

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNIC KOLIČEVO

Konferenca OOS Papirnice Vevče obravnavala stabilizacijske ukrepe

Vevče, avgust — september 1975 — Na svoji 7. redni seji, dne 6. 9. 1975 je Konferenca poleg stabilizacijskih ukrepov imela na dnevnem redu še: poročilo o delu komisije za ustanovitev TOZD, poročilo o delu samoupravne delavske kontrole ter razno.

Predsednik konference tov. France Ambrož je odprl konferenco in uvodoma poudaril pomen stabilizacijskih ukrepov. Povedal je, da so stabilizacijske programe, ki so jih pripravili posamezni oddelki in obrati naše delovne organizacije obravnavali že na sejah OOK ter vse tri OOS. Iz zapisnikov je razvidno, da so OOS ko OOK program sprejele s pripombo, da ne bi vse skupaj ostalo samo na papirju temveč, da se sprejeti program uresniči. Poudarjeno je tudi, da program predlagajo na zborih delavcev ter da ga s pripombami potrdijo. Tako potrjen stabilizacijski program bi moral obvezovati vsakega posameznika na delovnem mestu ter vse skupaj.

Po uvodni besedi tov. predsednika s je razvila razprava.

Prvi se je oglašil tov. Albin Vengust, direktor podjetja, ki je na kratko razložil potek dela stabilizacijskih programov. Povedal je, da so programe pripravili in obravnavali sveti obratov, nakar je dan v razpravo še strokovnem svetu podjetja ter družbeno političnimi organizacijami. Dogovorjeno je tudi, da bodo v prihodnjem tednu s programi šli pred zbere delavcev, nakar bi jih zbori dokončno sprejeli. Mnenje tov. direktorja je, da bodo imeli stabilizacijski ukrepi svojo moč šele takrat, če ne bomo vsi skupaj bolj prizadevni in se z večjo odgovornostjo obnašali do družbenih sredstev, do delovnega mesta, do varčevanja ter do vsega tistega, kar lahko pripomore k boljšemu uspehu naše delovne organizacije. Dejal je še, da so sindikati kot najbolj množična družbeno-politična organizacija dolžni s pomočjo OOK vplivati na vse člane naše delovne organizacije, da se sprejeti stabilizacijski programi dosledno uresničujejo.

Predsednik II. OOS je poročal, da je druga OOS stabilizacijski program že obravnavala in sprejela naslednje sklepe in priporočila:

— apelira naj se na komercialno službo, da poišče možnosti za povečanje našega izvoza,

— apelira na nabavno službo, da skuša z osebnimi kontakti dobiti čim več celuloze iglavcev doma,

— vodstvo obrata osnovne proizvodnje naj skuša v največji možni meri nadomestiti celulozo iglavcev z listavci,

— prizadevajo naj se v proizvodnji zamenjati čimveč strojne vprege in raznih pomožnih sredstev z domačimi proizvodi,

— poiskati je treba notranje rezerve na vseh delovnih mestih in poskrbeti za vsestransko varčevanje,

— pospešiti je potrebno inventivno dejavnost ter določene predloge in tehnične izboljšave hitro spraviti v življenje,

— IO je posebej poudaril delovno disciplino in izkoriščanje delovnega časa. Sindikat se ne more strinjati z načinom dela nekaterih delavcev, ki so jim delovne naloge in kvalitete dela postranska briga,

Okrog delovne discipline so bili sprejeti naslednji sklepi: vodje oddelkov ali obratov naj dosledno proučijo delo posameznih delavcev ter jih pisмено opomnijo v primeru, da je ocena slaba. V primeru, da pismeni opomin še ni zadostoval, da bi se delovna disciplina izboljšala, naj se vodje obrnejo na IO sindikata, ki bo obravnaval posamezne nediscipliniranosti in v skrajnem primeru po sindikalni plati posegel tudi po ukrepu z izključitvijo člana iz OOS. Ta sklep IO velja seveda le za obrate II. OOS, kolikor ne bodo k temu pristopile še druge OOS. S tem želj sindikat bistveno prispevati k izboljšanju delovnega časa, saj so v zadnjem času neopravičeni izostanki ali nedelavnost posameznih dnevno pojavlja. Med delovnim časom naj v bodoče ne bo dovoljeno obiskovati bife v letnem kopalšču, kar je bilo letos v navadi. Prav tako se člani odbora niso strinjali s tem, da so nekateri odhajali med delovnim časom v trgovino Mercator. Kadrovski sektor naj pripravi v okviru ukrepov tudi sankcije za stalne zamujalce službe. IO meni, da so kriteriji za zamujanje preslabi, zato so se nekateri člani kolektiva

kar abonirali in je zamujanje njihova stalna lastnost. Žal pa so med njimi celo nekateri vodstveni delavci, ki imajo kaj hitro mnogo posnemalcev pri podrejenih.

Bolj kot doslej je treba zasledovati stroške poslovanja, stroške vzdrževanja in jih ne prekoračevati od normiranih oz. planiranih. Pri tem apelira IO na analitski oddelk, da čim preje pristopi k izdelavi novih planskih cen za leto 1976, da ne bo tako kot letos, kot planske cene zastajajo in je vsak plan izdelan na osnovi njih nesmisel. Prav zaradi tega prihaja do krepkih prekoračitev planiranih stroškov.

Apelira na vse zaposlene za štednjo pare, vode, električne energije kakor tudi pisarniškega materiala. Ogrevanje z električno pečico naj bo dovoljeno le v izjemnih primerih, ne pa tudi tam, kjer je klimatsko ali parno ogrevanje.

Male investicije naj se v bodoče ažurnejše izvajajo. Odobrijo naj se le tiste, ki zagotavljajo boljše uspehe, kvaliteten kvantitetne ali boljše delovne pogoje.

Vse zaposlene se s strani sindikata zadolžijo za doseganje čim višje produktivnosti ter da s skupnimi močmi izločimo tiste, ki jim je tak način dela tuj.

Samoupravljanje zahteva tudi veliko dogovarjanj in sestankov, ki prav tako bremenijo uspeh. IO se v celoti strinja s sklicevanjem sestankov, vendar ugotavlja, da so nekateri sestanki nepriljubljeni in se zaradi tega vlečejo. Sestanki naj bodo v bodoče kratki in jedrnat, zato naj bodo posameznj predlogi vnaprej dobro pripravljeni.

Člani IO nadalje apelirajo na vse zaposlene, naj prizaneajo družbeni lastnini in naj bodo opreznjši do nekaterih sodelavcev, ki so nagnjeni k tatvinam, katerih je bilo v zadnjem času kar lepo število.

IO meni, da je včasih delo z nekaterimi surovinami slabo. Tako so imeli nekateri člani pripombe glede razkladanja celuloze, kjer nastaja veliko odpadka, ki pa zaradi pomešanih smeti ni več dober in gre v odpad. Apelira se na za to določeno službo, da to preveri in potrebno ukrepa. Enako velja tudi za skladiščenje

raznih materialov. Velikokrat so strgane vreče, material se raztreša itd.

Omenjeni sklepi naj se dostavijo vsem vodjem obratov in služb.

IO bo sprejete sklepe in njihovo uresničevanje obravnaval še pred koncem leta, ko bodo določeni sklepi že rodili uspehe. Takrat bodo na seje povabili predstavnike posameznih služb, odgovornih za izvajanje sklepov stabilizacije.

Predsednik I. OOS je prav tako poročal, da je tudi prva OOS že obravnavala stabilizacijske programe obrata proizvodnje. Mnenja so, da je potrebno iz programa črtati besede »bi bilo treba« ali »naj bi bilo boljše« ter jih nadomestiti z besedo »moramo«. Glede delovne discipline je poudaril, da je ta zelo slaba, predvsem pa v obratu premaz. Dogaja se namreč, da se izmene na premazu vršijo v garderobi, ne pa na delovnem mestu ob stroju. Ravno tako se stroji ustavljajo ob času malice, okvare tudi prepočasi odpravljajo. Take in podobne anomalije je treba ta-

koj odpraviti. Drug problem je kadrovska politika v oddelku. Vodje oddelkov premalo skrbijo za reševanje kadrovske problematike v oddelku. Dogaja se, da ko delavec pride na novo v tovarno in je v poskusni dobi, nihče ne da mnenja o delavcu, pozneje pa se ugotovi, da ne ustreza za delovno mesto, za katerega je bil sprejet.

Takšne in podobne primere je treba bolj odgovorno reševati. Konferenca je po razpravi sprejela naslednje sklepe in priporočila:

— stabilizacijske programe je treba takoj obravnavati na zborih delavcev,

— potrdila je prizadevanje COS naše delovne organizacije in ugodno ocenila aktivnost sindikata v dani akciji,

— programi se morajo dosledno izvajati po vseh oddelkih,

— OOS naj v mesecu decembru obravnavajo in preverijo izvajanje sprejetih stabilizacijskih ukrepov,

— ravno tako naj konferenca obravnava izvajanje programov v januarju 1976 leta.

Konferenca OOS

Tri četrtine stoletja glasbe

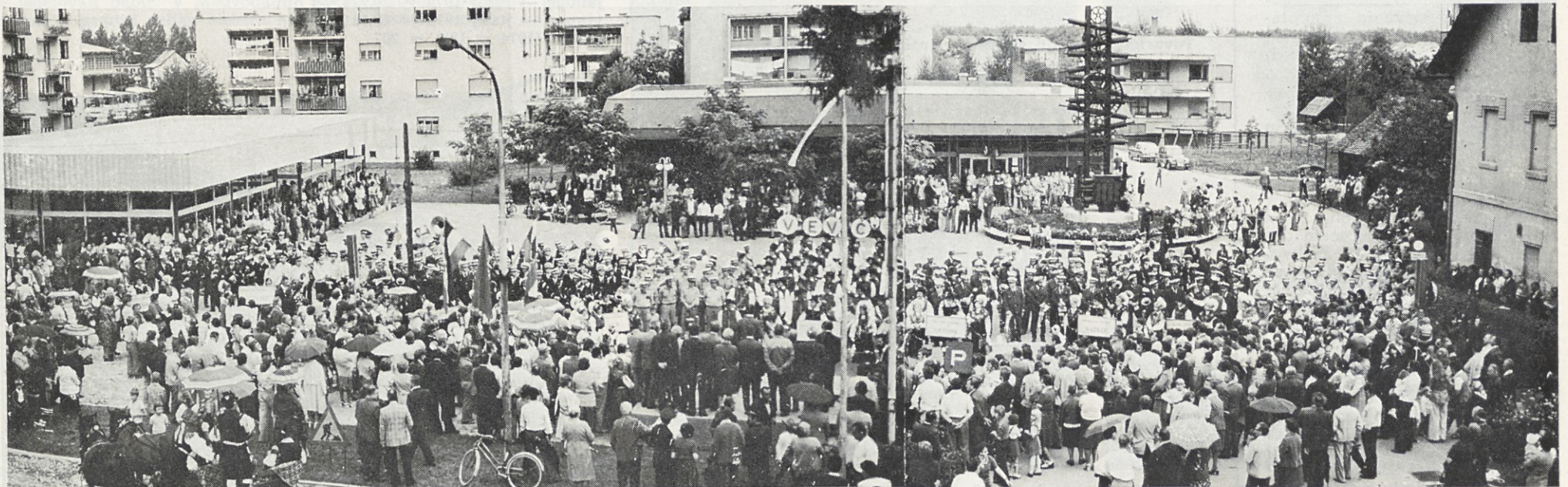
VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975 — Kadar ob življenjskem jubileju pristopimo h komurkoli, so naše želje vedno iskrene, bodisi da je to družinski član, prijatelj, znanec ali znanca, ali sorodnik, ali delovni tovariš. Iskren stisk roke, objem in najboljše želje! Še toliko večje pa so bile želje in naš ponos, ko smo v tem mesecu čestitali osemindesetletnemu članu Papirniškega pihalnega orkestra ob 75-letnici obstoja orkestra.

Konec prejšnjega stoletja in začetek novega tj. v zimi 1899 do 1900 je rojstno leto PPO. Kulturno življenje takratnega delavstva je bilo dokaj skromno in zadržano, zato je tembolj pohvaliti pobudo ustanoviteljev v sklopu Socialdemokratskega društva papirniških delavcev. Že leta 1900 je godba s svojim prvim nastopom zbudila navdušenje prebivalcev

Vevč. Začetki so bili skromni. V stari hiši pri »Pajerju«, kjer je sedaj mesarija Smrekar, so začeli z vajami. Znana imena papirničarjev, še danes so potomci papirničarji, kot so Fink, Rupret, Jeriha, Meljo, Velkavrh in drugi, so bili prvi godbeniki, pionirji današnjega orkestra. Od teh živi le še Franc Rupret v ZDA.

Začetki so bili težki. Peščica navdušenih pionirjev godbe na pihala pa je težave le premagala. Čeprav je bilo lastništvo Papirnice Vevče tedaj v rokah avstro-ogrskih družb, je tovarna že nudila svojo pomoč napredku glasbene kulture. Seveda je bilo odvisno bolj od posameznikov, kot pa od organiziranega dela na glasbenem področju. Tovarna je začela plačevati kapelnika. Tako je godba počasi neopazno prešla iz delavskega socialdemokratskega

Nadaljevanje na 6. strani

Nad 400 godbenikov in še več gledalcev in poslušalcev je v nedeljo 7. 9. 1975 na vevškem trgu počastilo 75-letnico Papirniškega pihalnega orkestra

Združene papirnice Ljubljana

Gibanje proizvodnje v mesecu avgustu 1975

	Plan	Doseženo	
		VII. 1975	I.—VIII. 1975
Klasični papirji	100	102,8	109,6
Premazni papirji	100	101,0	83,7
Skupaj:	100	102,2	100,2
Lesovina	100	103,5	83,4
Tapete	100	129,4	96,1
Izvoz ton	100	30,0	38,3
Izvoz \$	100	32,4	42,5

Izkoriščanje zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja

	VIII. 1975	I.—VIII. 1975	I.—VIII. 1974
I. papirni stroj	93,3	91,7	91,1
II. papirni stroj	92,7	90,0	90,5
III. papirni stroj	87,0	84,9	89,3
IV. papirni stroj	93,4	90,8	90,4
Skupaj:	91,6	89,4	90,4
Premazni stroj	66,3	56,1	63,0
Izmet klasičnih papirjev %	8,33	8,20	7,30
Izmet premazanih papirjev %	15,65	10,05	13,62

Proizvodnja papirja je bila v mesecu avgustu normalno visoka kljub povečanju zastojev na PS in izmeta. Posebno so porasli zastoji na III. PS, ki zaradi novovgrajenih vakuumskih črpalk še vedno ne obratuje normalno. Razen tega so stroji zaradi okvar v novi toplotni večkrat stali zaradi pomanjkanja pare.

Kot običajno smo izdelali dobro polovico univerzalnih tiskarskih papirjev, od ostalih vrst pa največ tapetnih papirjev, ciklostia, kulerjev ter bankposta.

V mesecu avgustu je premazni stroj ponovno pričel obratovati v štirih izmenah, kar se odraža na višini proizvodnje, ki je po nekaj mesecih zopet dosegla planirano raven. Največ smo izdelali enostransko premazanih papirjev, od tega precej na srednjefini osnovi, od obojstransko premazanih pa znatne količine papirjev z 20 gr. nanosom na stran — TB-20. Zastoji na PRS so bili normalno visoki, precej visoki pa je bil zopet izmet, kar je razumljivo glede na asortiman proizvodnje.

Lesovine smo proizvedli v višini postavljenega plana, vendar pa brusilnica ni obratovala s polno zmogljivostjo.

Značilnosti poslovanja v I. polletju 1975

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Pokazatelj obračuna in analitične obdelave dela naše delovne organizacije v prvem polletju tekočega leta, nas usmerjajo na ugotovitev, na osnovi katere lahko trdimo, da je poslovanje v tem obdobju dalo dokaj ugodne rezultate. Taka tendenca se izraža glede na naše uspehe v istem obdobju preteklega leta, pa tudi glede značilnosti gospodarskih tokov na širšem družbeno ekonomskem področju proizvodnje in gospodarjenja. Za slednje so značilna občutna negativna gibanja gospodarskih tokov, ki se odražajo predvsem v slabšanju uspeha v zunanjetrgovinski menjavi z uvozom in izvozom, upadanjem rasti produktivnosti dela kot tudi v neugodnih razmerah na področju likvidnega poslovanja proizvodnih organizacij. Stalno stopnjevanje razmerja uvoza in izvoza z naraščanjem uvoza in padanjem izvoza, sili celotno gospodarstvo v zelo neugodno položaje v mednarodnih gospodarsko-ekonomskih odnosih. Zato je družbena akcija spremembe režimov na tem področju bila nujna, pa čeprav tudi v škodo uspešnosti poslovanja marsikatero proizvodne delovne organizacije, posebno tiste, ki je v svojem poslovanju v pretežni meri uvozno orientirana.

V prvem polletju tekočega leta smo glede na plan in uspešnost poslovanja v enakem obdobju preteklega leta dosegli ugodnejše rezultate:

— glede fizičnega obsega proizvodnje
— glede produktivnosti dela.

Vrednost prodaje proizvodov se je zvišala za 50 %. Dohodek je bil za 49 % večji kot v istem obdobju lani. Stroški za nabavo surovin pa so bili za 55 % višji.

Kot glavni proizvodni problem so težave okrog redne oskrbe z osnovnimi surovinami kot tudi glede stalnega porasta cen teh surovin. Učinek prodaje pri izvozu je v letošnjem polletju bil bistveno slabši kot v istem obdobju

lani. Dosegli smo le slabih 46 odstotkov vrednosti lanskega izvoza. Pogoji za izvozno prodajo papirja se namreč stalno slabšajo zaradi upadanja povpraševanja, ostreje konkurence, kot tudi splošnih kriznih pojavov na svetovnem tržišču.

Gibanje količinske proizvodnje:

Mesečno gibanje obsega gotove količinske proizvodnje v prvem polletju 1975 in primerjava z istim obdobjem 1974, je razvidno iz naslednjega pregleda:

Papir

Mesec	Doseženo 1.-VI. 75	Ton 1.-VI. 74	Indeks 1.-VI. 74
januar	3438	3439	100,0
februar	3043	2918	104,4
marec	3343	3276	102,0
april	3169	2894	109,5
maj	3321	3369	98,5
junij	3008	3011	100,0
skupaj	19321	18907	102,2

Tapete

Mesec	1.-VI. 75	Stevilo rolic 1.-VI. 74	Indeks 1.-VI. 74
januar	91.474	21.599	424
februar	105.479	47.976	220
marec	81.677	83.665	98
april	84.478	66.168	128
maj	96.973	71.262	136
junij	98.094	59.735	164
skupaj	558.175	350.405	160

Finančni učinki

Skupni finančni učinki podjetja v prvih šestih mesecih poslovanja v tekočem letu so razvidni iz pregleda:

Prodaja:	1.-VI. 75	1.-VI. 74	Indeks
vrednost prodaje proizvodnje din	298.912.994	199.146.231	150
druga prodaja in dohodki din	13.740.593	3.849.249	357
skupaj	312.653.587	202.995.479	154

Stroški

material za proiz. din	186.256.527	118.306.767	157
elek. ener. (nabavl.) din	3.809.288	2.531.400	122
amortizacija din	20.553.730	20.769.097	99
drugi stroški in izdatki din	35.914.684	17.002.046	211
skupaj	246.534.229	158.609.310	155

Uspeh

vrednost prodaje din	312.653.587	202.995.479	154
stroški din	246.534.229	158.609.310	155
dohodek din	66.119.358	44.386.169	149

Iz vrednosti dohodka je bilo izplačano

za osebne dohodke in druge prejemke din	30.286.809	24.037.447	126
za razne pogodbene obveznosti din	5.471.213	3.817.042	143
za razne družbene (zakonske) obveznosti din	9.635.078	6.500.152	148
skupno zmanjšanje dohodka din	45.393.100	34.354.641	132

Razlika med skupnim dohodkom in skupnim zmanjšanjem tega dohodka je:

Ostanek dohodka (dobiček)

januar — junij 1975 = 20.726.258 din
januar — junij 1974 = 10.031.523 din
indeks (1974 = 100) = 207

D. T.

ZAKONODAJNA DEJAVNOST

Končno - Zakon o združenem delu

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — V skupščini SFRJ so nedolgo tega začeli razpravljati o načrtu zakona o združenem delu. Nedvomno je to eden od najvažnejših zakonskih načrtov, ki bo sprejet do konca leta 1975 v delegatski skupščini SFRJ. Že samo dejstvo, da bo razprava o tem zakonu trajala več mesecev, opozarja na značaj in obseg tega zakona.

Velja pripomniti, da smo se takoj po sprejetju nove ustave lotili ureditve temeljnih in drugih organizacij dela, da je izvršeno značajno preoblikovanje v tem območju, toda brez ustreznih zakonskih predpisov — torej samo na podlagi besedila ustave. To je vsekakor oteževalo situacijo, privedlo do različnih rešitev in oviralo nekatera gibanja na področju združenega dela. Zaradi tega je zakon o združenem delu pričakovati kot najvažnejši predpis, ki bo urejal odnose na tej ravni.

Načrt zakona je kar obsežen. Ima prek 550 členov, v katerih so zajeta vsa predvidevanja organizacije in poslovanja organizacij združenega dela. Koliko bo od pripravljene ostalo, ko bo predlog šel skozi »rešeto« delegatov, ostaja še odprto vprašanje. Že sedaj pa se da trditi, da so strokovnjaki Zvezne skupščine, ki so načrt pripravili, vložili ogromno dela in pripravili tekst, ki zasluži veliko pozornost in predstavlja dobro osnovo za nadaljnje delo.

Izhodišče načrta zakona je v tem, da delavci v združenem delu, ki so organizirani na podlagi pravice dela z družbenimi sredstvi, ustvarjajo svoj vladajoči družbeno ekonomski položaj s svobodnim in enakopravnim združevanjem v sistem združenega dela. Prav tako ustvarjajo delavci svoje pravice tudi s samoupravnim planiranjem v pogojih in odnosih medsebojne odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti. Združeno delo in sredstva družbene reprodukcije združujejo delavci v svoje delo in sistem združenega dela s ciljem ustvarjanja

materialnih in drugih dobrin, izvrševanja uslug, doseganja dohodka, napredka materialne osnove združenega dela in svojega materialnega in družbenega položaja.

V posebnem poglavju načrt zakona razlaga družbenoekonomske odnose delavcev v združenem delu. Delavci imajo pravico organizirati temeljno organizacijo združenega dela v enoti procesa, ki tvori delovno celoto, kjer se morejo izraziti rezultati kot vrednost na tržišču ali v medsebojnih razmerjih in kjer lahko ustvarjajo svoje samoupravne pravice. V odločanju o temeljni organizaciji združenega dela je delavec enakopraven z drugimi delavci brez ozira na delo, ki ga opravlja in funkcijo, ki jo ima.

Načrt zakona precizira odnose pri doseganju in razdelitvi dohodka, kot tudi pri planiranju v

organizaciji združenega dela. Posebnost pa vzbuja del načrta zakona, ki govori o oblikah samoupravnega organiziranja združenega dela. Podrobno so obdelana vsa predvidevanja delovanja in obstoja temeljne organizacije združenega dela. Zanimiv je podatek, da je delavcu možno odpovedati delovno razmerje, če o tem odločijo drugi delavci in to brez njegovega pristanka. Do tega pride, seveda, samo takrat, kadar delavec ne izpolnjuje svojih obvez ali težje prekrši skupne interese drugih delavcev ali temeljne organizacije združenega dela.

Spet v drugem poglavju zakon obeležuje samoupravljanje delavca v združenem delu, za tem organe osnovne organizacije, vpis v sodni register kakor tudi zaščito pravice delavcev.

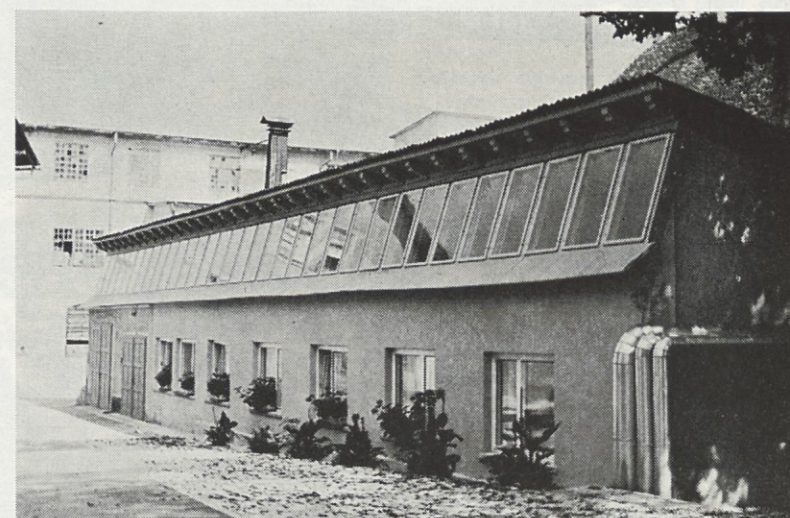
S. R.

Tovarna pomožnih sredstev, sintetskih pralnih surovin, tehničnih in jedilnih olj

»TEOL« Ljubljana

Proizvaja:

- tekstilna pomožna sredstva
- usnjarska pomožna sredstva
- surovine in detergente za šampone
- sredstva za hlajenje pri obdelavi kovin
- lepilo za čevljarstvo in industrijo
- etoksilirane proizvode

Tiskarna je končno dobila lepšo zunanjo obliko

Razmišljanja o razvoju Papirnice Vevče

VEVČE, SEPTEMBER — Pred mnogimi leti je industrialec Fidelis Terpin postavil na desnem bregu Ljubljanske papirnice. Ta je bila v nekdanji Avstroogrski državi ena redkih modernih, ki je delala izključno s stroji. Leta 1846 je bilo v Avstroogrski skupno 539 papirnic, od katerih pa je le 19 delalo samo s stroji. Ta podatek je štetj v posebno čast slovenskemu industrialcu Terpinu, ki kaže, kako napreden je bil.

V knjigi Razvoj papirnice Vevče piše dr. Šorn, da je Terpin dokupil Goričane, Verje in Medvode, ter da je v vsakem od teh obratov osnoval po eno brusilnico lesa. Od leta 1896 dalje so lesovino stalno uporabljali v proizvodnji papirja in lepenke. To je bila izredna novost, saj ni pred tem časom razen poskusov uporabljal menda še nihče v tedanji Avstriji lesovine v podobne namene. Leta 1870 so v vseh treh brusilnicah proizvedli že okoli 430 ton lesovine. To leto je Fidelis Terpin prodal vse štiri papirnice avstrijski družbi Leykam — Josefthal.

Pol stoletja se v obratih Vevče, Medvode, Goričane, Verje in Janezija ni kaj prida spremenilo. Le v Goričanih so zgradili obrat za celulozo. Družba Leykam-Josefthal iz Gradca ni v nobenem obratu specializirala proizvodnje, temveč je le širila proizvodnjo. Najbrž ni bilo potrebe. Takrat je Avstrija širila svoje cesarstvo in za gospodarstvo je bila ugodna konjunktura. V petdesetih letih sta bili le eno krajše in eno daljše krizno obdobje. Prvič, ko je Avstrija aneksirala Bosno in Hercegovino in drugič v času Balkanske vojne.

Po koncu prve svetovne vojne in ob rojstvu nove države SHS je Ljubljanska kreditna banka zelo poceni dobila vse štiri obrate. Že dobiček prvega in drugega leta poslovanja je menda poplačal vse stroške, ki jih je banka imela z nakupom. Čas, ko so gospodarili bančniki in drugi delničarji vse do konca druge svetovne vojne, je štetj za Združene papirnice kot uspešen. Brusilnice v Verjah po prvi svetovni vojni niso več obnavljali, ko je leta 1913 pogorela do tal. Tako so proizvajali lesovino v Medvodah in Goričanih, papir pa v Vevčah in Goričanih. V Goričanih so proizvajali tudi celulozo. Leta 1924 so v Vevčah zgradili velebrusilnico z namenom, da opuste proizvodnjo lesovine tako v Medvodah kot Goričanih. Brusilnica v Medvodah je prenehala delati leta 1926, ko je visoka Sava poškodovala jez. Brusilnico v Goričanih so ustanovili leta 1936, ko je kapaciteta od vevške brusilnice pokrila vse potrebe po lesovini. Bančni gospodarstveniki so podobno napravili tudi s papirno proizvodnjo v Goričanih, ki so jo ukinili leta 1931. Tako so ustvarili kombinat, ki je po tem letu deloval v Goričanih s proizvodnjo celuloze in v Vevčah so proizvajali lesovino in izdelovali papir. V Medvodah so hoteli zgraditi veliko elektrarno,

no, do katere pa ni nikdar prišlo zaradi dolgoletnega spora med lastniki Vevče na eni strani in državno ter mestno upravo ljubljansko na drugi.

Združene papirnice so nameravale postopoma ukiniti tudi celulozno tovarno v Goričanih, saj so imeli v načrtu, da bodo v Vevčah zgradili tovarno sulfatne celuloze. Te namere je preprečila druga svetovna vojna.

Tako so Združene papirnice na Vevčah leta 1923 zgradile velebrusilnico, leta 1924 so dokončali veliko električno centralo na Fužinah, ki je takrat napajala celo del Ljubljane, dalje leta 1931 moderno kotlarno, leta 1936 so postavili III. papirni stroj, nato zgradili poslopje za četrti in peti stroj in upravno poslopje. Leta 1938 so zgradili še Kuverto v Ljubljani in Beogradu, da so tako del proizvodnje finalizirali.

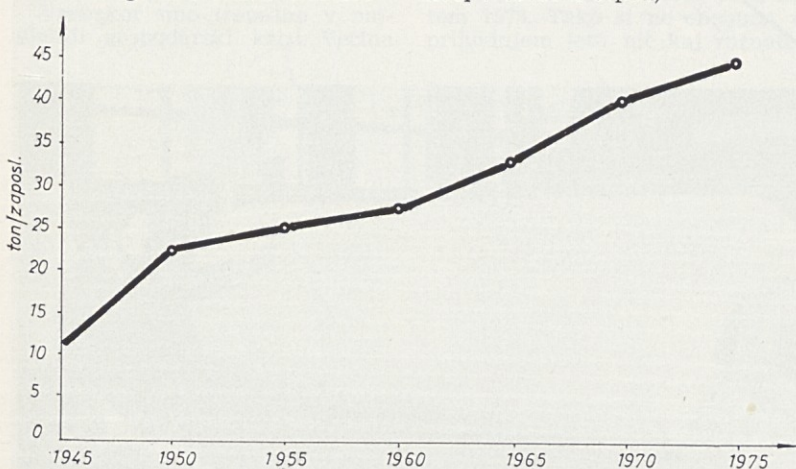
Po osvoboditvi se na Vevčah in v Goričanih dolgo ni nič dogodilo. Še največji napredek so napravili v Medvodah. V tamkajšnjem nekdanjem obratu lesovine in lepenke je zaživela sodobna tovarna tesnil Donit.

Petnajst let po osvoboditvi domovine so se Vevčani razdajali po drugih jugoslovanskih papirnicah. Na sebe so popolnoma opozabili. Zadovoljni so bili s hvalo od vseh strani, da so najboljši papirničarji sveta.

Najbrž je docela nekoristno razmišljati o krivdi vevških delavcev ali celo političnih funkcionarjev, zakaj je Papirnica Vevče obstala v svojem razvoju celih petnajst let po osvoboditvi. Verjetno so se prehitro menjavali vodilni, ali je morda bilo premalo ambicij pri vseh. Pa še vsi so verjeli, da mora Papirnica Vevče samo dajati, šolati in skrbeti za razvoj drugih papirnic in celuloznih tovarn po Jugoslaviji.

Šele leta 1959 in 1960 se je na Vevčah nekaj premaknilo. Po hudih zapletljajih in odklanjanjih v zvezni administraciji so vevški delavci vendarle dobili inozemske kredite in postavili so četrti papirni stroj. Vevški papirničarji so pokazali, kako se streže sodobnemu papirnemu stroju, saj je daljal kvaliteten papirje že po nekaj tednih obratovanja.

Poglejmo malo še na produktivnost, kakšna je bila na Vevčah skozi zadnjih petdeset let. Na pomoč moramo poklicati dr. Šorna. Med drugim piše v knjigi Razvoj Papirnice Vevče: Srednje strokovno izšolanega kadra pri nas sploh ni bilo, ker ni bilo primernih šol. Papirnica je izvažala z uspehom predvsem v vzhodne dežele. In to z obrati, ki so bili, glede na ostali srednjeevropski nivo, zastareli. Podatki govore o tem, da je npr. leta 1925 prišlo v nemških tovarnah 40,7 ton papirja letno na delovno silo, v Vevčah le 15,6 ton. Pogled na grafikon pa nam daje primerjavo, kako je bilo s produktivnostjo zadnjih 25 let. (Niso upoštevani sezonski delavci, delavci družbene prehrane in delavci v tovarni tapet.)

Najbrž smo razočarani. V letu 1975 imamo na Vevčah skoro enako produktivnost, kot so jo imeli leta 1925 v nekdanji Nemčiji. Res je, da na Vevčah proizvajamo le visokokvalitetne gra-

fične in specialne papirje, pri podatkih za Nemčijo so pa v statističnih podatkih papirji vseh vrst (natron, ovojni, roto, tehnični in drugi papirji). Slika ni nič boljša, če povem, da je leta 1972 švicar-

ski papirničar izdelal 80,5 ton papirja na leto, vevški pa le slabih 40 ton.

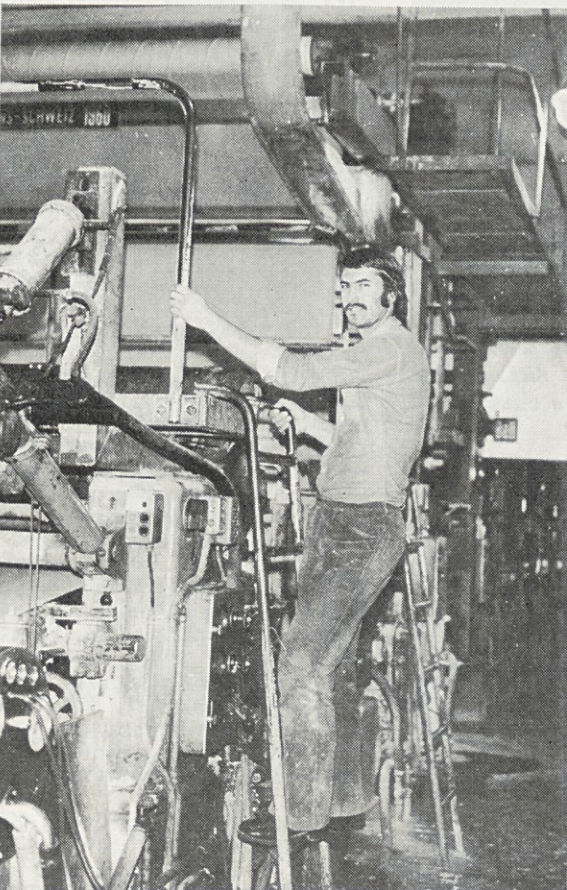
Kaj storiti v tako nezavidnem položaju? Doma še kar dobro in uspešno prodajamo. V izvozu pa komajda pokrijemo direktne stroške. Le pri premazanih papirjih je ugodnejše in pri tapetah izgleda, da bo celo nekaj pokritja, tj. da bomo imeli še nekaj malega dobička. Osnovno vprašanje, kj je pred nami, je: kako se osvoboditi zaostalosti?

Nekaj korakov smo že naredili. Toda veliko dela je pa še pred nami. Pomemben organizacijski in delovni napredek smo ustvarili, ko smo jeseni leta 1963 uvedli na papirnih strojih četrto izmenno. Nemažne napore smo vložili v izgradnjo premaznega oddelka. Vse prihranjene dinarje smo vložil v stavbo in stroje. Zadrževali smo osebne dohodke in imeli celo nekaj prekinitvev dela. Skoro tri leta smo slabo prodajali premazane papirje. Uvoz nam je konkuriral, pa grafičarji, razen nekaj častnih izjem, niso hoteli uporabljati vevških premazanih papirjev.

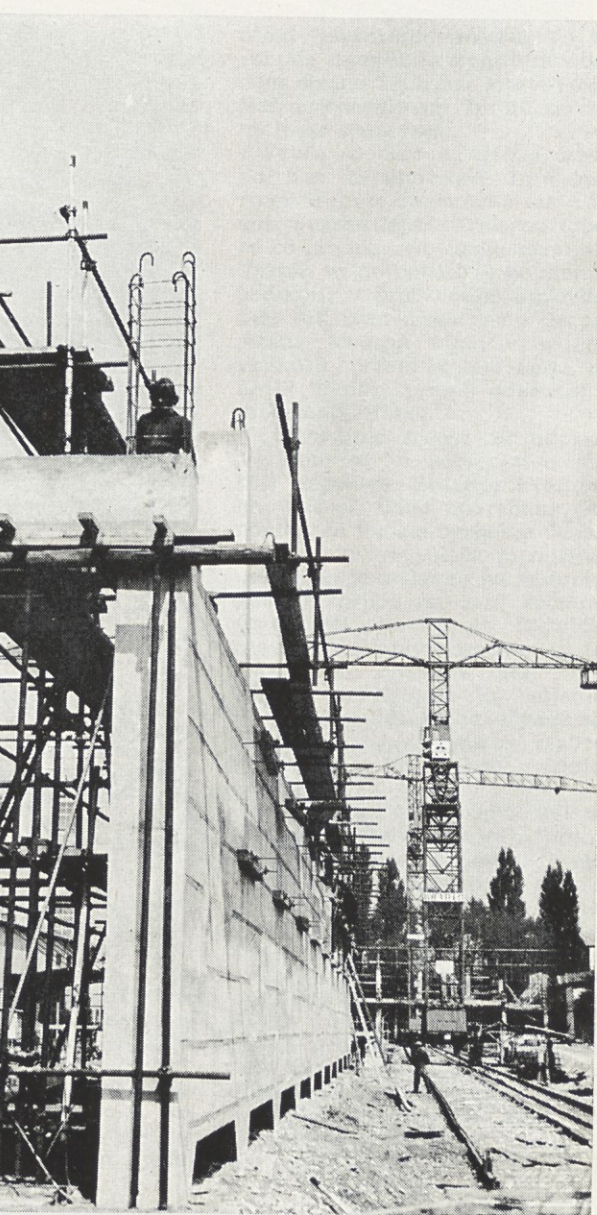
In visok izvoz smo držali. Po pogodbi z Jugobanko, ki nam je dala devizne kredite za opremo obrata premazanih papirjev, smo morali ustvariti visok pozitivni efekt v deviznih sredstvih, da smo lahko odplačali enuitete v devizah. Leta 1970 smo izvozili eno tretjino vseh papirjev. Visoko ceno smo plačali za drugi korak napredka v naši papirnici. Akumulacija podjetja je bila majhna zaradi izvoza in ker je cene vsem našim papirjem določal Zvezni zavod za cene.

Poleti 1971 se nam je odprlo. Za trenutek je Zavod za cene popustil. Hitro smo izkoristili ugodno priložnost povečane konjunktura in prostega oblikovanja cen. Na mah se je izboljšala akumulacija. Tudi premaz je začel delati s polno paro. Delavci iz Medvod so se izrekli za samostojnost. Vevčani so začeli razmišljati le o sebi in svojem razvoju.

K stari naglušni kotlarni smo dodali nov blok kotel, ki je po nekaj mesecih obratovanja pokazal pravo vrednost. Odpovedal nam je južni kotel. Del tovarne bi nehal obratovati za nekaj mesecev. To opozorilo smo vzeli resno na znanje. Delavci iz energitike so začeli pripravljati program obnavljanja tovarne oziroma izgradnjo nove tovarne.

Pazniku sita je večkrat treba zlesti nad stiskalnice

Stavba V. PS dokaj dobro napreduje (14. 9. 1975)

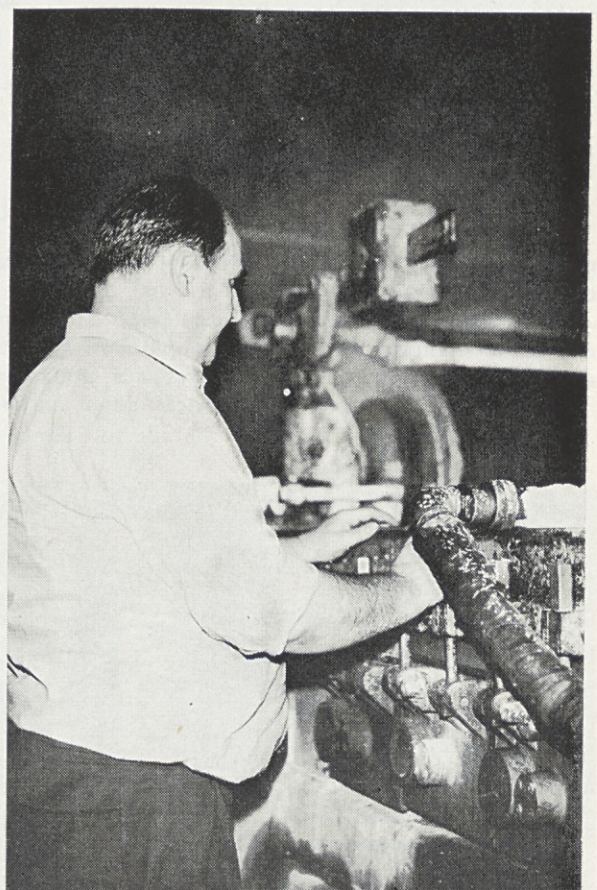
Leto 1972 je na Vevčah bilo dokaj burno leto. Vevški delavci so se na direktorjev predlog odločili, da zgradimo tovarno tapet. Tudi Ljubljanska banka je imela posluš za tovrstno tovarno. Tržne analize in tudi druge primerjave so govorile v prid tovarni tapet. V tistem času so jugoslovanski potrošniki porabili 0,7 kvadratnega metra tapet na prebivalca na leto, dočim so v Nemčiji že porabili skoraj 17 kvadratnih metrov tapet na prebivalca.

Smo po zaslugi dobrih vevških papirničarjev izključni proizva-

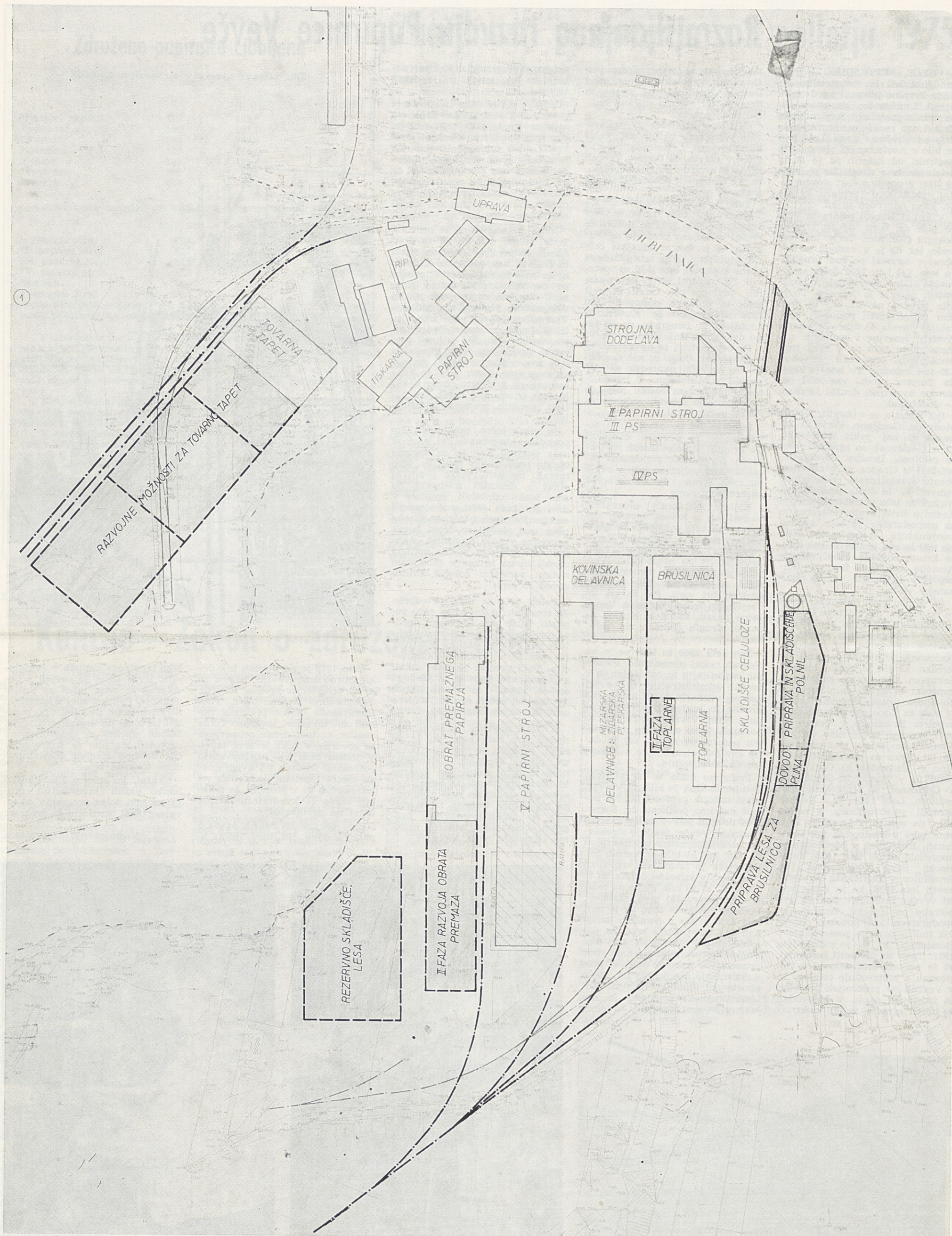
jalci tapetnega papirja v Jugoslaviji. Uvoz tapet je urejen z dovoljenji in cena tapet se prosto oblikuje. Pohiteli smo z izgradnjo tovarne. Dobri dve leti smo porabili od ideje do uresničenja ideje. Danes smemo z zadovoljstvom ugotoviti, da smo se dobro odločili, ko smo sprejeli sklep: zgradimo tovarno tapet.

Takrat, ko smo v Ljubljansko banko vložili investicijski program, smo poleg programa za tovarno tapet predložili še program

Nadaljevanje na 5. strani

Strojvodja Tone Primar nadzoruje delovanje sitove skupine na IV. PS

PROSTORSKI RAZVOJ PAPIRNICE VEVČE?

Opomba: Razmišljanje o prostorskem razvoju Papirnice Vevče. Merilo je približno 1 : 5000. Skica naj bi služila kot predloga tudi drugim delavcem Papirnice Vevče za opis svojih idej o razvoju naše tovarne.

Razmišljanja o razmerju Papirnice Vevče

Nadaljevanje s 3. strani

za novo toplarno in program za obsežno rekonstrukcijo četrtega papirnega stroja. Tako so pravzaprav še predno smo dobro končali izgradnjo tovarne tapet, že začeli riti po gradbišču nove tovarne gradbeni in drugi stroji.

Letos junija smo slovesno pognali v pogon novo toplarno. Novo srce in pljuča je dobila stara in dobra Papirnica Vevče. Petdeset ton pare na uro in več kot šest megavatov električne energije nam lahko daje nepretrgano nova toplarna. Toplarna pa ni samo nadomestilo stare ampak je hkrati temeljni korak k bodoči veliki razširitvi Papirnice Vevče.

Po večkratni presoji zadnjega dela investicijskega elaborata smo ugotovili, da ni razumno vztrajati na večji rekonstrukciji četrtega papirnega stroja. Preveč denarja bi vložili za ne posebno velik količinski učinek — malo ton novega papirja bi bilo iz papirnega stroja pa še stroj bi stal najmanj šest mesecev, ko bi ga preurejali. Nobenega zaslužka ne bi bilo. Nato je padla ideja: kupimo nek star papirni stroj, ki jih ponujajo v raznih evropskih deželah. Tudi tu ni bilo kruha. V Ljubljansko banko smo vložili nov program za izgradnjo petega papirnega stroja. V banki so imeli razumevanje za dinarske kredite. Po raznih evropskih deželah za devizne finančne kredite pa ne preveč. Več kot leto dni smo se pehali za tujimi finančnimi krediti. Med tem časom se je v Jugoslaviji že začela ožiti investicijska fronta. Najprej so določili, da je na papirne stroje 30 % depozita. Že ob depozitu bi skoro obupali. Odločili smo se za sovlaganje tujega kapitala. Pri firmi Bruderhaus, ki izdeluje papirne stroje, so imeli razumevanje in so bili pripravljeni v Papirnico Vevče vložiti skozi opremo pet milijonov mark. Nato nam je konzorcij nemških bank posodil še 31 milijonov mark denarja za kompletno opremo petega papirnega stroja. Tik pred zadnjimi omejitvami investicij smo ustvarili vse pogoje za nemoteno investiranje in izgradnjo petega papirnega stroja. Celotna investicija se je v dveh letih močno spremenila in povečala. Od 250 milijonov je investicija narasla skozi spremembe valutne kurze in podražitve pri gradbenih delih in domači opremi na dobrih 400 milijonov.

Danes se na Vevčah že vidi močna stavba za stroje in opremo za peti papirni stroj. Mrzlično gradimo. Roki so kratki. Pred nami je obilo velikih in majhnih odločitev in enako tudi problemov.

V svetu je upadla konjunktura za prodajo papirja. Kako bo takrat, ko bomo pognali peti papirni stroj? Bo takrat že minila gospodarska kriza? Bo na tržišču dovolj celuloze in drugih surovin? Ali bomo z novim strojem toliko produktivni, da bomo uspešno izvažali na tuja tržišča? Taka in podobna vprašanja nam vsak dan rojijo po glavi.

Vsekakor smo trenutno v najgloblji gospodarski krizi. Večina

bogatih držav se trudi premagati gospodarsko mrtvilo. Nekateri skromni znaki kažejo, da se kriza ne pogloblja več. Očitnih znakov za oživljanje gospodarstva pa tudi še ni. Zanesljivo lahko trdimo, da bo čez leto dni povolnejša gospodarska situacija kot je današnja. O kakšni močnejši gospodarski konjunkturi najbrž ne bomo govorili. Zato je razumljiv predlog, ki je med nami že nekaj časa znan: Ob uspešnem zagonu petega papirnega stroja naj bi zaustavili tretji papirni stroj. Peti papirni stroj bo zlahka nadomestil program papirjev s tretjega stroja. Naj omenim samo najbolj grobe vzroke za tako odločitev:

Takrat, ko bomo mi zaganjali nov papirni stroj, bodo v Radečah in Medvodah že imeli v rednem obratovanju po en papirni stroj. Nad 60.000 ton novega papirja bodo na leto proizvajali vsi trije stroji za tržišča Slovenije in Jugoslavije in za izvoz. To je vsekakor veliko več, kot ga utegnejo grafičarji prihodnje leto s povečanimi potrebami sprejeti. Letos so grafičarji kupili doma in na tujem celo manj papirja kot lani pa tudi fizični obseg grafičnih izdelkov v letošnjem polletju je bil manjši za 1 %. Torej kam s papirjem? Če zaustavimo naš tretji papirni stroj potem je slaba tretjina papirja s petega papirnega stroja prodana. Verjetno bomo drugo leto izvozili najmanj 5—7 tisoč ton papirja več. Naša prodajna služba bo imela obilo dela s plasmanjem kakih 15.000 ton novega papirja. Tudi tehnična služba oz. tehnični kader bo moral krepko zavijati rokave, da bomo dali na trg nove in nove vrste papirjev na domače in tuje tržišče in tako povečati uporabo domačih vrst papirjev.

V kratkem času bomo zanesljivo uspeli z ročno izdelanimi papirji, ki jih poskusno že izdeluje nova Ročna papirnica. Ti papirji bodo s specialnimi papirji s prvega stroja našli na tržišču nove kupce. Toda ti kupci ne bodo prišli na Vevče sami od sebe. Okrepljena prodajna služba bo morala poskrbeti za to.

Po lanskoletnih hudih težavah z iskanjem celuloze na tujih in domačih tržiščih, smo doživeli hud preobrat; celuloze je dovolj. Vendar po novih zunanjetrgovinskih predpisih le za one, ki izvozijo na tuja tržišča za najmanj 20 % več kot lani. Mi nismo med tistimi. Zopet so težave z nabavo celuloze, ki ne bodo prenehale vse do konca leta. Drugo leto si obetamo le skromno izboljšanje. Obratovati bo začela nova tovarna celuloze v Krškem. Po pogodbi o sovlaganju bomo redno dobivali novih 16.000 ton celuloze. Toda iz Medvod ne bo kilograma celuloze več; sami jo bodo porabili v celoti in še nekaj tisoč ton jo bodo morali kupiti. Škoda, da se bo v Mitrovici najbrž zelo zavlekla rekonstrukcija celulozne tovarne. Podpisali smo pogodbo o sovlaganju, vendar ni pričakovati novih količin celuloze pred letom 1978. Tako si ne obetamo v prihodnjem letu nič kaj rožnate

Nova razglednica Vevče

ga položaja z oskrbo celuloze. Hudo nam bo prišla prav zaustavitev tretjega papirnega stroja.

Tretji vzrok verjetno najbolj govori za ustavitev starih papirnih strojev. Na Vevčah moramo močno dvigniti produktivnost dela. To pa je možno le z novimi produktivnejšimi stroji. S predpostavko, da bo novemu papirnemu stroju streglo isto število delavcev kot sedaj tretjemu in da je pri dodelavnih in drugih strojih podoben položaj, potem se bo produktivnost za te delavce dvignila z približno tri in polkrat. Če pa računamo povečano produktivnost na vse zaposlene na Vevčah, razen tistih, ki delajo v tovarni tapet, potem se bo le ta povečala za več kot petdeset odstotkov. To pa bo najbrž toliko, da bomo uspešneje prodajali doma in na tuja tržišča.

Ne nazadnje govori tudi kadrovska situacija v prid ukinitve dela na enem starih papirnih strojev. Delavcev nj več na cesti. Večina kmečkih sinov iz bližnje okolice je že zaposlena. Vsako novo delovno mesto terja obilna vlaganja v družbeni standard. Vse to odpade, če se delovna organizacija številčno ne veča. Naš cilj mora biti nepretrgano večati produktivnost na tiste zaposlene, ki v tovarni že delajo. To pa je mogoče le z ukinjanjem dela na starih in malo produktivnih delovnih mestih in strojih.

Večina delavcev Papirnice Vevče je že videla novo toplarno. Tudi staro kotlarno vsi poznajo, kar pomislimo, kako so delavci delali na starih delovnih mestih v tistih pogojih; skoro bi dejal, da niso bili vredni človeka. In kako ponosni delajo sedaj v čistih in moderno opremljenih delovnih mestih. Nekateri delavci iz drugih obratov so jim že nevoščljivo oponesli češ, da jim je tovarna postregla s prevelikim luksuzom. Tak napredek naj bi dosegli tudi delavci, ki delajo ob starih strojih in se bodo preselili k novemu papirnemu stroju in k drugim delovnim strojem.

Naj bo dovolj o problematiki novega papirnega stroja. Malo pogledimo na skico o prostorskem razvoju Papirnice Vevče.

Prav korenit poseg v prostorsko razporeditev smo že storili z novo lokacijo toplarne. Približala se je k bodočemu največjemu uporabniku toplotne energije, k petemu papirnemu stroju. Peti papirni stroj je dobil prostor poleg premaznega oddelka. Nekaj vzdrževalnih delavnic se je moralo umakniti v obstoječe prostore po tovarni. Čeprav so bile prvotno delavnice predvidene v podaljšku kovinarske delavnice. Tega nismo storili, ker bo na tem mestu stal verjetno prej kot v desetih letih šesti papirni stroj. Bodoče vzdrževalne delavnice bodo dobile prostor v sedanjih prostorih drugega in tretjega papirnega stroja.

V podaljšku premaznega oddelka smo dobili lep prostor za razvoj tega oddelka. Toda ta prostor dobimo le, če preusmerimo industrijski tir čez Papirniško pot proti Dobrunjam.

Tudi druga faza tovarne ni več daleč pred nami, saj bodo potrebe po energiji nepretrgano rasle. Prostor za povečano toplarno je že rezerviran. Na prostoru, kjer je bila deponija premoga, bodo centralna priprava polnil, dovod plina in priprava lesa za brusilnico. V zadnjem delu celuloznega skladišča, ki je v neposredni bližini tovarne, bomo postavili naprave za izdelavo krede.

Pred kratkim smo se dogovorili, da moramo tudi urediti interni transport s centralnim dostopom pri stari kotlarni. Tam moramo čimprej odstraniti stare silose za lesovino in odsluženi dimnik. V prometnem soglasju za peti papirni stroj piše, da moramo poskrbeti v doglednem času tudi za nov cestni most čez Ljubljaničico. Ta bi bil zgrajen neposredno nizvodno ob seda-

njem železniškem mostu. To bo skupna investicija s cestnim skladom občine Ljubljna Moste-Polje. Naš prispevek naj bi bil do tri milijone dinarjev.

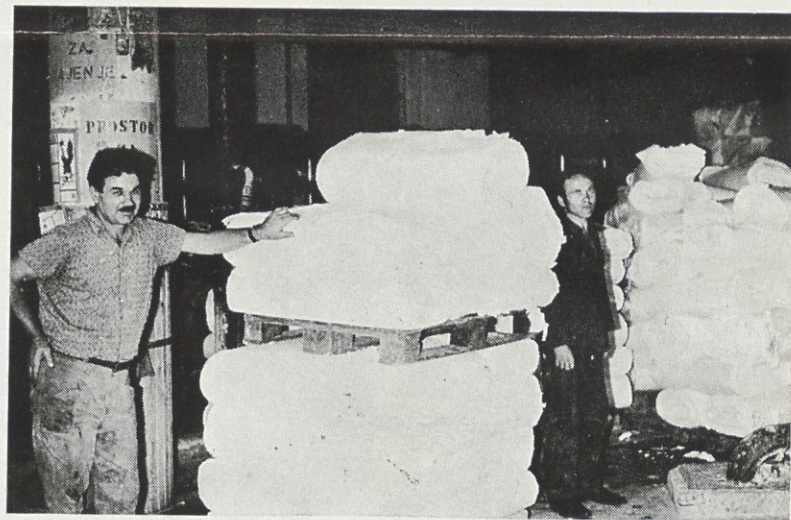
Vevče so tako na grobo orisane. Kaj za Janezija? Tam smo rezervirali velik prostor za razvoj tovarne tapet. Tovarna tapet se bo morala zelo naglo razvijati. Vsakih tri do pet let se bo morala podvojiti v proizvodnih kapacitetah. Biti nam mora jasno, če naj ostane tovarna tapet v sedanji velikosti, potem bi bilo bolje, da ne bi nikdar sprejeli odločitev o proizvodnji tapet.

O brusilnici nisem nič napisal. Verjetno so tu perspektive najbolj negotove. Sedanja kvaliteta lesovine je slabo uporabna. Obnovitev bi terjala ogromne denarje. Verjetno se spleča razmišljati o ideji ki je nedavno na sestanku kolegija prišla na dan; začnimo uporabljati stari papir. Razvklanjevalne naprave imamo v tovarni; tudi holandce lahko uporabimo za čiščenje in beljenje. In prve tri kategorije odpadnega papirja bi prav koristno razbremenjevale našo bilanco s celulozo.

V bližnjem času bomo tudi na Fužinah obnovili zastareli turbin in generatorja na levem bregu Ljubljaniče. Tu ne bomo dobili velikih količin električne energije. Je pa izjemno dragocena, ker je cenena in domača energija.

Upam, da sem dovolj načel problematiko razvoja Papirnice Vevče. Vesel bom vsakega prispevka za »Naše delo«, ki bo kritika tega, kar sem napisal ali pa da bo pisec razvijal misli naprej o razvoju tovarne kot celote ali pa v posameznih delih tovarne.

Abin Vengust

Priprava snovi na IV. PS — vse je pripravljeno za naslednji vnos

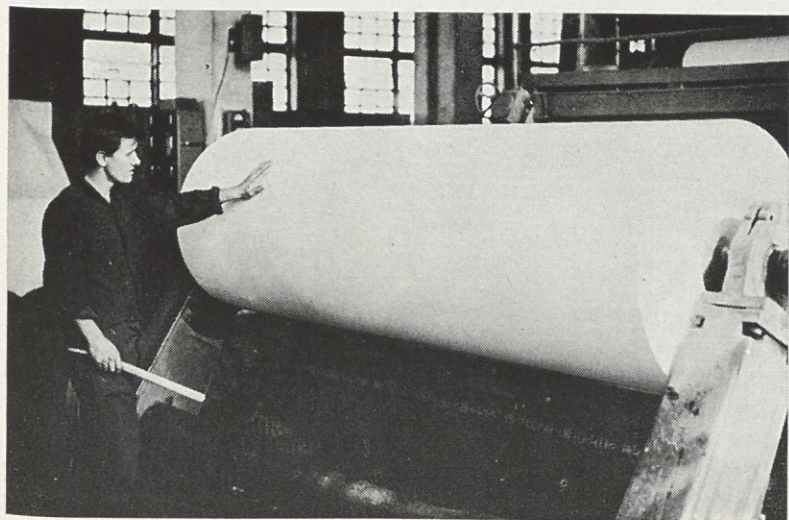
Nov stanovanjski blok v Zalogu

Krajevna skupnost Zalog je dobila povsem novo in lepšo obliko z gradnjo novih stanovanj. Del teh stanovanjskih prostorov koristijo tudi delavci naše tovarne. Člani našega kolektiva se v novih stanovanjih dobro počutijo, z upanjem pričakujejo na ureditev še ostalih najnujnejših komunalnih vsakdanjih potreb, ki pa se bodo urejala kompleksno z ostalimi komunalnimi storitvami.

Ciril Zupančič

Novi stanovanjski blok v Zalogu

Nov zvitek papirja iz IV. PS

Tri četrtnine

Nadaljevanje s 1. strani

ga društva v tovarniško godbo, čeprav je bil pravni lastnik instrumentov še vedno društvo. Ob menjavi direktorjev v tovarni, ki niso imeli smisla za glasbeno organizacijo, je bila godba spet prepuščena sama sebi, vendar pa je v letih 1903 do 1908 že začelo nastopati nekaj domačih mladih godbenikov. Med njimi je treba posebej omeniti Feliksa Svetka, ki je pozneje dolga leta vodil skupino, zanesti pa so se mogli tudi na F-basista Alojza Finka, B-basista Kotarja, klarinetista Janeza Jeriho, baritonista Viktorja Svetka, trobentača Jakoba Meljo, na učitelja Kolenca in Jazbarja in druge.

Leta 1903 je godba prišla v okrilje gasilskega društva Zg. Kašelj—Zalog, ker drugod ni našla podpore in zatočišča. Nastopila je še nova težava. Niso mogli najti

sposobnega kapelnika, ker zanj ni bilo finančnih sredstev. Poučevanja se je lotil domačin Feliks Svetek in brezplačno vodil godbenike. Odbor gasilskega društva tudi ni imel posebnega smisla za godbo, zato je bila ponudba župnije Polje (župnik Müller) prav dobrodošla. Katoliško prosvetno društvo je odkupilo instrumente, z njimi pa dobilo tudi godbenike. Delovali so v sklopu tega društva in telovadne organizacije »Orel«. Prvi nastop v tem okolju je imela godba na vrtu Feliksa Svetka, spomladi leta 1910. Danes stoji tam mizarska in avtomehanična delavnica. Nato se je igranje ob veseljah in drugih prireditvah vrstilo nedeljo za nedeljo, tako da niti niso mogli ustreči vsem naročilom. Po tedanjih kriterijih je bilo treba zadošiti telovadnim nastopom, cerkvenim prireditvam, veseljem itd.

Od leta 1910 pa do začetka prve svetovne vojne je bilo zlato obdobje ponovnega vzpona godbe. Na vojsko so bili vpoklicani skoraj vsi godbeniki, prva polovica pa takoj. Kolikor se jih je vrnilo, so spet začeli, pristopilo pa je 16 novih, mladih članov. Godba je po letu 1918 štela 38 članov in že nastopala na vseslovenskem orlovskem zletu v Mariboru, Železni Kapli in drugih bližnjih krajih ob plebiscitu, tedaj skupno z vojaško in rakovniško godbo. Od tedaj je delo potekalo nemoteno. Kapelnik Feliks Svetek je marljivo in pametno skrbel za organizacijo in za strokovnost orkestra.

Politična nasprotja, ki so se začela porajati v društvu že leta 1932 niso šla gladko mimo. Delavci z naprednim mišljenjem in mladi študentje, vzgojeni po smernicah »Katoliške akcije«, so prišli v vidni in ostrji spor. Osnova za razdor je nazadnjaška mi-

selnost našla ob prirejanju »diskusijskih večerov«, kamor so že tedaj prihajali kasnejši voditelji delavskega gibanja Jože Brilej, Marjan Dermastja in drugi. Tu so obravnavali delavsko in politično problematiko in pospeševali razredni boj. Skrajnim desničarjem to ni bilo po godu. Prevzeli so celotni odbor in zahtevali izključitev nekaterih levo zastopanih članov godbe. Desničarji, misleč, da bodo s tem sklepom pridobili ljudi na svojo stran, so dosegli prav nasprotno. Razen dveh članov je celotna godba kolektivno izstopila iz društva. Kdor ni mogel dokazati lastniške pravice, je moral pustiti instrumente v Prosvetnem društvu. Godba ni več delovala, dokler niso dobili novih instrumentov iz Češke. Zanje so godbeniki denar sami prispevali, uspešna pa je bila tudi nabiralna akcija. Samo na Vevčah so zbrali tedanjih 4000 din,

kar je bila skoraj polovica celotnega zneska. Tako ohrabreni s finančno in moralno podporo so spet začeli z vajami v mizarski delavnici kapelnika Svetka. Z banskim dekretom z dne 19. 2. 1936 je nastalo novo »Glasbeno društvo Polje«. Imeli so 30 rednih in 21 podpornih članov, med njimi tudi nekaj uglednih občanov.

Mladi godbeniki so hitro napredovali. Vaje so imeli v enem izmed prostorov šole. Ob nastopu JRZ (klerofašizem) za godbo v šoli ni bilo več prostora. Zatočišče je spet našla v Svetkovi mizarski delavnici. Šikane in deložacije godbenikov niso zlomile. Nasprotno, veselje do muziciranja in politična zavest porajajočega se časa je le naraščala.

V avgustu 1940 je godba spet prišla v svoj »rojstni kraj«, na Vevče. Svetovni dogodki so se hitro spreminjali, konec miru in začetek II. svetovne vojne sta za-

PPO sprejema 9 gostujočih godb

Gostujoča godba z Rijeke

Koncert godbe na pihala tovarne papirja Radeče v nedeljo dopoldan

Godba Papirnice Ceršak

Godba Trebnje

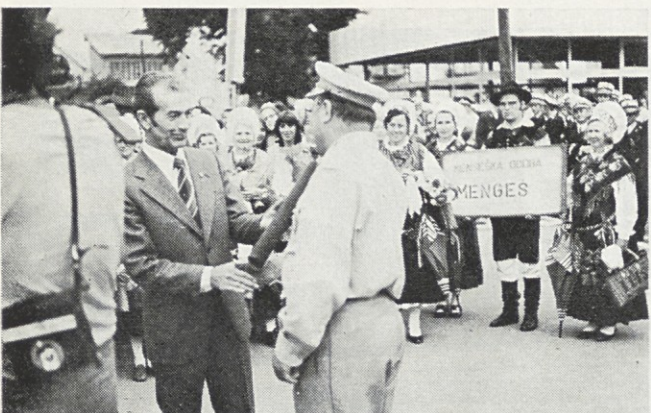
»Litostroj« v mimohodu

Tolkala PPO Vevče

Kašljani so poslušali reško godbo in bili najbolj navdušeni nad skladbo: »Buči morje Adrijansko«

Podelitev priznanj gostujočim godbam

Pokrovitelj proslave, direktor Papirnice Vevče, tov. A. Vengust je občinstvu in sodelujočim orisal pot orkestra in sodelovanje tovarne s kulturno dejavnostjo

Tudi litostrojska godba prejema zahvalo

stoletja glasbe

lostno posegla tudi v godbene vrste. Pri vsaki vaji so bili prisotni tudi italijanski vojaki. Vpričo njih so bili ob takih priložnostih organizirani tudi politični razgovori in propaganda.

Dramatičen je bil sklep godbenikov o prenehanju delovanja marca 1942. Predsednik Svetek je navzočim razložil, da med okupacijo godba ne more in ne sme delovati, ne da bi se z javnimi nastopi ob italijanskih čeladah kompromitirala. Dejal je: »Čas, ki ga preživljamo, ni v skladu z delovanjem godbe. Ko se bodo umaknili okupatorjevi vojaki, bomo spet zaigrali. Če pa se ne bodo, tudi godbe nočem več poslušati.« Intoniral je koračnico »Slovenec, Srb, Hrvat«. Italijani so

ploskali, ne vedoč za vsebino, godbeniki pa so imeli solzne oči. S to zadnjo izvedbo je godba nastopila kulturni molk. Instrumente so godbeniki poskrili doma, notni material pa shranili v tovarni. Poleti 1942 je OF organizirala prevoz instrumentov in notnega materiala z omaro vred na osvobojeno ozemlje.

V partizane je odšlo 11 godbenikov, od katerih se jih 6 ni vrnilo: Janez Demšar iz Slap, Ciril Sotlar iz Vevč, Viktor Trtnik z Vevč, Maks Prijatelj iz Polja, Maks Štibrič iz Fužin in ustanovni član Edvard Rešek z Vevč. Internirani so bili 3 godbeniki, v taborišču je ostal Anton Primar iz Zg. Kašlja.

Po končani vojni je bil spet Fe-

liks Svetek tisti, ki je sklical godbenike in organiziral skupino. Le 18 jih je bilo. Zato je bila nujna poostrena disciplina. Že brez enega samega člana ni mogla nastopati. Treba je bilo igrati nove, že znane partizanske koračnice, žalostinke ob spominu na padle.

Godba je bila kmalu priključena sindikatu delavcev in nameščencev kemične industrije in spet dobila zatočišče v Papirnici Vevče. Včlanjena je bila v SKUD Jože Masovec. Dirigentsko palico so prevzemali različni dirigenti, dokler ni leta 1961 prevzel strokovno vodstvo tovariš Franc Grebenšek, organizacijsko pa sedanji predsednik tovariš Nace Zajec. Od tedaj je orkester iz leta v le-

to nenehno rasel, tako strokovno kot organizacijsko. Začela se je tekma za kvaliteto in naraščaj. Pestrost in načrtnost sta bili osnovni moto v delovanju. Čez petdeset nastopov vsako leto, nekateri večjih drugi manjših, obsegov in vsaj dvojno število skupnih vaj, da ne štejemo grupne vaje, je nujno rodilo uspeh. Novi nastopi so bili še kvalitetnejši, kar je prineslo vrsto priznanj doma in tudi na tujem, zlasti v Avstriji in na Češkem. Vsekakor pa sta orkestru v največji ponos odlikovanje SZDL mesta Ljubljane s srebrnim znakom OF in odlikovanje predsednika republike tov. Tita, ki je podelil orkestru orden zasluge za narod s srebrnimi žarki.

Orkester je prijatelj mnogih drugih pihalnih godb širom Slovenije, ki jih obiskuje ali pa sprejema. Tudi izven Slovenije in države ima svoje prijatelje. Sodeluje tudi z glasbeno šolo.

Seveda pa, če bi bil osamljen, ne bi zmožal naporov in ne bi uspel požeiti uspehov. Ob strani mu stoji Papirnica Vevče, občinska skupnost za kulturo in prosveto ter še nekatere organizacije.

Prav je, da s tega mesta čestitamo celotnemu članstvu orkestra, se jim zahvalimo za sodelovanje v kulturnem poslanstvu, vsakemu posebej, posebno pa neumornemu organizatorju Nacetu Zajcu in strokovnemu vodji, dirigentu Francu Grebenšku.

Nepozabni koncert in proslava 75-letnice

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Proslavo 75-letnice je Papirniški pihalni orkester začel s slavnostnim koncertom v petek 5. septembra 1975. Nabito

polna dvorana v osnovni šoli Polje, kot še nikoli doslej, je bila veran dokaz priznanja aktivnemu delu orkestra.

Šestdeset godbenikov, v lepih

krakovskih nošah, povzetih iz prejšnjih stoletij, so osvetljevali žarometi, vmes pa so med cvetjem žareli ponosni obrazi vseh nastopajočih. Skladno, mehko in čisto so zazveneli akordi skladb med občinstvo, ki je z bučnim odobravanjem dalo priznanje kvaliteti. Dirigentska palica strokovnega vodje, Franca Grebenška je disciplinirano vodila skupino, tako da tudi razvajeno uho ni zaznalo napak. Izvajali so glasbena dela Verdija, Offenbacha, Schorerja, Raymonda, Štrucla, Ruiza

in Abela. Ne bi mogli govoriti o boljšem ali slabšem izvajanju — vse je bilo res dobro.

Ob premoru izvajanj skladb je s krajšim nagovorom godbenik pozdravila predsednica kulturno-prosvetnih organizacij občine Ljubljana Moste-Polje, orisala prizadevanje za rast kulture na področju občine, zvezo med posameznimi kulturnimi ustanovami in skupinami.

Prav je, da na tem mestu omenimo mladino v orkestru. Poleg veteranov, ki delujejo v orkestru

že nad 20 let, flavtist tov. Roman Klešnik že kar nad 43 let, je bilo opaziti 23 mladih obrazov. Nekaterim je bil to prvi večji nastop, nekateri pa igrajo od 1 do 3 let. Razmišljujočemu gledalcu in poslušalcu se je milo storilo, ko je premišljeval, koliko mladine nima zanimanja ne za kulturno ne za športno dejavnost in išče zatočišče v brezdelju, različnih lokalih, tu pa veseli, mladi fantje v kolektivu muzicirajo, vmes pa opravljajo še svojo osnovnošolsko

Nadaljevanje na 8. strani

Predsednica Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Moste-Polje, tovarišica Svetinova je čestitala orkestru in segla v roke predsedniku N. Zajcu in dirigentu F. Grebenšku

Prijatelji godbe so v narodnih nošah sprejemali goste

Dirigent F. Grebenšek med izvajanjem koncerta

Najstarejši in najmlajši godbeniki

Na slavnostnem koncertu PPO 5. 9. 1975

Do zadnjega kotička je občinstvo napolnilo dvorano v šoli Polje ob koncertu

Sprememba v poslovanju obrata družbene prehrane

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Urejena prehrana med delovnim časom ni le želja vseh zaposlenih, temveč tudi interes širše družbene skupnosti. V poslovanju posameznih obratov družbene prehrane se moramo približati stanju, ki bo optimalno zadovoljevalo zahteve potrošnikov, kot tudi, da tak obrat posluje po vseh načelih dobrega gospodarjenja. Takoj seveda nastane vprašanje regresiranja prehrane med delovnim časom. Z vseh strani se slišijo zahteve, da naj bo prehrana med delovnim časom za delovnega človeka čim cenejša. Tudi v službi družbenega standarda smo enakega mnenja. Vendar načinov kako priti do cenejše prehrane je več. Prvi na-

čin je ta, kot ga imamo v naši delovni organizaciji sedaj, se pravi — cena prehrane med delovnim časom se določa po približni presoji dela regresa za prehrano med delovnim časom, ki odpade na en obrok ter zmožnostjo (pripravljenostjo) potrošnika po lastnem prispevku. Vse to se presoja ne glede na dejanske stroške prehrane oziroma ne glede na znane normative in kalkulacije v gostinski dejavnosti. Mnenja smo, da ta način določevanja ni ustrezen, posebno še ob dejstvu, da ob takem načinu ne izpolnjujemo določil sindikalne liste in da se ob takem načinu skrajno neodgovorno obnašamo do družbenega proizvoda, kot do delovne uspešnosti delavcev ob-

rata družbene prehrane. Drugi način zniževanja prispevka delavca za prehrano med delovnim časom je znesek sredstev, ki ga določa sindikalna lista za prehrano med delovnim časom. Mnenja smo, da se morajo sindikalne organizacije zavzemati za to, da bo ta znesek tolikšen, da delavcu — potrošniku rednje kvalitete prehrane med delovnim časom omogoča le-to brez lastnega ali vsaj brez večjega lastnega prispevka. Tretji način zniževanja prispevka delavca za prehrano med delovnim časom pa ima osnovo v sami organizaciji poslovanja obrata družbene prehrane. Stremeti je potrebno za to, da so režijski stroški takega obrata čim manjši. To sedaj v naši delovni organizaciji ni bilo storjeno, saj so se v breme obrata družbene prehrane knjižili marsikateri stroški, ki s samim obratom niso v neposredni zvezi.

Da bi čim doslednejše uresničili omenjeni tretji način zniževanja stroškov za prehrano med delom, je zbor delavcev obrata Družbeni standard na predlog službe družbenega standarda sprejel organizacijski predpis poslovanja obrata družbene prehrane.

Kakšne novosti prinaša ta predpis?

V prvi vrsti in najbolj vidna sprememba je ta, da se za regresiranje prehrane med delovnim časom uvedejo vrednostni boni. Uvedba vrednostnih bonov pomeni uresničitev določil sindikalne liste na eni strani ter uravnovešanje regresa posameznemu delavcu na drugi strani. Doslej namreč delavci niso bili izenačeni pri regresu za prehrano med delom.

Razlike so nastajale med tistimi, ki so se redno posluževali storitev obrata družbene prehrane in tistimi, ki so se teh storitev posluževali le občasno. Ravno tako so nastajale razlike tudi med stalnimi koristniki storitev obrata družbene prehrane in sicer na ta način, da je nekdo v večini primerov koristil obroke z nizkimi cenami (dejanskimi), nekdo pa v večini primerov obroke z visokimi cenami. Tako so dejansko delavci, ki se niso redno koristili s storitvami ODP in delavci, ki so v večini primerov koristili obroke z nižjimi cenami, s svojim regresom za prehrano med delom podpirali ostale koristnike.

Z uvedbo vrednostnih bonov pa se vsi delavci v tem izenačijo, kajti vsak bo resnično dobil vrednostne bone v višini kot jo določa sindikalna lista za ta namen.

Istočasno z uvedbo vrednostnih bonov je potrebno v ODP uvesti tudi posamezne cene za določeno vrsto obrokov. Te cene bodo določene na podlagi normativov in kalkulacij, katere bo potrjeval Zavod za cene. Da pa bodo te kalkulacije čim bolj realne in da cene obrokov, (ki morajo vsebovati materialne stroške posameznega obroka skupaj z režijskimi stroški), ne bodo previsoki, moramo doseči to, da se realno ovrednotijo ter knjižijo tako viri dohodkov kot posameznih stroškov ODP. Kot prvo nerešeno (finančno) vprašanje je vprašanje poslovanja obratnih jedilnic. Režijski stroški le-teh so do sedaj predstavljal za ODP čisto izgubo. V prihodnje se bo posameznim obratom te režijske stroške v višini kot realno nastajajo tudi zaračunavalo. S tem se reši tudi vprašanje uvedbe novih obratnih jedilnic. Mnenja smo, da naj o tem, kateri obrat naj ima obratno jedilnico, odloča sam obrat na podlagi stroškov katere bo ob uvedbi obratne jedilnice imel.

Popolnoma in dokončno je potrebno rešiti tudi vprašanje bonitet pri koriščenju našega obrata družbene prehrane s strani delavcev drugih delovnih organizacij, ki v naši delovni organizaciji opravljajo razna dela. Podrobnejša analiza sedanjega stanja je pokazala, da ima sam ODP v poslovanju s temi delovnimi orga-

nizacijami oziroma njihovimi delavci veliko slabši finančni efekt kot v poslovanju z delavci naše delovne organizacije. V prihodnje naj se to reši tako, da tista delovna organizacija, ki opravlja dela v naši delovni organizaciji, odkupi vrednostne bone, katere kot regres za prehrano dodeli delavcem, ki trenutno delajo v naši delovni organizaciji.

Zaradi čim jasnejšega vpogleda v finančno poslovanje obrata družbene prehrane, je potrebno tudi ločiti skupno finančno vodeno letnega kopališča in obrata družbene prehrane.

Istočasno z vsemi zgoraj navedenimi predlogi je bil na omenjenem zboru delavcev sprejet tudi novi predlog sistematizacije delovnih mest v obratu družbene prehrane. Novo sistematizacijo delovnih mest pogojujeta tako sedanja preureditev obrata kot

bodisi pri spreminjanju ustaljenih načinov poslovanja. Predvsem bi se moral sleherni od nas zavedati, da osebna korist posameznega od nas ni vedno tudi korist za našo delovno organizacijo. Prav tako pa tudi korist naše delovne organizacije ni vedno tudi korist celotne naše družbe. Zavedati se moramo, da nam v celoti morda takšne koristi bolj škodujejo kot pa koristijo.

In še nekaj o bodočem poslovanju obrata družbene prehrane. Kot vemo, sedaj celoten obrat preurejamo. Večkrat se slišijo pripombe zakaj je to potrebno, zakaj bolj smotrno ne porabimo teh sredstev itd. Samo kuhinjo smo morali preurediti zaradi odločbe, katero je izdala sanitarna inspekcija. Sanitarni inšpektor je svoje pripombe navedel kar v 27 točkah, iz česar se lahko sklepa, da je bila kuhinja dejansko ne-

Nepozabni koncert in proslava 75-letnice

Nadaljevanje s 7. strani

dolžnost, ali dolžnost na strokovnih šolah, vmes pa so redni obiskovalci vaj in glasbenih šol. To in pa pravilni odnosi med kolektivom gradbenikov z veliko verjetnostjo zagotavlja jasen pogled PPO v bodočnost.

Ko je orkester končal s programskim sporedom koncerta in ko so mu čestitali številni glasbeni in drugi prijatelji, je avditorij vstal in s skandiranjem ustvaril res prijetno razpoloženje v dvorani. Godbeniki so poslušalcem ustregli in zaigrali še nekaj skladb dodatno, tokrat kar brez neumornega dirigenta Franca Grebenška.

V nedeljo 7. 9. 1975 je bil orkester zgodaj na nogah. Z budnico po naseljih so opozarjali prebivalce na njihov praznik, da so se povsod odpirala okna v pozdrav. Po končani budnici so z žalostin-kami na pokopališču v Polju in pred spomeniki počastili vse umrle oz. padle godbenike.

Dopolodne je potekalo v znamenju promenadnih koncertov gostujočih godb po naseljih, popoldne pa so sprejeli še ostale goste.

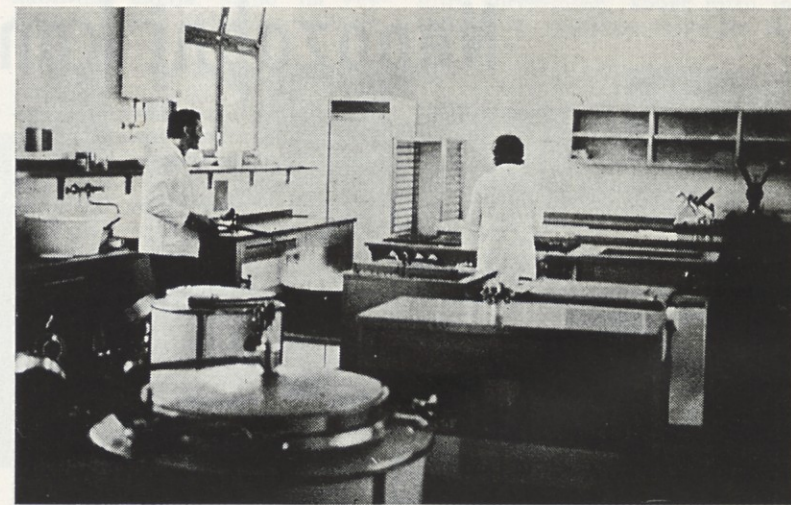
Veličastna je bila parada godb pred številnim občinstvom. Parade se je udeležilo 10 orkestrov, spremljanih s prelepimi narodnimi nošami: Pihalni orkester tovarne papirja Ceršak, godba na pihala Domžale, pihalni orkester Litostroj, godba na pihala Medvode, Mengeška godba, mestna godba Metlike, sindikalna godba papirnice Radeče, glasba Trsat Rijeka, godba na pihala Trebnje in domači papirniški pihalni orkester.

Ob zaključku so narodne noše in orkestri uredili svoje vrste na ploščadi pred spomenikom padlih papirničarjev. S tribune s častnimi gosti je množico nad 400 godbenikov in občinstvo nagovoril pokrovitelj proslave, direktor

Združenih papirnic Ljubljana — Vevče, tov. Albin Vengust. Povedal je, kako so godbeniki skozi tritetrstoletja doživljali zmage in poraze, da so v najhujših časih narodovega trpljenja našli pravo pot, pot napredka in humanih odnosov med ljudmi, v socialistično družbo. Poslušali smo njihovo izvajanje težkih skladb. Lepo je bilo in ubrano. Taka glasba vleče in nikdar več ne pusti. Vevški godbeniki uživajo v ustvarjanju čudovito pestrih melodij in nič manj v tem, da imajo zveste poslušalce ter prijatelje v bližnji in daljnji okolici, ki jih razumejo in podpirajo. PPO je tudi del tovarniške kadrovske politike. Tisti delavec, ki se v prostem času ukvarja še z nečem drugim koristnim, je po nepismenem pravilu uspešnejši pri strokovnem delu in zanesljiv v naprednejši družbi. Privrženost se ne gradi skozi plače, ampak z odnosi med ljudmi. Zato tovarna razumno spodbuja izrabo prostega časa in če je prostega časa vedno več, ga moramo pravilno izrabiti. V tem nam kažejo godbeniki pravo pot. Biti športnik, slikar, pisatelj je velika stvar. Nič manjša je biti godbenik. Tu ni sebičnosti, ni prostora za egoizem. Tisti, ki znajo čas po delu razumno porabiti, so več vredni kot drugi. So boljši delavci, naprednejši upravljalci. V tem smislu teče tudi kadrovska politika v naši organizaciji združenega dela. Bogato se obrestuje. Trideset let že gradimo socializem in 25 let orjemo ledino samoupravljanja. Vsi, kiste se odzvali povabilu, da skupno proslavimo 75-letnico našega PPO, ste bogati ljudje, razgledani, dajete priznanje delu, je dejal pokrovitelj tov. Vengust.

Orkestru je še enkrat čestital in izrazil globoko hvaležnost vseh za vse, kar nam je orkester dal.

Plemenita je pot glasbene ustvarjalnosti.

Prenovljena kuhinja v obratu družbene prehrane

tudi neurejena razmerja v sedanji sistematizaciji delovnih mest.

Z vsemi zgoraj navedenimi predlogi in bodočimi spremembami se obrat družbene prehrane v polni meri zavzema za uresničevanje programa stabilizacije, kajti v primeru, da se bodo ti predlogi v praksi tudi dosledno izvajali, lahko pričakujemo dejansko uspešno poslovanje tega obrata, najsi ga gledamo z ene ali z druge strani.

Prav gotovo bo potrebno na področju dela družbenega standarda, oziroma na področju dela posameznih njegovih enot še mnogo storiti preden, bomo lahko trdili, da poslujemo po načelih dobrega gospodarjenja na eni strani ter zadovoljstvo potrošnikov na drugi strani, kot tudi nepristranskega odnosa vseh delavcev naše delovne organizacije na tretji strani. Potrebno se je zavedati, da ima služba družbenega standarda pri razčiščevanju problematike poslovanja enot Družbenega standarda nemalo problemov. Vedno nastajajo določeni odpori bodisi osebnega značaja,

primerna za svoj namen. Istočasno pa je preureditev narekovala tudi potreba po bolj racionalni opremi kuhinje, kajti v stanju kot je bila, na meji sposobnosti glede števila posameznih obrokov. Glede bifejskega dela pa je bilo vsakomur jasno, da tak kot je bil ni mogel zadovoljevati zahtev potrošnikov. Preurejene so bile hladilne kapacitete pulta, premajhni ostali prostori, lokacija pulta je bila zelo neprimerna. Bife kot tak tudi ni mogel zadovoljiti gosta z vso raznovrstnostjo artiklov, katerih so gostje v solidnem lokalu navajeni. V bodoče si v bifejskem ali bolj rečeno desnem delu obrata družbene prehrane zamišljamo kot solidno urejen lokal (čeprav imamo le-tu nemalo problemov z izvajalcem), ki bo potrošnikom lahko nudil tako kavarniške, restavracijske in slaščičarske storitve. Urejena bo postrežba pri mizah. Tako bomo na Vevčah končno le pridobili lokal, v katerem bodo našli svoje zadovoljstvo vsi, od najmlajših do najstarejših.

Niko

Letos 30 za osemletko in 32 za poklicno šolo

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Poleg že študirajočih delavcev na različnih stopnjah strokovnih šol, se je letos vpisalo še nad 60 ljudi, ki bi radi izpopolnili svoje znanje ali si pridobili nov, ustrezen poklic.

Osnovno izobraževanje je prevzela osemletka Polje. Od 30 vpisanih potrebuje večja polovica vse nižje razrede osemletke, 21 članov kolektiva pa 7. ali 8. razred ali samo osmi. Zaradi znižanja stroškov in smotrnejšega dela bo v šolskem letu 1975/76 potekal pouk samo za 6. in 7. razred, v naslednjem letu pa se bodo priključili še obiskovalci 7. in 8. razreda. Pouk se je začel 15. t. m.

V poklicno papirniško šolo za odrasle se je vpisalo 32 delavcev iz različnih proizvodnih oddelkov. Šola se je pričela 26. t. m.

Obe številki kažeta, da sta organizacijsko prizadevanje in želja ljudi po dosegi poklica dosegla svoj namen. Ljudem je potrebna splošna in strokovna izobrazba, tovarni pa strokovno in splošno družbeno razgledani strokovnjaki, ki znajo razumno prostopiti k proizvodnim strojem in samoupravnim problemom.

Dopisujte v »Naše delo«

V zabavnem delu prireditve je sodeloval ansambel »Amores«

Afrika - razvojni načrt celuloze in papirne industrije

VEVČE, AVGUST—SEPTEMBER 1975 — Pomanjkanje papirja na svetovnem trgu, kakor tudi občuten porast cen celuloze, papirja in kartona v zadnjem času je vrsti mladih afriških držav dalo misliti o razvoju lastne celulozne industrije. Nekatere afriške države že imajo o tem izdelane projekte.

Gabon, ki razpolaga z bogatimi lesnimi zalogami, bo postavil obrat za 250.000 ton beljene sulfatne celuloze.

Slonokoščena obala raziskuje gradnjo tovarne celuloze v Abidjanu. Kapaciteta prve stropnje izgradnje naj bi znašala 150.000 ton beljene sulfatne celuloze, ki naj bi se v naslednji fazi investicijske dejavnosti povečala na 300.000 ton.

Ljudska republika **Kongo** bo projektirala tovarno celuloze v Malolu, kjer se razprostirajo obsežne evkaliptusne plantaze. Na osnovi te vrste lesa naj bi zgradili celuložno tovarno za sulfatno celulozo z zmogljivostjo 250.000 ton.

V **Nigeriji** planirajo ureditev novega celuloznega obrata v Kwari. Sedanja potreba po celulozi v tej deželi se suče okoli 100.000 ton.

Tudi v **Kamerunu**, kjer je les, bogati energijski viri, dovolj zalog vode in razpoložljive delovne sile, so pripravljeni prednačrti za razvoj narodne celuloze in papirne industrije.

Na **Madagaskarju** imajo kljub ogromnim lesnim zalogam težave s transportom surovin do mesta predelovanja. Kljub temu pa raziskujejo možnost za izgradnjo celuloznega obrata v Tjanarantsi. Začeli naj bi s kapacitetami okoli 125.000 ton sulfatne celuloze.

Kenijci so s pomočjo Panafrikan Paper Mills leta 1974 uredili prvo stopnjo izgradnje papirnega kombinata za 45.000 ton jakostnega papirja. Kapaciteta naj bi bila povišana na 100.000 ton, za kar je predvideno 340 milijonov Ksh (1 dolar = 7,4 kenijskih šilingov).

Vir: »Zellstoff und Papier«

FRANCOSKA PAPIRNA INDUSTRIJA

Proizvodnja panoge je nazadovala proti istemu lanskemu obdobju za 20 %. Najmočnejše je bilo nazadovanje pri proizvodnji valovite lepenke in natron papirnih vreč. Proizvodnja sanitetnega papirja se je povečala za 25 % pri polnem izkoriščanju kapacitet. Naročila so konec prvega polletja 1975 bila le 150.000 ton proti 560.000 tonam konec leta 1974. Oživitve dejavnosti pričakuje panoga šele v letu 1976. Potrošnja papirja in lepenke je v Franciji v prvem polletju 1975 nazadovala za 22 %, uvoz pa za 30 %. Celotna proizvodnja papirja in lepenke se je v letu 1974 povečala za 5,7 % na 5,06 milijonov ton. Promet panoge je porasel za 60 % na 10,40 mlrd. fr.

Vit: VWD 135, 4. 7. 1975

TUDI V ZRN NAZADOVANJE

VEVČE, SEPTEMBER 1975. — Kot piše »Österreichische Papier Zeitung« je tudi v nemški predelovalni industriji papirja in kartona viden gospodarski padec. Kljub zvišanju cen produktov je promet v začetku leta 1975 padel za skoraj 27 % v primerjavi z enakim obdobjem prejšnjega leta. Število zaposlenih, ki je že prejšnje leto nazadovalo za 4,3 %, je padlo še za nadaljnjih 8,7 %.

Za rešitev iz tega položaja so predlagali zvezni vladi oprostitev nekaterih davščin za mala in srednja podjetja, predvsem davka na premoženje.

Poročilo o poslovanju Papirnice Količevo v obdobju januar-junij 1975

Količevo, september 1975 — Če hočemo čim bolj objektivno oceniti uspešnost poslovanja Papirnice Količevo v I. polletju 1975 na podlagi podatkov iz polletnega periodičnega obračuna, moramo izhajati iz dejstva, da je naša delovna organizacija sestavni del slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva ter, da zato na naše poslovanje močno vplivajo splošni pogoji in splošne značilnosti, ki vladajo v nacionalnem gospodarstvu. Ne glede na trenutna dogajanja v Papirnici Količevo se moramo zavedati, da bodo splošni pogoji in obnašanje drugih subjektov gospodarjenja tudi v bodoče vplivali na naše poslovanje, zaradi česar moramo naše delovanje prilagoditi splošnim konceptom družbenoekonomske politike.

Analiza gospodarskih gibanj v Sloveniji kaže, da protislovja, na katere smo opozarjali že v preteklem letu niso odpravljena, temveč se še naprej kopičijo in poglobljajo, kar vse povečuje resnost položaja v katerem se naše gospodarstvo nahaja. Ko govorimo o protislovjih, ki jih zaznamujemo v jugoslovanskem gospodarstvu, mislimo predvsem na nevsklajenost proizvodnje in potrošnje. Ta nevsklajenost se kaže v rasti vseh vrst potrošnje (proizvodnja potrošnja, osebna potrošnja in splošna potrošnja) iznad možnosti. Pri tem opazamo tudi zapostavljanje proizvodnje potrošnje v primerjavi z osebno in skupno potrošnjo. Nadalje se ta protislovja kažejo tudi v večanju negativne zunanje trgovinske in devizne bilance, v ponovnem oživiljanju problema nelikvidnosti, nepokritih investicijah, pritiski

sku za nadaljnje zvišanje cen, zlasti življenjskih stroškov itd. Vsa ta protislovja oziroma slabosti so dobile že tak obseg, da v mnogem zmanjšujejo pozitivne premike v našem gospodarstvu, kamor bi predvsem prišle nadaljnjo rast proizvodnje, saj smo proti sredini leta že začeli opazovati zmanjševanje stopnje gospodarske rasti, večanje zalog itd.

Čeprav veljajo omenjene splošne značilnosti gospodarskih gibanj v republiškem merilu za našo delovno organizacijo le deloma, smo vendar dolžni natančno analizirati rezultate poslovanja, kateri izhajajo iz polletnega periodičnega obračuna in iz drugih evidenc. Predvsem smo dolžni proučiti problem produktivnosti, stroškov, izvoza in uvoza, osebnih dohodkov in druga vprašanja, katera je nujno rešiti, če hočemo zagotoviti stabilnejši razvoj naše delovne organizacije in celotnega družbeno-ekonomskega razvoja nasploh

Zavedati pa se moramo tudi to, da tudi jugoslovansko gospodarstvo ni izolirano in, datudi na njega močno vplivajo gibanja na svetovnem trgu. Zaradi tega moramo biti pri ocenjevanju položaja v katerem se naša delovna organizacija nahaja še posebno pozorni na pojav svetovne krize v industriji papirja, ki se je v letošnjem letu nenadoma pojavila po veliki konjunkturi v preteklih dveh letih in ki se kaže v zmanjšanju povpraševanja, povečanju zalog, padanju cen itd.

Sintetični pokazatelji uspešnosti poslovanja I. polovice letošnjega leta v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta in planom kažejo naslednjo sliko:

v 000 din					
	Plan 1975	I—VI 1974	I—VI 1975	1975 1974	P 1975 R 1975
Celotni dohodek	304.726	105.617	150.746	148,4	49,5
Porabljena sredstva	167.284	54.649	86.393	158,1	50,4
Amortizacija	18.248	5.318	8.503	160,0	46,4
Dohodek	119.202	45.650	55.805	122,3	46,9
Družbene obveznosti	19.376	5.748	9.766	169,8	50,4
Osební dohodki	44.040	16.452	19.596	119,1	44,5
Ostanek dohodka	55.587	23.349	26.488	113,4	47,5

Iz gornjih podatkov je razvidno, da se letošnji poslovni rezultati gibljejo v skladu s planskimi predvidevanji s to značilnostjo, da opazamo pri dohodku zastojanje, pri porabljenih sredstvih in družbenih obveznostih pa malenkostno preseganje plana.

Ustvarjanje celotnega dohodka

Celotni dohodek je v I. polovici letošnjega leta porasel v primerjavi z istim obdobjem preteklega

	I—VI 1974	VII—XII 1974	I—VI 1975
Prodaja izdelkov	102.788.915	145.356.276	142.580.423
Prodaja trg. blaga	488.118	357.169	386.885
Druga realizacija	1.395.526	3.672.181	2.742.423
Obresti	631.751	512.506	211.381
Izredni dohodki	296.444	934.389	9.960.954
Popravek fin. rez.	56.250	730.540	1.864.421
Skupaj	105.617.004	151.603.061	150.746.487

Iz primerjave prikazanih podatkov izhaja, da je gibanje celotnega dohodka skoraj v celoti odvisno od vrednosti prodaje izdelkov. Vrednost prodanih izdelkov pa zavisi od količine in od cen. Vsekakor pa je potrebno ugo-

toviti kje so razlogi, da se je vrednost prodajnih izdelkov v letu 1975 znižala v primerjavi z drugo polovico preteklega leta. Pri tem je zlasti pomembna tendenca gibanja ustvarjenega dohodka v letu 1975.

Realizacija po vrstah proizvodov						v 000 din	
Izdelek	I—VI 1974 t	1974 din	VII—XII 1974 t	1974 din	I—VI 1975 t	1975 din	
Papir	2.633	17.492	3.013	27.980	1.823	18.388	
Karton	14.350	78.234	14.113	102.547	14.666	110.213	
Lepenka	1.309	6.716	1.334	13.677	1.271	13.863	
Lesovina	104	347	16	53	34	117	
Skupaj	18.396	102.789	18.476	145.357	17.794	142.581	

Realizacija po mesecih 1975				v 000 din	
Mesec	t	1974 din	1975 t	1975 din	Indeks t din
Januar	2.765	12.796	2.512	19.285	90.8 150.7
Februar	2.953	14.655	3.002	23.889	101.7 163.0
Marec	3.174	16.848	3.247	25.667	102.3 152.3
April	3.351	18.918	3.229	26.186	96.4 138.4
Maj	3.106	18.497	2.869	23.698	92.4 128.1
Junij	3.046	21.075	2.900	23.739	95.2 112.6
Skupaj	18.395	102.789	17.759	142.464	96.5 138.6

Iz obeh tabel izhaja, da v letu 1975 ne dosegamo količinske prodaje iz preteklega leta, obenem pa vidimo, da v letu 1975 ne dosegamo niti vrednosti prodanih izdelkov iz drugega polletja 1974. Ta podatek nas opozarja na dej-

Vrsta izdelka	I—VI 1974	VII—XII 1974	I—VI 1975
Papir	6.46	9,29	10,09
Karton	5,45	7,27	7,51
Lepenka	5,13	10,25	10,91
Lesovina	3,34	3,31	3,41
Skupaj	5,59	7,87	8,02

Povprečna cena naših izdelkov so bile torej v II. polletju 1974 kar za 40,8 % višje, kakor v I. polletju istega leta. Povprečne cene I. polletja 1975 pa so le za 1,8 odstotkov iznad povprečja II. polletja preteklega leta.

Po posameznih mesecih pa so cene izkazovale naslednjo dinamiko:

Mesec	1974	1975
Januar	4,63	7,68
Februar	4,96	7,96
Marec	5,31	7,90
April	5,65	8,11
Maj	5,96	8,26
Junij	6,92	8,19
Skupaj:	5,59	8,02

Tudi gornja tabela potrjuje trditev, da so se cene izdelkov dejansko ustalile na nivoju dru-

Bruto proizvodnja po posameznih strojih je bila naslednja:

Stroj	I—VI 1974	Plan I—VI 75	I—VI 1974	1975 1975	Proizv. 75 Plan 75
PS I.	522	530	517	99.0	97.5
PS II.	2.609	2.553	2.343	89.8	91.8
KS I.	3.944	3.643	3.994	101.3	109.6
KS II.	10.420	10.483	10.072	96.7	96.1
LS	1.274	1.227	1.253	98.4	102.1
Skupaj	18.569	18.436	18.179	97.9	98.6

Čeprav smo že s planom za leto 1975 predvideli, da ne bomo dosegli fizičnega obsega proizvodnje iz leta 1974 s ciljem, da bi dali večji povdarek na izboljšanje kvalitete naših proizvodov, je iz gornje tabele razvidno, da ne dosegamo niti plana. Odstopanje od plana je minimalno, vendar pa zasluži vso pozornost in ukrepe, ki morajo iti v smeri zmanjšanja zastojev, ki so se povečali za 2 odstotka.

Primerjava fizičnega obsega proizvodnje in prodaje pa nas vendar opozori na to, da so se zaloge gotovih izdelkov nekoliko povečale. Zaloge gotovih izdelkov so namreč ob konca preteklega leta znašale 117.924 kg ob koncu polletja pa 344.975 kg. Povečanje zaloga je % veliko, vendar pa sama absolutna količina zaloga ni zaskrbljujoča, saj predstavlja komaj 3-dnevno proizvodnjo. Mnogo bolj zaskrbljujočo sliko pa daje analiza zaloga po posameznih vrstah artiklov tako pri nas kakor na svetovnem oziroma jugoslovanskem trgu. Povečanje zaloga se namreč nanaša predvsem na določene vrste izdelkov.

Čeprav torej povečevanje zaloga v naši delovni organizaciji ni

stvo, da se je velika dinamika cen naših izdelkov iz preteklega leta v letu 1975 povsem umerila, kar ponazarjamo z naslednjimi podatki:

Dinamika cen po vrstah proizvodov za kg v din:

tega polletja preteklega leta. Razlike glede povprečnih cen v posameznih mesecih so tako predvsem posledica spremenjenega proizvodnega programa v posameznem mesecu.

Iz navedenih ugotovitev o gibanju cen sledi, da je zmanjšanje fizičnega obsega prodaje vzrok za pojav, da v I. polletju 1975 nismo dosegli vrednosti realizacije iz II. polletja preteklega leta, saj minimalni porast cen ne more nadoknaditi izpada dohodka, ki ga je povzročilo znižanje količinskega obsega prodanih proizvodov za 3,3 %.

Občutna recesija, ki je zajela tudi papirno industrijo v svetovnem merilu, se za sedaj še ne odraža v povečanju zaloga naših proizvodov, tako, da je zmanjšanje obsega prodaje predvsem posledica gibanja proizvodnje.

kritično, nas poznavanje razmer pri drugih proizvajalcih vendar opozarja, da moramo z vso budnostjo zasledovati izvajanje tistih nalog, ki smo si jih zadali že na začetku leta in sicer: dolgoročno povezovanje s poslovnimi partnerji, kvaliteta izdelkov, splošna štednja, maksimalna izkoriščenost proizvodnih naprav in delovnega časa, delitev osebnih dohodkov v skladu z doseženimi rezultati itd.

Porabljena sredstva

Polletni obračun poslovanja je pokazal, da so porabljena sredstva v letu 1975 v primerjavi s preteklim letom porastla bolj kakor pa celotni dohodek. Istočasno pa ugotavljamo, da so porastla porabljena sredstva tudi presegla planirani obseg. Odstopanje sicer procuntualno ni veliko, kljub temu pa zasluži pozornost. Hitrejša rast porabljenih sredstev je lahko posledica rasti cen surovin, repromateriala in energije, lahko je posledica neracionalne porabe ali pa samo raznih sprememb zakonskih predpisov.

Podrobnejša analiza pokaže naslednje strukturo porabljenih sredstev:

	I—VI 1974	%	I—VI 1975	%	I
Porab. material	52.704.440	85.6	77.412.006	79.8	146.9
Drugi stroški	2.233.298	3.6	3.289.590	3.4	147.3
Amortizacija	5.317.889	8.6	8.503.009	8.8	159.9
Pop. fin. res.	—	—	6.100.422	6.3	—
Izred. izd. in ostalo	1.299.672	2.2	1.656.326	1.7	127.4
Skupaj	61.555.299	100	96.961.353	100	157.5
Razlika zač. in konč. zalog	1.587.826	—	2.064.813	—	130.0
Skupaj	59.967.473	—	94.896.540	—	152.2

Nadaljevanje na 10. strani

Poročilo o poslovanju Papirnice Količevo v obdobju januar-junij 1975

Nadaljevanje z 9. strani

V prikazani strukturi so glede na višino in dinamiko najpomembnejše naslednje postavke: porabljeni material, amortizacije in popravke finančnega rezultata za terjatve starejše od 45 dni, zaradi česar je potrebno analizi teh

Vrsta stroškov	I—VI 1974	I—IV 1975	I
Brusni les	2.189.159	1.539.584	70.3
Celuloza	17.254.160	28.096.285	162.9
Papirni odpadki	14.031.615	19.335.340	137.8
Lepila, polnila	6.908.669	10.240.078	148.2
Embalážni material	441.166	481.701	109.2
Mat. za pom. delavnice	1.644.120	3.050.202	185.5
Sita	393.090	502.400	127.8
Klobučevina	547.330	1.296.100	225.6
Pomožni material	502.535	625.338	124.4
Časopisi, revije	87.232	129.783	148.6
Nabavljena energija	2.169.986	2.277.019	104.9
Gorivo, maziva	4.850.222	8.908.953	183.7
Stroški obrata			
družbene prehrane	441.874	645.783	146.1
Ostali mat. stroški	236.628	283.440	119.8
Razlika cen	997.654	—	—
Skupaj	52.704.440	77.412.006	146.9

Čeprav gornji prikaz ne odraža povsem natančno našega odnosa do trošenja materialnih sredstev, saj je prikazana le vrednost porabljenega materiala, ki pa razumljivo zavisi od cene in od količine pa tudi od proizvodnega programa, realnosti planiranja, odpisov itd., nas vendar opozarja na prekoračeno porabo zlasti pri celuloznem materialu za pomožne delavnice, pri klobučevinah ter pri gorivih.

Amortizacija	I—VI 1974	I—VI 1975	I
po predpisanih stopnjah	4.767.967	5.502.963	115.4
nad predpisanimi stopnjami	549.922	3.000.046	545.5
Skupaj:	5.317.889	8.503.009	160.0

Tako povečanje amortizacije sicer navidezno zmanjšuje ustvarjeni dohodek in akumulacijo, v bistvu pa povečuje investicijsko sposobnost naše delovne organizacije.

Popravek finančnega rezultata

Za prvo polovico letošnjega leta je značilno, da so se naše terjatve do kupcev močno povečevale. Istočasno pa je stopil v veljavo predpis, po katerem se finančni rezultati poslovanja korigirajo (zmanjšajo) za vse terjatve nad 45 dni; v preteklem letu pa se je finančni rezultat popravil za neplačane fakture nad 90 dni. Zaradi vsega tega je popravek finančnega rezultata postal v letošnjem letu ena izmed najpomembnejših postavk porabljenih sredstev, saj smo iz tega naslova povečali porabljenega sredstva oziroma zmanjšali dohodek za 6.100.422 dinarjev, medtem ko v periodičnem obračunu za I. polletje 1974 nismo zmanjševali dohodka zaradi neplačanih računov nad 90 dni.

Pogodbene obveznosti	I—VI 1974	I—IV 1975	I
Zakonske obveznosti	2.019.034	2.181.018	108,0
Skupaj:	3.728.781	7.584.917	203,4

Pogodbene obveznosti so porastle le za 8 %. Pri tem so obrestni odjemalci kreditov, ki predstavljajo najpomembnejšo postavko, ostale na lanskem ravni, ker v tem času nismo najemali novih kreditov, povečale pa so se zavarovalne premije za 39 % in provizija banke za 47 %.

Zakonske obveznosti izkazujejo za I. polletje kar dvakratno povečanje v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta. Ob tem pa moramo opozoriti na podatek, da so zakonske obveznosti, ki so vključene v polletnem obračunu, le za malenkost iznad ravnih zakonskih obveznosti iz preteklega leta, saj so znašale v letu 1974 14.834.736 dinarjev, torej znašajo

postavek dati največji povdarek čeprav tudi drugi izdatki, ki zmanjšujejo dohodek niso nepomembni.

Porabljeni material

Postavko porabljeni material sestavljajo naslednji stroški:

Vrsta stroškov	I—VI 1974	I—IV 1975	I
Brusni les	2.189.159	1.539.584	70.3
Celuloza	17.254.160	28.096.285	162.9
Papirni odpadki	14.031.615	19.335.340	137.8
Lepila, polnila	6.908.669	10.240.078	148.2
Embalážni material	441.166	481.701	109.2
Mat. za pom. delavnice	1.644.120	3.050.202	185.5
Sita	393.090	502.400	127.8
Klobučevina	547.330	1.296.100	225.6
Pomožni material	502.535	625.338	124.4
Časopisi, revije	87.232	129.783	148.6
Nabavljena energija	2.169.986	2.277.019	104.9
Gorivo, maziva	4.850.222	8.908.953	183.7
Stroški obrata			
družbene prehrane	441.874	645.783	146.1
Ostali mat. stroški	236.628	283.440	119.8
Razlika cen	997.654	—	—
Skupaj	52.704.440	77.412.006	146.9

Amortizacija

Amortizacija zaznamuje v letu 1975 precejšnje povečanje, vendar pa to povečanje ne gre toliko na račun novih aktiviranih osnovnih sredstev, ampak je nastopilo zaradi obračuna amortizacije po višjih stopnjah. Zlasti se je povečala amortizacija nad predpisanimi stopnjami, kakor je razvidno iz naslednjega prikaza:

Amortizacija	I—VI 1974	I—VI 1975	I
po predpisanih stopnjah	4.767.967	5.502.963	115.4
nad predpisanimi stopnjami	549.922	3.000.046	545.5
Skupaj:	5.317.889	8.503.009	160.0

Ustvarjanje in delitev dohodka

Razkorak med rastjo celotnega dohodka in porabljenih sredstev je povzročil, da smo pri dohodku ustvarili le 46,9 % letnega plana oziroma, da je ustvarjeni dohodek v I. polletju 1975 znašal 55.849.947 dinarjev, kar je 22,3 % več kakor v istem obdobju preteklega leta. S tem se je tudi zmanjšal delež dohodka v celotnem dohodku od 43,2 % na 37,1 odstotka.

Ne le v strukturi celotnega dohodka, tudi v strukturi dohodka so v letošnjem letu v primerjavi s preteklim letom nastale določene spremembe. Sprememba v strukturi dohodka je nastala predvsem zaradi velikega porasta družbenih obveznosti in sicer za 70 %. Družbene dajatve so v I. polletju 1974 predstavljale 12,6 % dohodka, v letu 1975 pa kar 17,5 odstotka. V okviru te postavke kamor prištevamo zakonske in pogodbene obveznosti, so predvsem porastle zakonske obveznosti, to so naši prispevki za financiranje nekaterih družbenih služb. Dinamika rasti pogodbenih in zakonskih obveznosti daje naslednjo sliko:

Pogodbene obveznosti	I—VI 1974	I—IV 1975	I
Zakonske obveznosti	2.019.034	2.181.018	108,0
Skupaj:	3.728.781	7.584.917	203,4

zakonske obveznosti za I. polletje 1975 le 51 % lanskeletnih obveznosti.

Kljub temu, da na splošno ugotavljamo, da splošna poraba, ki se pokriva tudi iz zakonskih obveznosti delovnih organizacij presegajo dogovorjeni obseg, kar zmanjšuje reprodukcijsko sposobnost gospodarstva, trenutno ni izglede, da bi se te obveznosti kaj zmanjšale.

Spricho velikih ambicij na področju razvoja šolstva, otroškega varstva, komunale itd. obstajajo celo predlogi oziroma zahteve, po katerih bi morali mimo sprejetih zakonskih dogovorov o višini do katere sme biti obremenjen dohodek gospodarske organizacije,

do konca leta dodatno prispevati še za naslednje dejavnosti v občinah:

	Dinarjev
— za šolstvo	701.689
— za otroško varstvo	491.722
— za krajevne skupnosti	711.689
— povečanje prispevka za uporabo mestnega zemljišča	243.335
— za izgradnjo kanalizacije (kolektor)	1.036.500
Skupaj:	3.154.935

Končna odločitev o našem odnosu do navedenih obveznosti mora biti rezultat temeljite proučitve na naših samoupravnih organih.

Osebnih dohodki in izkoriščen delovni čas

Čeprav so bruto osebni dohodki v I. polletju porastli v primerjavi s I. polletjem preteklega leta za 19 %, se je delež osebnih dohodkov v strukturi dohodka nekoliko zmanjšal in sicer od 36 % na 35 odstotkov. Istočasno zaznamujemo pri osebnih dohodkih največje odstopanje od planirane dinamike, saj znašajo izplačani osebni dohodki v I. polletju 1975 le 44,5 % planirane mase osebnih dohodkov za leto 1975. S tem v zvezi velja poudariti, da smo spričo dokaj močne dinamike rasti osebnih dohodkov v letu 1974 glede na dinamiko finančnih rezultatov tega leta, v I. polletju 1975 presegli povprečje leta 1974 komaj za 7 %. Če pa upoštevamo še podatek, da se je povprečno število zaposlenih povečalo od 685 v I. polletju 1974 na 699, torej za 2 %, je povečanje povprečnih bruto osebnih dohodkov še za toliko manjše. Povprečni mesečni OD pa so se v letu 1974 in 1975 gibali takole:

Mesec	1974	1975
Januar	2.551	3.129
Februar	3.474	2.742
Marec	2.701	3.098
April	2.759	3.989
Maj	2.904	3.404
Junij	2.778	3.461
Julij	3.451	
Avgust	3.129	
September	2.897	
Oktober	3.084	
November	3.379	
December	4.339	

Iz navedenih podatkov vidimo, da so se naši osebni dohodki gibal izpod stopnje rasti družbenega proizvoda, torej v skladu z resolucijo o družbeno ekonomskem razvoju. Poskrbeti pa bo treba, da se bo stopnja rasti OD nadaljevala tudi v II. polletju.

Porabljeni delovni čas

Podatki o izkoriščanju razpoložljivega delovnega časa so značilen pokazatelj delovne discipline, organizacije dela, skrbi za delavca itd.

V strukturi razpoložljivega delovnega časa se še vedno nadaljuje negativna tendenca večanja števila izostankov, zlasti izostankov zaradi bolezni, ki so v I. polletju že dosegli 54.529 ur, tj. 7 %. Samo za bolezni do 30 dni smo v I. polletju izplačali 361.941 din, v istem obdobju preteklega leta pa le 186.975 din. Še bolj kot bolezni do 30 dni so narastle bolezni nad 30 dni, tako naraščajo izostankov zaradi bolezni je v nasprotju z našimi ukrepi za izboljšanje družbenega standarda delavcev kot: ureditev obrata družbene prehrane, organiziranje lastne ambulante, klimatsko zdravljenje itd. Zaradi tega moramo ta pojav natančno proučiti, zlasti ker ta pojav ni značilen le za našo delovno organizacijo, temveč zaznamujejo v drugih delovnih organizacijah še občutnejša povečanja.

V nasprotju z gibanjem bolezni pa moramo pozitivno oceniti zmanjšanje števila opravljenih ur v podaljšanem delovnem času

(nadure), saj znašajo le 1,3 % razpoložljivega delovnega časa.

Ostane dohodka

Ostane dohodka se je sicer v I. polletju 1975 povečal v primerjavi s I. polletjem 1974 samo za 13 % in znaša 26.438.025 dinarjev. To pa predstavlja seveda še vedno visoko stopnjo rentabilnosti, saj predstavlja ostanek dohodka 47,4 % dohodka ali 17,5 % celotnega dohodka. Odnosi med ostanom dohodka in celotnim dohodkom so v I. polletju 1975 nekoliko nižji, kakor v istem obdobju 1974

Ostane dohodka	I—VI 1974	I—VI 1975	I
Amortizacija nad predpisano stopnjo	23.349.396	26.488.025	113.4
Skupaj:	549.922	3.000.046	545.5

Likvidnost

Za Papirnico Količevo je bil vedno značilen velik delež lastnih obratnih sredstev v strukturi sredstev, kar je pogojevalo dobro likvidnost tudi v času, ko je bila situacija glede likvidnosti na splošno zelo kritična (npr. v letu 1972).

V drugi polovici leta 1974 pa se je začela naša likvidnost naglo zmanjševati. Razlogi za slabšanje likvidnosti so bili predvsem naslednji:

— vlaganje lastnih sredstev v modernizacijo proizvodnih in energetskih naprav
— povečanje proizvodnje zaradi modernizacije proizvodnih naprav
— povečanje potreb po obratnih sredstvih, zaradi večje porabe surovin in velikega porasta njihovih cen

— veliko povečanje družbenih obveznosti
— povečanje osebnih dohodkov
— splošno poslabšanje likvidnosti, ki se je predvsem odrazilo na povečanju naših terjatev in na zmanjšanju kreditne sposobnosti bank

Nelikvidnost se je zaostila in postala zlasti kritična v prvih mesecih letošnjega leta, ko je že postalo vprašljivo nemoteno izpolnjevanje naših finančnih obveznosti do dobaviteljev in družbene skupnosti. V drugem tromeščju pa se je likvidnost začela občutno izboljševati. Razlogi za izboljševanje likvidnosti so bili predvsem naslednji:

— zmanjšanje investicijske dejavnosti
— enakomernejše obremenjevanje z družbenimi dajatvami
— stabilizacija cen surovin in njihov enakomernjši dotok

— nadaljnji ugodni finančni rezultati, ki so se kazali v visoki stopnji akumulacije (ostanek dohodka in amortizacija)

— boljše pokrivanje svojih obveznosti naših kupcev
— umirjen porast vrednosti zaloga izdelkov in surovin

Te ugotovitve potrjujejo podatki o stanju naših terjatev do kupcev, naših obveznosti do dobaviteljev in naših sredstev na žiro računu.

Naše terjatve do kupcev so imele spricho že omenjenih razlogov skozi vse leto 1974 tendenco rasti tako, da so znašale v začetku leta 1974 24.033.577 dinarjev, na dan 30. 6. 1974 48.588.338 din, na koncu leta 1974 pa 73.560.106.

V letu 1975 se je rast terjatev nadaljevala tako, da so terjatve v posameznih mesecih znašale:

Januar	72.597.559.05
Februar	86.255.396.60
Marec	92.587.710.40
April	90.408.749.60
Maj	94.062.963.10
Junij	88.125.670.65

Pomembnejše zmanjševanje terjatev se je začelo šele v juniju, velja pa poudariti, da se nadaljuje tendenca zmanjševanja tudi v mesecu juliju.

vendar višji kakor v celem letu 1974, ko je ostanek dohodka znašal 43,1 % dohodka oziroma 15,9 odstotka celotnega dohodka. Razumljivo, da so bila ta razmerja v preteklih letih neprimerno nižja.

Eden izmed razlogov za poslabšanje razmerja med ostanom dohodka in drugimi elementi dohodka je tudi povečanje amortizacije, zlasti amortizacije nad predpisano stopnjo.

Če upoštevamo še amortizacijo nad predpisano stopnjo pa je akumulacija naslednja:

Ostane dohodka	I—VI 1974	I—VI 1975	I
Amortizacija nad predpisano stopnjo	23.349.396	26.488.025	113.4
Skupaj:	549.922	3.000.046	545.5

Druga stran nelikvidnosti so naše obveznosti do dobaviteljev, ki so v letu 1974 in 1975 imele iz razumljivih razlogov podobno tendenco gibanja kakor naše terjatve.

Stanje naših obveznosti do dobaviteljev in stanje naših likvidnih sredstev na žiro računu daje po posameznih obdobjih naslednjo sliko:

	Obveznosti do dobaviteljev	Stanje na žiro računu
31. 3. 1974	10.650.086	2.880.950
30. 6. 1974	12.584.363	3.241.585
31. 12. 1974	28.255.216	6.613.217
31. 3. 1975	26.130.919	2.272.589
30. 6. 1975	12.581.070	6.002.912

V prihodnjih dneh oziroma mesecih lahko pričakujemo poslabšanje likvidnosti zaradi investicijskih stroškov v zvezi z dobavo in montažo parne turbine ter izvrševanja naših obveznosti do sofinanciranja tovarne celuloze in papirja ter izgradnje plinovoda za Slovenijo. Po drugi strani pa lahko pričakujemo tudi nadaljnje izboljševanje likvidnosti predvsem zaradi sistemskih ukrepov družbe s ciljem hitrejšega poravnave medsebojnih obveznosti.

Razlika med stanjem naših terjatev in naših obveznosti na dan 30/6-1975 je namreč naslednja:

Kupci	88.125.671
Dobavitelji	12.581.070
Razlika	75.544.601

Tesno v zvezi z likvidnostjo nastopa tudi problem investicijske sposobnosti. Po sedaj veljavnih predpisih lahko vlaga svoja sredstva v investicije oziroma najema investicijske kredite samo tista delovna organizacija, pri kateri trajna obratna sredstva presegajo vrednost zaloga. Po stanju 30/6-1975 znaša tako naša investicijska sposobnost:

Trajna obratna sredstva	64.976.995
Obvezna raven obratnih sredstev (zaloge)	16.609.620
Presežek trajnih obratnih sredstev	48.367.335

Presežek trajnih obratnih sredstev je tisti znesek, ki ga je mogoče vložiti za povečanje osnovnih sredstev.

Gibanje izvoza in uvoza

Zmanjševanje deleža izvoza v strukturi prodaje, kar je prisotno v našem poslovanju vse od leta 1972, se je v letu 1975 še nadaljevalo.

V letu 1972 smo namreč izvozili 3.416 ton ali 11,9 % skupne proizvodnje, do leta 1974 pa se je izvoz zmanjšal na 3.133 ton, kar je predstavljalo le 8,5 % proizvodnje. Prikazano zmanjšanje količinskega izvoza v letu 1974 je posledica predvsem povečanja povpraševanja na domačem trgu, saj je predelava kartonov in papirjev v zadnjih letih imela mno-

Nadaljevanje na 11. strani

Vsi varčujemo povsod

(Ustanovljena bo komisija za ugotavljanje uspešnosti varčevanja)

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Prizadevanjem celotne naše družbe pri uresničevanju stabilizacijskih ukrepov, ki zajema tudi znižanje proizvodnih stroškov, kakor tudi izboljšanje zunanjetrgovinske menjave v prid izvoza, se pridružuje tudi naš kolektiv.

Osnovno pobudo za razpravo o stabilizacijskih ukrepih je dala Osnovna organizacija ZK. Le-ta je na dveh zaporednih sestankih razpravljala in sprejela ustrezne zadolžitve, o katerih se je nato vodila razprava na razširjenem sestanku sekretariata in vodilnih delavcev v juniju mesecu. Na sestanku je bil podan program analize in pregled podatkov po sedmih točkah in sicer:

1. Analiza izvoza od leta 1972 s posebnim poudarkom na leto 1974 in 1975 in perspektiva izvoza.

2. Analiza uvoza od leta 1972. Posebno prikazati uvoz v letu 1974 in 1975, predvidevanje uvoza v letošnjem letu in za leto 1976.

3. Pregled in ukrepi za zmanjšanje stroškov reprezentance, potnih stroškov in kilometrin.

4. Pregled in ukrepi za zmanjšanje vseh vrst izostankov.

5. Program in ukrepi za znižanje stroškov.

6. Analiza cen naših izdelkov od leta 1972. Posebni poudarek na leto 1974 in leto 1975.

7. Investicije.
Te analize so bile predložene in obravnavane na sestanku OOOZ in jih v skrajšani obliki povzemamo.

PROBLEMATIKA IZVOZA

Veliko naraščanje uvoza ter premajhen izvoz sta povzročila težko stanje likvidnosti naše trgovinske in plačilne bilance. V

takem stanju je prizadeto tudi naše podjetje, tem bolj, ker se je v zadnjem času zelo povečal naš uvoz, izvoz pa je padel na najnižjo raven v zadnjih letih.

Iz analize izvoza je razvidno, da je letošnji izvoz po vrednosti le 45,9 % lanskega. In kje so glavni vzroki tako hitrega padca izvoza? Izvozni oddelek ta padec utemeljuje z naslednjim:

— velika konjunktura na tržišču papirja, ki je vladala v I. polletju preteklega leta, v III. tromesečju je začela pojemati, da bi zadnje tromesečje prišlo do splošne stagnacije;

— naš izvoz pada zadnja leta po količini na zahtevo grafičarjev, pri katerih smo vezani na dobave z dolgoročnimi pogodba-

mi. Velja pripomniti, da je uvoz papirjev mnogo večji kot izvoz, posebno pri kvalitetnejših papirjih;

— velika depresija na svetovnem tržišču, ki ima težke posledice na evropski izvoz. Samo nekaj primerov: v ZRN kot eni najstabilnejših držav dela v letošnjem letu samo 74,4 % razpoložljivih strojnih kapacitet, v državah Beneluxa celo samo ca. 50 %. V Franciji je papirna industrija nazadovala 20 %, Švedski 30 %, Avstriji 30 %, v Italiji pa dela papirna industrija povprečno 3 dni v tednu.

Podobna situacija je tudi v drugih evropskih državah, zato je logično, da je jugoslovanski in s tem tudi naš izvoz globoko pod lanskim. Jugoslavija je relativno šibak izvoznik papirja in ostalih izdelkov naše industrije, kajti tovarne so bile grajene predvsem zaradi zmanjšane uvoza, spriči rastočih domačih potreb. Konkurenčna sposobnost je zaradi malih kapacitet, zastarelih strojev, dragega lesa, visokih uvoznih da-

jatev za surovine in opremo in drugega, izredno nizka.

V najneugodnejšem času oktobra lanskega leta, ko se je situacija na tujih tržiščih pričela naglo slabšati glede povpraševanja ter padca cen, so bile znižane izvozne stimulacije na najnižjo raven v zadnjih desetih letih. Tak nepremišljen ukrep je izredno škodljivo vplival na izvoz. Posledice takšnega ukrepa se v nekaj mesecih ne da popraviti.

Kljub povečanju izvoznih stimulacij v zadnjem času, pa na konkurenčno sposobnost in stroške proizvodnje neugodno vpliva jo povečane uvozne dajatve na celulozo ter na vse ostale materiale in opremo, kot ga imajo naši inozemski konkurenti.

Program za povečanje izvoza

Pri sedanjem, izredno nizkem povpraševanju je možno nekoliko povečati izvoz le za ceno izrednih ponudb na meji rentabilnosti ali pa z direktno izgubo. Mnogi veliki izvozniki gredo npr. na tržiščih Bližnjega vzhoda, v izvoz s cenami, ki komaj pokrijejo materialne stroške, vendar pa jim to omogočajo rezerve v lastnih surovinskih obratih...

V okviru dolgoročnejših ukrepov za pospeševanje izvoza velja vsekakor omeniti novo investicijo v V. papirni stroj, ki ima namen modernizirati proizvodnjo papirja tako, da bi nekatere stare kapacitete, ki so nerentabilne, lahko ustavili. Produktivnost zaradi novih investicij — V. PS in nova toplotna — bo znatno dvignjena, kar bo omogočilo uspešnejši nastop na zunanjih tržiščih. Do sedaj je bilo proizvedeno na zaposlenega nekaj preko 40 ton papirja letno. Po investiciji, ki bo pričela že II. polletje 1976, pa bo znašala proizvodnja papirja ca. 63 ton na zaposlenega, torej dvig produktivnosti za več kot 50 %.

PROBLEMATIKA UVOZA

Rezultati letošnjega polletja kažejo, da je uvoz manjši kot lani v istem razdobju. Pretežni del našega uvoza se nanaša na celulozo iz iglavcev, ki predstavlja tudi letošnje leto 81 % vsega uvoza. Preostalih 19 % so kemikalije, barve, strojna vprega, rezervni deli itd. Celuloze iglavcev v naši državi primanjkuje preko 100.000 ton letno in jo bo treba tudi v bodoče uvažati. Letos smo je nekaj več dobili doma, pa tudi cena na svetovnem tržišču je nekoliko padla, tako da je uvoz manjši.

Za dolgoročno rešitev tega problema ni večjih možnosti, vendar pa se del celuloze lahko nadomesti z listavci, kar bomo reševali s sodelovanjem pri graditvi novih kapacitet za celulozo in sicer:

— s tovarno Videm-Krško smo že leta 1973 sklenili samoupravni sporazum o sodelovanju pri graditvi nove tovarne celuloze s tem, da bomo sofinancirali ta projekt z 2 milijardama S din.

— v tem mesecu pa so zbori delovnih ljudi sprejeli podoben sklep o sodelovanju pri razširitvi proizvodnje celuloze v podjetju Matroz v Sremski Mitrovici, ki je sedaj naš glavni dobavitelj celuloze, za sodelovanje v višini 3 milijard S din, bomo prejeli od 1978. leta dalje po 15.000 ton letno.

Oba sporazuma predstavljata za nas veliko finančno obremenitev, vendar predstavljata osnovo naše potrebe s surovinami in omogočata predvideni razvoj proizvodnje.

— Sita, filci: v letošnjem letu smo se še bolj, usmerili na nabavo sit v Užicah in filcev v Medvodah, vendar pa še vedno premalo. Neracionalno je tudi na-

bavljati to opremo pri številnih tujih firmah, kakor je bil do sedaj običaj. Tehnologi pa morajo vsekakor preštudirati uporabo plastičnih sit, ki jih v drugih papirnicah že uspešno uporabljajo.

— Barve, kemikalije: situacija nas je tu prisilila, da čimbolj koristimo domače materiale.

— Vzdrževanje: veliko število rezervnih delov iz uvoza bomo skušali zamenjati z domačimi. To pa ni lahek proces in zahteva stalno delo in iznajdljivost.

— Povezati se je treba z domačo kemijsko industrijo ter izdelati dolgoročnojšo politiko nabave in uporabe domačih kemikalij, kar je naloga strokovnih svetov in tehnologov, ter nabavnega oddelka.

— Akcijo za pridobitev lesovine v Delnicah bo treba obnoviti. S tehničnim in drugim sodelovanjem verjetno obstajajo možnosti, da vsaj v doglednem času pridobimo nekaj te surovine doma.

UKREPI VARČEVANJA V OSNOVNI PROIZVODNJI

Glavni ukrepi za prispevek k stabilizaciji gospodarstva v osnovni proizvodnji naj bi bili naslednji:

— Zmanjšanje celuloze iglavcev in povečanje porabe celuloze listavcev na ca. 70 %. Ob tem pa velja upoštevati, da bo s tako osmeritvijo narasla poraba škrobov ter ob dejstvu, da so strojne naprave izrabljene, lahko naraste količina izmeta.

— Zamenjava uvoženih pomožnih sredstev. Na tem področju se je največ doseglo pri klejnih sredstvih, retenzijskih sredstvih, barvilih. Preveriti je tudi treba zanesljivost domačih virov, kolikor so odvisni od uvoza.

— Usmeritev k uporabi strojne vprege domačega izvoza. Določen napredek je dosežen pri zamenjavi sit in filcev. Stanje pa bi bilo treba izboljšati s popravki na papirnih strojih in z bolj intenzivnim sodelovanjem z domačimi proizvajalci v smislu prenosa informacij, ki jih imamo od tujih firm in lastnih izkušenj. Sicer pa so v proizvodnji mnenja, da bi bilo minimalni delež uvožene strojne vprege kljub vsemu koristno obdržati zaradi kontakta z višjim nivojem tehnologije.

— Zniževanje snovnih izgub na papirnih strojih bi bilo možno samo s postavitvijo novih flota-cijskih naprav na PS I., II. in III. Seveda pa pogojuje to novo investicijo samo vprašanje še nadaljnega obratovanja PS. V manjši meri je možno znižati snovne izgube z zniževanjem porabe sveže vode na PS. S tem v zvezi bi bilo treba sistematsko zamenjavati ali obnoviti vse brizgalne in pršilne šobe na papirnih strojih.

— Racionalizacija programa malih investicij je v teku. Nekaj

najvažnejših: postavitev razpuščevalnih naprav na PS II., III., dokončanje naprav za premazni izmet pri PS IV., postavitev oziroma povečanje proizvodnje kalcijskega karbonata itd.

— Izboljšanje delovne discipline, ki trenutno ni na zaželeni višini. Pomemben razlog za slabo stanje na tem področju so slabi kadrovski pogoji. Dogaja se, da zaradi nezadostnega števila delavcev in neupravičenih izostankov sezonske delovne sile iščemo rešitve v nadurnem delu tako, da delavci pogosto delajo preko delovnega časa, ki ga omejujejo samoupravni sporazumi.

— Razvijanje inventivne dejavnosti je treba še poglobiti, osvojene predloge pa hitreje realizirati.

PROGRAM VARČEVANJA OBRATA PREMAG

Postavke, na katerih je mogoče doseči določene prihranke, so naslednje:

— Zamenjava premaznih surovin s cenejšimi. Z zamenjavo angleškega kaolina s češkim se bo dnevno prihranilo tudi 4.800.— dinarjev, poleg prihranka, ki ga prinaša zmanjšan uvoz s konvertibilnega uvoza. Pri izdelavi mat papirjev se bo iz karbonatov prešlo na češki kaolin.

— Izkoriščanje kapacitet na vse možne ure na premaznem stroju se je že izboljšalo s ponovnim prehodom na 4-izmenski turnus. Potreba po tem prehodu se je pokazala sedaj, ko je zaradi uvoznih restrikcij ponovno več naročil.

— Znižanje količin izmeta je eden naslednjih glavnih faktorjev. S sedanjim pojavom konjunktura, ki ima svoj vzrok v uvoznih omejitvah, bomo sigurno popravili povprečni sestav naročil in to v smeri prevzemanja naročil za izdelavo papirjev, ki dajejo nižji procent izmeta, ker bo odpadla potreba proizvajati za vsako ceno.

— Delovna disciplina je tudi eden od faktorjev za povečanje in izkoriščanje kapacitet. Ob predajah izmen je na vseh delovnih mestih preveč mrtvega časa. Ob predajah se strojev ne sme ustavljati, kar pa se pogosto dogaja. Vse predaje izmen morajo potekati na delovnem mestu.

VARČEVALNI UKREPI NA TAPETAH

Proizvodnjo v obratu tapet smo pričeli izključno z uvoženimi surovinami, razen osnovnega tapetnega papirja.

To nam je tudi omogočilo relativno hiter start proizvodnje in dobro prodajo. Pri osvajanju nove proizvodnje se ni bilo treba ukvarjati s problemom surovin.

Nadaljevanje na 12. strani

Poročilo o poslovanju...

Nadaljevanje z 10. strani

go večjo stopnjo gospodarske rasti, kakor pa proizvodnja teh izdelkov. Zlasti velja to za proizvodnjo našega najpomembnejšega izdelka, tj. kartona. Torej smo dali večji poudarek domačemu trgu predvsem zaradi potreb domače industrije po reprodukcijem materialu, saj bi sicer vi-

soka konjunktura in s tem v zvezi visoke cene na svetovnem trgu ekonomsko upravičevale večji izvoz.

Primerjava doseženega izvoza v letu 1975 s planom izvoza in doseženim izvozom v letu 1974 je prikazana v naslednjih tabelah:

Gibanje izvoza v obdobju januar—junij 1975

	I—XII 1974	%	Plan I—VI 7	%	I—VI 1975	%
Domači trg	33.619	91.5	17.217	94.4	16.790	94.5
Izvoz	3.133	8.5	1.030	5.6	989	5.5
Skupaj:	36.752	100	18.247	100	17.759	100

						v 000 din
Domači trg	227.552	91.8	139.508	95.6	135.223	94.9
Izvoz	20.194	8.2	6.385	4.4	7.241	5.1
Skupaj:	247.746	100	145.893	100	142.464	100

V letu 1975 smo izvozili le 5,5 % proizvedenih količin, s čimer smo dosegli 96 % polletnega plana. Upoštevajoč zmanjšane konjunktura in padec cen na svetovnem trgu, bomo lahko dosegli ali presigli planirani izvoz samo ob največjih naporih pristojnih služb v podjetju, verjetno pa tudi s finančnimi žrtvami.

Gibanje uvoza je imelo po letu 1972 prav nasprotno smer kakor izvoz. Uvoz, ki je v letu 1972 znašal le okoli 5 milijonov dinarjev, je v letu 1974 narasel na 34.647.180 dinarjev. Tako povečanje uvoza v letu 1974 je posledica povečanja obsega proizvodnje, slabe prekrbljenosti s surovinami na domačem trgu in nenavadno visokih cen celuloze in odpadnega papirja na svetovnem trgu. Povečanje vrednosti uvoza je nastopilo zla-

sti v drugi polovici leta 1974. V letu 1975 pa opazoma občutno zmanjšanje uvoza, v primerjavi z uvozom v letu 1974. To zmanjšanje uvoza je posledica dolgoročnega povezovanja z dobavitelji surovin v Jugoslaviji in znižanja cen na svetovnem trgu.

Primerjava vrednosti uvoza v I. polletju z vrednostjo uvoza v I. polletju 1974 daje naslednjo sliko:

Vrednost uvoza	
januar—junij 1974	6.126.588
Vrednost uvoza	
januar—junij 1975	4.682.277

Čeprav je zmanjšanje uvoza občutno, pa je naša skrb za nadaljnje zmanjšanje odvisnosti od uvoza, ena od poglavitnih nalog bodočega razdobja.

Del udeležencev zbora volivcev, kjer so razpravljali v glavnem o stabilizaciji in disciplini

Vsi varčujemo povsod

Nadaljevanje z 11. strani

ki so bile že vse preizkušene pri ponudniku Know-how-a. Čim smo osvojili proizvodnjo in usposobili kader za normalno delo, smo začeli s postopnim zamenjavanjem in to že pred prepovedjo uvoza.

Uspehi pri zamenjavi so že pri kreditu, TiO₂ in pri sijajnem premazu. Pri nekaterih barvah pa bomo še nadalje vezani izključno na uvoz. Glede na to bo uvoz v prihodnjem letu samo še 60 % letošnjega.

Napravljenih je še niz drugih ukrepov kot so:

- izdelava vzorcev, ki imajo velik koeficient obračanja,
- izdelava svetlejših koloritov,
- izdelava velikih naklad,
- občutno zmanjšati izmet na tiskarskem stroju,
- uvesti izredno varčevanje pri barvah.

Pri proizvodnji tapet mora biti vedno nekaj novega, to pomeni, da morajo biti vzorci novi, materiali, tehnične možnosti itd. To pomeni, da se bo le del materialov lahko nadomestil z domačimi produkti. Vsekakor pa mislimo v naslednjih letih iskati nove rešitve in uvoz še zmanjševati.

UKREPI NA ENERGETSKEM PODROČJU

Med zaposlenimi je nujno potrebno povečati pozornost in čut odgovornosti ob porabi vsake vrste energije. Optimalna poraba razpoložljive energije je pogojena s pravilnim odnosom koristnikov do vseh vrst oblike energije.

Para

S povišanim tlakom v omrežju je dana možnost sušilec, da maksimalno izkoriščajo optimalne pogoje za sušenje papirja. V ta namen se bodo v sistem k vsakemu stroju vgradile varnostne in merilne naprave.

Tik pred realizacijo je izkoriščanje izpušne pare pri I. in III. PS, pri premazu pa je v letošnjem planu malih investicij.

Pri sušilnici klobučevin bo vgrajen kolektor pare, ki bo racionalno razdelil paro na potrošnike I., II., III., IV. PS.

Tapete in I. PS obratujeta na paro 2,5 atm. S tem odpadejo obratovalne in vzdrževalne težave. Odpade tudi dodatna investicija v povečanju cevovoda.

V fazi preizkušanja je tudi premazni stroj. S tem pa bi bil poleg prihrankov za cevovod občuten prihranek na električni energiji na novi parni turbini in na izpušni pari.

Parno ogrevanje in dotrajane parne grelnike smo na levem bregu zamenjali s toplovodnimi, ki koristijo izpušno paro I. PS.

Z zgoraj omenjenimi prihranki se bo zmanjšala poraba surovin v toplotni. Z rednim obveščanjem o izpadih porabnikov pa se bo dosegla bolj ekonomična vožnja kotla in s tem manjša poraba goriva.

Uvesti je strožjo kontrolo nad porabo energije in s tem tudi za obratovalne stroške ter doseči zmanjšanje le-teh.

Obdelati vse izpuhe pare, zamenjati, kjer je še možno, direktno uporabo pare v tehnološke namene s cenejšimi možnostmi.

Kondenzat

Z zamenjavo dotrajanih kondenziranih loncev se je povečal izkoristek PS. Zamenjave se nadaljujejo.

Poraba kondenzata za tehnološke namene se je skrčila na minimum in se zamenjuje s toplo vodo, kjer je to mogoče.

Hitreje vršiti zamenjavo kondenziranih cevovodov, ker je to eden od načinov povečanja procenta vračajočega se kondenzata.

Voda

Za sigurnejše obratovanje in dobavo tehnološke vode smo sprejeli nekatere predloge v zvezi s porabo vode. Stara pa je tudi naročilnica za klima napravo v papirni dvorani.

Narejeni so načrti za priključek pitnih mest in vseh sanitarnih na mestni vodovod, kar zahteva sanitarni inšpektor. Z realizacijo priključkov pa bo na razpolago tudi več tehnološke vode.

Vzdrževanje črpalk naj se zupaj istim ekipam in za to usposobljenim vzdrževalcem.

Preveriti ekonomičnost in primernost hlajenja kondenzata z deionatom.

Ureditev celotne oskrbe s tehnološko vodo, ureditev zaprtih krogotokov in filtriranje surove vode za vse porabnike.

Elektrika

Omejiti ogrevanje prostorov z električno energijo.

Pri zunanji razsvetljavi naj se vgradi avtomati za samodejno vkapljanje luči. Mnogokrat luči gore podnevi.

Kompenzacija Prema in V. PS.

Ustavljanje motorjev, kadar se ustavi PS.

Splošne sugestije za večje varčevanje:

— Naročanje vsega materiala preko enega kanala in nadzor ter ocenitev potrebnosti tega.

— Nadzor nad porabo vsega potrošenega materiala (tudi pisarniškega).

— Popolna evidenca nad osnovnimi sredstvi.

— Nadzor nad malimi investicijami (potrebnost in realizacija).

— Ugotavljanje vzrokov za zastoj in njih upravičenost.

PROGRAM VZDRŽEVANJA

Uvoz je po novih predpisih vezan na izvoz. Ker je letos naš izvoz manjši kot lani, je situacija glede uvoza surovin in rezervnih delov zelo neugodna. Da bi omilili položaj, so v teku nekatere akcije preko Zajednice za papir. Za prihodnje leto se obetajo novi

ukrepi v zvezi z uravnovešenjem plačilne bilance.

V razpravi v zvezi z omejitvami uvoza so bile glede rezervnih delov, kot možnosti nakazane naslednje postavke:

1. Izdelava nekaterih rezervnih delov v lastnih delavnicah, kolikor je to tehnološko možno in če je na razpolago material.

2. Izdelava rezervnih delov s strani domače industrije po naših načrtih.

3. Predelava naprav na neoriginalne, vendar na našem trgu dosegljive rezervne dele ter v zvezi s tem podpreti inventivno dejavnost.

Glede varčevanja pri stroških vzdrževanja bi bilo že precej storjenega, če bi dobili zanesljiv pregled nad stroški vzdrževanja po posameznih obratih ter vodje obratov in služb zadolžiti, da se predvideni okviri ne prekoračujejo.

Kar zadeva sam obrat vzdrževanja, je varčevanje možno predvsem v dvigu produktivnosti. Ob tem bi morali predvsem poudariti: pridobivanje znanj na vseh področjih in izboljševanje tehnične opremljenosti dela.

ZAKLJUČEK

Komisija za sklepe predlaga, da se na vsakem sestanku OZK pregleda in obravnava izvajanje zgoraj naštetih programov. Zaradi uspešnejšega in lažjega dela pa predlagamo, da se ustanovi posebna komisija za nadzor nad uresničevanjem in izvajanjem sprejetih programov in ki jo naj sestavljajo strokovni ljudje. Za trajnejše doseganje še uspešnejšega poslovanja se morajo programi dopolnjevati, k sodelovanju pa je potrebno pritegniti vse zaposlene. Največjo odgovornost pri tem nosijo člani ZK.

Pri vsem tem je nujno omeniti tudi naše investicije. S strani SDK imamo potrjeno, da je največja letošnja investicija V. PS v Ljubljani pokrita. Prav tako pa je z naše strani in pa po strokovnih svetih obratov potrebno pregledati realizacijo malih investicij, jih omejiti na zares nujne ter jih pravočasno realizirati. Isti problem se pojavlja pri investicijskem vzdrževanju. Inovacijam je treba posvetiti več pozornosti, kar so v svojih poročilih ugotovili že odgovorni v posameznih obratih. Nedopustno je, da se nekatere že sprejete in strokovno obdelane tehnične izboljšave ne realizirajo tudi leto dni in več.

Zavedati pa se moramo, da bo uspeh viden samo, če bomo vsi zares varno in disciplinirano gospodarili in uporabljali nam zapupana sredstva na najboljši in najracionalnejši način.

Povzetek poročil pripravil J. S.

Dvoje mnenj o seminarju

KOLIČEVO, AVGUSTA 1975. — Od 4.—9. avgusta sta se dva naša predstavnika udeležila seminarja o obveščanju v delovni organizaciji.

Seminar je bil v Piranu v hotelu Punta. Predavanja so bila od 8.—11. ure in od 17.—21. ure. Program je bil dokaj naporen in smo komaj ujeli še nekaj ur za kopanje. Seminar v Piranu je bil cel mesec, vendar pa je bil razdeljen v 4 dele: A, B, C in D. Naša predstavnik sta se udeležila dela A.

Na njem smo se seznanili z najuspešnejšimi pojmi o organiziranju obveščanja v delovni organizaciji. Pravilniki nekaterih podjetij so nam v predavanjih povedali, kako je to pri njih organizirano, tako, da smo lahko primerjali z organizacijo obveščanja pri nas. Pa tudi udeleženci seminarja smo se pogovarjali o obveščanju in ugotavljali v kakšni meri je to pri posameznih podjetjih uvedeno in koliko je uspešno. Lahko bi rekli, da je Papirnica nekje v sredini, saj so v nekaterih podjetjih šele na začetni stopnji. Seveda pa se z nekaterimi podjetji ne moremo primerjati, ker imajo obveščanje res organizirano v najboljši meri. Obveščanje samo mora potekati v dve smeri, od spodaj navzgor in od zgoraj navzdol. Značilno pa je, da marsikje obveščanje poteka le od zgoraj navzdol in se od spodaj navzgor širijo le neformalne informacije.

Mi smo se ustavili pri vprašanju, kako učinkovito obveščati delavca. Vsekakor je najvažnejše, da so informacije celovite, razumljive in dostopne vsakemu delavcu, še posebno važno pa je, da so podane ob pravem času.

Informacija mora biti pripravljena tako, da vzbudi zanimanje vsakega člana kolektiva in mu omogoči sodelovanje pri odločanju oz. široki razpravi.

Informacije bomo delavcem pošiljali na različne načine, ki bodo najprimernejši v določenih trenutkih. Posluževali se bomo neposrednih načinov informiranja s pogovori, sestanki, posvetovanji, javnimi tribunami in pa posrednih načinov, kot so vabila, pisma, obvestila, zapisniki, oglasne deske, bilteni, integralna glasila itd.

Ko začnemo z organizacijo informiranja, le ta še ni tako izpopolnjena, vendar pa je treba ta sistem stalno dopolnjevati in se truditi, da bo čim učinkovitejši.

Organizirati je treba posebno službo, ki bi čim hitreje zbrala informacije in jih šele svez posredovala delavcem. To naj bi bili tako imenovani informacijsko-dokumentarni centri.

Ti centri naj bi zaživel v vsaki delovni organizaciji, saj le dobro obveščen delavec lahko odloča, kar je bistveno za naš samoupravni sistem. Na ta način bi bil krog, od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor sklenjen.

Seminar nam je dal odgovore na zelo pomembna vprašanja, kako sistem informiranja uresničiti. Vendar pa en sam človek ne more izpeljati vsega tega. Če hočemo imeti vpogled v sleherni kotiček družbenega dogajanja, moramo vzpostaviti učinkovit sistem medsebojnega obveščanja, zato pa je potrebno sodelovanje vseh ljudi v tovarni — torej vseh nas.

Mija Bizjak

SEMINAR O OBVEŠČANJU

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Teme seminarja so bile razdeljene na štiri dele odvisno od pomembnosti in namena. Enega izmed teh seminarjev sem se udeležil tudi podpisani na temo: »o organizaciji in urejanju poceni tiskanega glasila ali biltena. Celotna tvarina je bila iz naslednjih vsebinskih delov:

1. Mesto in vloga glasila ali biltena delovne skupnosti v medsebojnem obveščanju delavcev — delegatov v njihovem samoupravnem odločanju in političnem delovanju.

2. Glasilo in bilten delovne skupnosti in njune komunikacijske zmogljivosti.

3. Kaj kažejo raziskave glasil in biltenov delovne skupnosti na Slovenskem.

4. Delegatski sistem in njegovo bistvo ter obveščanje delegatov z glasilom in biltenom.

5. Bistvene značilnosti samoupravne informacije.

6. Gradnja in oblikovanje kvalitetnih informacij.

7. Tehnologija medsebojnega obveščanja delavcev z glasilom in biltenom delovne skupnosti.

8. Pridobivanje sodelavcev — dopisnikov in poročevalcev v glasilo ali bilten.

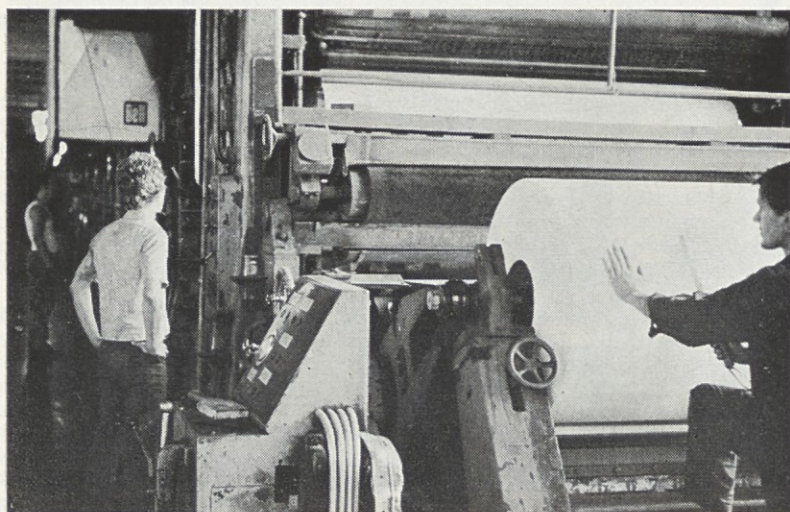
9. Nagrajevanje sodelavcev glasila ali biltena delovne skupnosti.

10. Zakon o javnem obveščanju, interni samoupravni akti o obveščanju ter postopek za registracijo glasila ali biltena delovne skupnosti.

Na tem seminarju so nam predavali strokovni sodelavci centra KSZSS za samoupravljanje. Tega seminarja so se udeležili slušatelji iz področja cele Slovenije. Precejšen del časa smo posvetili praktičnemu delu. Vsa organizacija je bila pod vodstvom »Delavske univerze Tomo Brejc« iz Kranja.

Mnenja in vtisi vseh nas so bili, da je za tako vsebinsko bogat program potrebno veliko več časa, pa vendarle smo dobili udeleženci nekaj izkušenj za nadaljnje delo pri informiranju in obveščanju v delovnih organizacijah in skupnostih.

Ciril Zupančič

Ob papirnem stroju

JAVNA SKLADIŠČA

Organizacija združenega dela BTC »JAVNA SKLADIŠČA«
LJUBLJANA, Šmartinska 152 — Tel. 43 322
s TOZO

Skladišča Ljubljana, Šmartinska 152
Skladišča Novo mesto, Ljubljanska 27
Blagovno transportni center Ljubljana, Šmartinska 152
Restavracija Ljubljana, Šmartinska 152

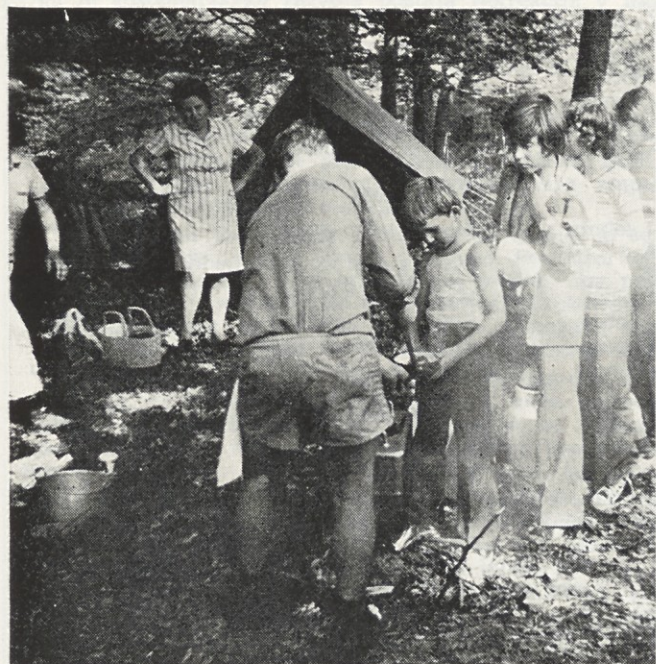
opravlja

KVALITETNO, HITRO IN POCENI

- vse posle javnih carinskih skladišč,
- skladiščenje in hrambo blaga v zaprtih skladiščih in odprtih skladiščnih prostorih,
- vse storitve prek sodobno urejenega in z najsodobnejšo mehanizacijo opremljenega kontejnerskega terminala,
- nakladanje, razkladanje in prekladanje blaga tudi z najsodobnejšo mehanizacijo,
- storitve z avtodvigali do 20 ton obremenitve,
- prevoz blaga s tovornimi avtomobili,
- izdelovanje transportne embalaže in palet

S POSLOVNIM SODELOVANJEM SE BOSTE O SOLIDNOSTI
OPRAVLJENIH USLUG PREPRIČALI SAMI!

Prvo taborjenje taborniškškega odreda „Pugled“

Pod šotori

S kitaro ob tabornem ognju

V vrsto za kosilo

VEVČE, AVGUST—SEPTEMBER 1975 — Taborniški odred »Pugled« je v mesecu avgustu razpel svoje šotore na Pugledu. Zakaj ravno tu? Pri iskanju kraja smo imeli v mislih ta kraj, ki je znan po NOB. Ni bilo treba daleč, saj je Pugled skoraj pred nosom. Bil pa je za nas pravo odkritje, saj smo večina bili na njem prvič. Tovariš Trtnik je bil tako prijazen, da nam je pokazal teren, ki je za taborjenje več kot primeren. Je v okrilju gozda, ima pa tudi tekočo vodo, kar je za bivanje potrebno. Opozoril nas je da so se na Pugledu partizani velikokrat uspešno dalj časa zadrževali.

Kot že rečeno, smo se zbrali pred restavracijo in peš krenili na Pugled. Hoja je bila prijetna. Utrudljiva, marsikdo je dobil žulje, vendar dobre volje ni zmanjkalo, čeprav je sonce precej grelo, mi pa smo pešali že slabe štiri ure.

Postavili smo tabor, določili dežurstvo in seznanili tabornike z dnevnim redom. Kuhali smo si sami. Na pomoč sta nam priskočila zakonca — klubovca Avsec in Žgajnar.

Namen taborjenja je bil, da tabornike navadimo na taborniško življenje, naučimo taborniške veščine, spoznavamo naravo, gojimo tovariške odnose med člani, jih vzgajamo v napredno socialistično usmerjene člane naše družbe in ne nazadnje gojimo tradicijo naše NOB. Skratka, to je bila nekakšna šola v naravi. Ni bilo dolgega časa. Vsaka ura je bila planirana z določeno aktivnostjo, ki so jo vodili šolani vodniki. Vsako jutro in zvečer smo dvigali našo trobojnico. Ob večerih smo zakurili taborni ogenj in se ob njem povsneli. Priredili smo kviz, v katerem so taborniki pokazali svoje splošno znanje. Povabili smo tudi tov. Kamnarja, ki je partizanil na tem področju, da nam je pripovedoval o boju in življenju partizanov. Z odprtimi usti so najmlajši taborniki, medvedki in čebelice, prisluhnili partizanovemu pripovedovanju. Tudi vprašanj ni manjkalo.

Obiskali smo tudi spomenik, ob katerem smo imeli kratek program. Zapeli smo našo himno in znano pesem, ki obuja boje na Pugledu.

Ko je prišel čas odhoda, so bili taborniki žalostni, saj so se na taborjenje zblížali. Začutili so, da so del narave, da naravi pripadajo. Občutili so kako lepo je tako življenje. Še bi radi ostali, vendar smo morali zložiti šotore in oditi med beton in asfalt.

Dobre volje smo se vračali na kamionu domov. Vso pot smo prepevali partizanske pesmi.

Vsi taborniki se zahvaljujejo papirnici za razumevanje in pomoč.

Še veliko zdravih let in hvala tovariš Marjan!

V prvem polletju letošnjega leta smo se poslovili od tovariša Alojza Matjana.

Zahvalili smo se mu za vestno, strokovno in odgovorno delo, ki ga je opravljal kot strojevodja papirnega stroja I. Vsako slovo je težko, pa čeprav nekdo odhaja v zaslužni pokoj, katerega je tovariš Alojz Matjan pošteno zaslužil.

Alojz Matjan

Tovariš Matjan se je rodil 17. VI. 1922 v Trnovčah pri Zlatem polju v revni kmečki družini, ki je v predvojnih letih zelo težko preživljala svoje člane. Pomislilimo na hribovite predele Črnege grabna in pasivnost teh krajev. Zaradi tega tovariš Alojz ni imel rožnate mladosti. Za kos kruha je hodil na dnino od zore do mraka po raznih večjih kmetijah že zelo mlad.

Med NOB se je kot devetnajstletni mladenič vključil v partizanske odrede. V NOB je stopil 14. VI. 1942 in v njej neprekinjeno sodeloval do 18. I. 1946. Kaj vse je preстал v tem času, ve le tisti, ki je to sam preživel. V partizanih mu je padel starejši brat Jakob. Ker sta bila iz družine tovariša Matjana kar dva sinova v partizanih in sta tudi oče in mati delala za NOB ter aktivno sodelovala, ju je okupator zaradi izdajstva aretirala leta 1943. Starša tovariša Matjana sta bila najprej zaprta v Kamniku, nato dalj časa v Goričanah, ter kasneje poslana v koncentracijsko taborišče na Bavarsko. V tem času sta pretrpela nečloveške muke, s katerimi, kot nam je znano, okupator ni skoparil. Zahvaliti se imata ver-

jetno le trdoživosti in prekaljenosti, kateri sta bila izpostavljeni zaradi razmer, ki so bile v predvojnem času normalen pojav za revne delovne ljudi. Po osvoboditvi sta se oba vrnila na požgano domačijo. Z velikim naporom in samoodpovedovanjem so si zgradili skromen dom. Zaradi prestanih težav mu je najprej umrl oče, nato pa še mati.

Tovariš Matjan se je v Papirnici Količevo zaposlil dne 5. VII. 1948 in delal vse do letošnjega leta. Z delom je pričel na najnižjih delovnih mestih. Lahko rečemo, da kot borec ni užival kakšnih posebnih privilegijev in jih tudi ni nikoli zahteval. Z željo po voljo, ki je imela tovariš Matjan v obilici, je najprej opravil manjkajoči del osnovne šole in kasneje še poklicno papirniško šolo. Oboje z zelo dobrim uspehom. Kar ni zmogel marsikateri mlajši fantov, ki so imeli boljše osnovno podlago, kakor on, ki je zaradi razmer, v katerih je živel — ni imel ne časa in ne priložnosti — bil prikrajšan za normalno šolanje.

Obeležje njegove osebnosti ne bi bilo popolno, če ne bi omenili dveh stvari. Prva je ta, da je bil pri svojem delu zelo natančen in vesten, kar je zahteval tudi od svojih podrejenih. Vedno je bil dobre volje in pripravljen delati tudi v samoupravnih in drugih organih. Veliko je koristil zaradi svojega poštenega nastopa. Če si ga hotel videti »jeznega«, ga je bilo treba samo vprašati za razliko med življenjem v današnjem času in življenjem v predvojnem času. Tu je povedal dvoje: V današnjem obdobju je premalo discipline pri mladih ljudeh in pa norčevanje s kruhom, ki leži po vseh kotih v tovarni. Za kos kruha je moral namreč on delati, v mladih letih, en dan.

Drugo, kar velja omeniti, je to, s kakšno vnemo je v lastni režiji in skoraj sam s svojo družino najprej napravil skromno hišico, katero je tekom let dogradil tako, da je za okras okolici, v kateri se nahaja. Pri tem se je v prostem času spremenil v zidarskega ali drugega delavca, ter delo, kot je pri njem v navadi, zares strokovno opravil.

Tovariš Matjan, za sodelovanje v naši tovarni in pa za prijetno preživeti večer ob slovesu se ti najlepše zahvaljujemo. Želimo ti, da bi še mnogo let zdrav in zadovoljen preživel v krogu svojih najdražjih, v svoji lepo urejeni hiši. Želimo, da bi se še večkrat srečali.

Tvoji nekdanji sodelavci

Kje bo nova „botra“?

Tončka Rifelj odhaja v pokoj (na sliki: ob otvoritvi toplarne)

VEVČE, AVGUST—SEPTEMBER 1975. — Za Tončko Rifelj se je 31. 8. 1975 iztekla delovna doba. Z delom v Papirnici Vevče je pričel 3. 7. 1940. Skoraj 25 let je zavijala papir, ni pa ji bila neznan tudi strojna dodelava papirja, zlasti rezanje na formate, kar pa je bilo njeno začetno delo v proizvodnji. Kolektiv ožjih sodelavk se je ob njenem odhodu v pokoj lepo poslovil, saj je bila ena tistih, ki je ustvarjala dobro vzdušje med delom, vselej prijazna, zvesta delu, tovarni in ljudem.

O težavah v življenju nič kaj rada ne govori. Z delom pridnih

rok si je ustvarila dom ob pomoči družine. Sicer pa pravi, da je bila najbolj ponosna, ko je imela v zadnjih letih čast prerezati trakove, ali »botrovati« ob otvoritvi novih obratov — tapet in toplarne, skupno z najstarejšim delavcem Albinom Zabukovcem, ki tudi že čaka na dokumente za upokožitev. »Kdo bo sedaj tisti, ki bo čez leto dni ali še prej odprl nov obrat V. papirnega stroja,« jo je skrbelo. Upajmo, da se bo takrat, če ne že večkrat prej, oglasila v

Želimo ji mnogo zdravja in lepa hvala za zvesto sodelovanje.

Hokejisti »Slavije« pred startom v prvi zvezni ligi, ki se začne že 1. 10. 75

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Na izredni konferenci Hokejske zveze Jugoslavije je bil zaradi olimpijskih iger in svetovnega prvenstva skupine B v Švici, sprejet naslednji tekmovalni sistem državnega prvenstva v hokeju na ledu za sezono 1975/76: 1. zvezna hokejska liga se deli v tri skupine s po petimi moštvi:

»A«
Jesenice, Kranjska gora, Medveščak, Olimpija in Slavija.

»B«
Celje, INA, Mladost, Tivoli in Triglav.

»C«
Crvena zvezda, Partizan, Spartak, Vardar in Vojvodina.

Tekmovanje v vseh treh skupinah se bo odvijalo po **štirikrožnem** liga sistemu vsak z vsakim. Naša »A« skupina prične s tekmovalnim že 1. 10. 1975 in zaključuje tekmovalno zaradi priprave državne reprezentance za olimpijske igre že 17. 1. 1976.

Zadnje uvrščeno moštvo iz »A« skupine avtomatično izpade iz skupine »A« in se v sezoni 1976/77 vključuje v tekmovalno »B« skupino, na njegovo mesto pa se v sezoni 1976/77 kot peto moštvo uvrsti zmagovalac kvalifikacijskih tekem, ki jih igra po zaključku državnega prvenstva 1975/76 prvaka »B« in »C« skupine.

Hokejisti »Slavije« bi se realno po moči in kvaliteti v letošnji sezoni morali v svoji skupini uvrstiti vsaj na 4. mesto. Še vedno se bomo enakovredno borili z Medveščakom za tretje mesto, Kranjska gora pa bi po naših na-

črtih morala v tej skupini zasedati zadnje mesto. Moštvo »Slavije« se pripravlja na ledu že od 25. 8. 1975 in ta čas še vibrava svoje vrste. Do pričetka državnega prvenstva bo moštvo odigralo 5 prijateljskih tekem.

Za »Slavijo« bodo v letošnji sezoni igrali: Domine Lomovšek in Brane Zadnikar — vratarja, slednji se je meseca julija vrnil iz JLA, Leopold Grosman, Niko Drečnik, Jure Vergles, Janez Gruden — branilci in Franc Mirnik, Franc Lešnjak, Branko Smolej, Marko Grmovšek, Stane Ulčar, Blaž Lomovšek, Zvone Erjavec, Stojan Kralj, Andrej Bricelj, Franci Kvartuh — napadalci. Iz JLA se je vrnil tudi napadalec Stane Kvartuh, ki bo precej okreplil moštvo. Prav tako je pristopil v vrste Slavije zelo dober ig-

rlec Kovač iz Triglava — Kranj in Japelj iz Trziča. Tehnično vodstvo pa računa, da bodo v letošnji sezoni moštvo okrepili tudi nekateri igralci mladinskega moštva.

Ligaško moštvo bo v času od 20. 10. do 25. 10. 1975 odšlo na enotedensko turnejo v Zahodno Nemčijo. Odigralo bo na Bavarskem 4—5 prijateljskih mednarodnih tekem z moštvi tega področja. Turnejo organizira hokejski klub »Straubing« in jugoslovanski konzulat v Münchnu. Igralo se bo v mestih, kjer je zaposleno veliko število naših delavcev.

Meseca novembra pa bo ligaško moštvo odšlo na krajšo turnejo v Italijo, kjer bomo odigrali 3 prijateljske tekme s prvoligaškimi ekipami Italije.

Ploščica v mreži nasprotnika (arhivski posnetek)

Spored prvenstvenih tekem:

I. kolo

1. 10. 75 — sreda	Kr. gora : Slavija	na Jesenicah
4. 10. 75 — sobota	Slavija : Medveščak	v hali Tivoli
8. 10. 75 — sreda	Olimpija : Slavija	v hali Tivoli
11. 10. 75 — sobota	Slavija — prosta	
15. 10. 75 — sreda	Slavija : Jesenice	v hali Tivoli

II. kolo

18. 10. 75 — sobota	Slavija : Kr. gora	v hali Tivoli
od 19. 10. 75 do 26. 10. 75	Slavija gostuje v Zahodni Nemčiji	
5. 11. 75 — sreda	Medveščak : Slavija	v Zagrebu
8. 11. 75 — sobota	Slavija : Olimpija	v hali Tivoli
12. 11. 75 — sreda	Slavija prosta (gostovanje)	v Italiji
15. 11. 75 — sobota	Jesenice : Slavija	na Jesenicah

III. kolo

19. 11. 75 — sreda	Kr. gora : Slavija	na Jesenicah
22. 11. 75 — sobota	Slavija : Medveščak	v hali Tivoli
26. 12. 75 — sobota	Olimpija : Slavija	v hali Tivoli
10. 12. 75 — sreda	Slavija — prosta	
13. 12. 75 — sobota	Slavija : Jesenice	v hali Tivoli

IV. kolo

17. 12. 75 — sreda	Slavija : Kr. gora	v hali Tivoli
7. 1. 76 — sreda	Medveščak : Slavija	v Zagrebu
10. 1. 76 — sobota	Slavija : Olimpija	v hali Tivoli
14. 1. 76 — sreda	Slavija — prosta	
17. 1. 76 — sobota	Jesenice : Slavija	na Jesenicah

Najbolj zanimiva srečanja državnega prvenstva:

11. 10. 75 — sobota	Jesenice : Olimpija	na Jesenicah
12. 11. 75 — sreda	Olimpija : Jesenice	v hali Tivoli
10. 12. 75 — sreda	Jesenice : Olimpija	na Jesenicah
14. 1. 76 — sreda	Olimpija : Jesenice	v hali Tivoli

Tekme jugoslovanske hokejske reprezentance:

14. 9. 75 — nedelja	SFRJ : USA (Amerika)	v Ljubljani
16. 9. 75 — torek	SFRJ : USA (Amerika)	na Jesenicah
25. 10. 75 — sobota	DDR : SFRJ	
26. 10. 75 — nedelja	DDR : SFRJ	
25. 11. 75 — torek	SFRJ : Romunija	v Ljubljani
26. 11. 75 — sreda	SFRJ : Romunija	na Jesenicah
2. 1. 76 — petek	SFRJ : Poljska	v Ljubljani
3. 1. 76 — sobota	SFRJ : Poljska	na Jesenicah

Še dve mednarodni tekmi bo sta med 22. 1. 1976 in 30. 1. 1976. Nasprotnik še ni znan.

3. 2. 1976 — torek, kvalifikacijska tekma na Olimpijskih igrah v Innsbrucku SFRJ : Švedska od 4. 2. 76 do 15. 2. 76 — Olimpijske igre

od 8. 3. 76 do 12. 3. 76 — dve mednarodni tekmi SFRJ : DDR v Ljubljani in na Jesenicah od 18. 3. 76 — Svetovno prvenstvo »B« skupine v Švici.

Mladinsko moštvo »Slavije« bo prav tako igralo v državnem prvenstvu. V skupini s »Slavijo« so še Jesenice, Kr. gora, Medveščak in Olimpija.

Pričetek državnega prvenstva za mladince bo 5. 10. 1975. Več o mladinskem prvenstvu pa v prihodnji številki.

Za izvršni odbor
HK Slavija
Vidic J.

Plavalni tečaj za odrasle

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Tudi letos smo organizirali dva brezplačna plavalna tečaja za naše delavce. Trajal je zadnje dni v juliju in v sredini avgusta. Prvega se je žal udeležilo samo sedem naših delavcev. Uspeh v tej skupini pa je bil 100-odstoten, saj so vsi splavali. Oba tečaja je zaneseno vodil tov. Marjan Robida.

Prisluhnili smo mnenju tečajnikov, ki so bili tako pogumni in odkrito povedali, zakaj so šli na plavalni tečaj. Zanimivo bi bilo izvesti anonimno anketo, v kateri bi ugotovili, koliko naših delavcev zna plavati, še bolj zanimivo pa bi bilo ugotoviti, koliko gasilcev zna plavati. (Ne pozabimo, da živimo v bližini reke, ki tudi poplavlja. Na to idejo so me privedle izjave nekaterih anketirancev. Hvala jim za odkritosrčne besede. Vam pa jih v celoti posredujem.)

Levičnik Ivan, paznik na I. PS: Mislim, da če je človek pismen,

mora znati tudi plavati. Tečaja bi se udeležil tudi v primeru, če bi ga moral plačati. Plavanje mi bo koristilo za mojo osebno rekreacijo. Zelo rad se bom vpisal v nadaljevalni tečaj.

Jerebič Janez, obratni laborant:

Ker nisem imel priložnosti, sem jo sedaj izkoristil. Sedaj šele vem, kaj pomeni, če človek zna plavati. Tudi žena se je letos naučila plavati. Obiskovala je tečaj na Kodeljevem. Otroka pa sta prav tako obiskovala plavalni tečaj. Prihodnje leto bom z družino brezskrbno letoval na morju. Tudi jaz se bom vpisal v nadaljevalni tečaj. Pohvalil pa bi rad trenerja, ki nam je znal pravilno prikazati plavalne veščine.

Hribar Slavko, vodja rezalnega stroja:

To je moj tretji tečaj in uspel sem. Veste, da sem gasilec in me je bilo sram, da nisem znal plavati. Zgodilo se je, da smo reševali iz Ljubljane, pa bi se sko-

raj polovica reševalcev utopila, ker smo bili skoraj neplavalci. Tu so še elementarne nesreče. Kako naj tu človek pomaga, če ne zna plavati. Menim, da bi moral vsak gasilec znati plavati. Na morju bom pridobljeno znanje poglobljal. Nič več ne bom čepel ob obali in se izgovarjal, zakaj ne grem v vodo. Omenil bi še to, da je imel trener veliko potrpljenja z nami. Razumel je, da smo že malo starejši.

Magister Anica, papirna dvorana:

Na mojo odločitev, da sem se udeležila tega tečaja, je vplivalo mnenje zdravnika. Zaradi boleznih hrbtenice in roke, mi je svetoval razgibalne vaje v bazenu. Kot neplavalca pa sem se upala v vodo samo do pasu, tudi v prisotnosti zdravnikov ne. Sedaj pa ne bom več sedela ob strani in opazovala, tudi sama bom aktivno »čofotala« v vodi. Da pa bi izpodrinila kako reprezentantko iz državne vrste, pa še ne mislim. Čudi

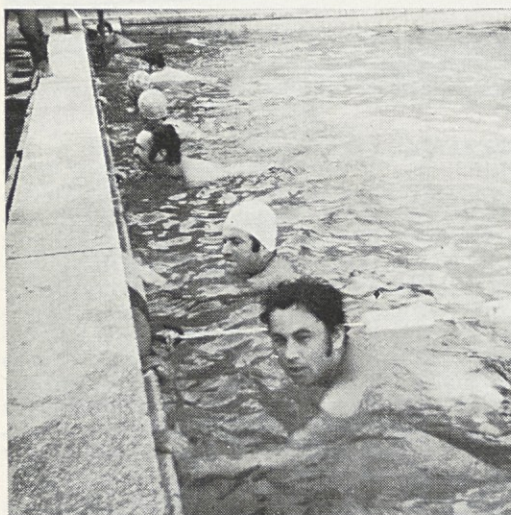
me, da se ni prijavilo več žensk, saj vem, da je še veliko takih plavalk kot sem bila jaz pred tečajem. Vpisala se bom v nadaljevalni tečaj.

Kurent Leon, avtomehanik:

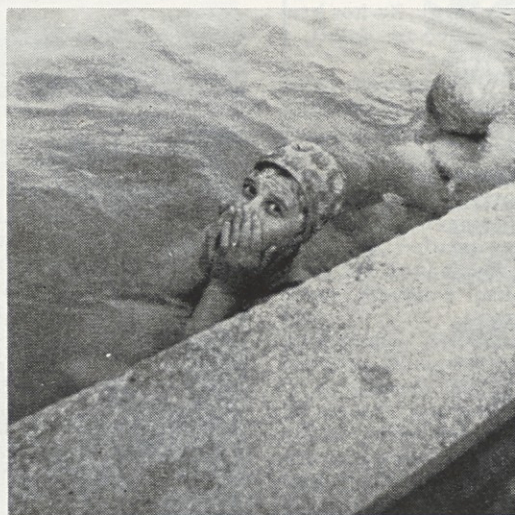
Do sedaj nisem imel časa za tečaj. Sem gasilec in bom to znanje koristno uporabil v primeru poplav, ne bom samo pasivni opazovalec dogodkov, ampak bom tudi sam sedel v čoln in pomagal drugim. Menim, da človek mora znati plavati. Sedaj šele vem, da to niso prazne besede. Toliko že znam, da se utopil ne bom. Vpisal se bom v nadaljevalni tečaj.

Miklavž Marija, papirna dvorana:

Do sedaj sem na morju samo sedela in opazovala druge. Zdaj šele vem, kakšen užitek je iti v bazen. Nič več ne razmišljam o utopljenicah. Sedaj bom tudi letno karto za kopališče bolje izkoristila. Plavanje bo moja rekreacija.

Sedaj pa že znamo

Nič hudega, če gre voda malo v nos

Poslušamo plavalnega učitelja

PROIZVODNJA PAPIRJA IN LEPENKE V VELIKI BRITANiji NAZADOVALA

V prvem polletju 1975 je britanska proizvodnja papirja nazadovala proti istemu obdobju 1974 za 22 % na 1,38 milij. ton. Pri tem je proizvodnja embalažnega papirja nazadovala za 29 %, proizvodnja roto papirja se je zmanjšala za 18 %, tiskarskega papirja za 25 %, toaletnega papirja pa za 8 %. Povečala se je edino proizvodnja gospodinjanskega papirja in sicer za 4 %. Proizvodnja lepenke je bila v prvem polletju 1975 s 435.100 tonami za 28 % manjša kot v istem obdobju lani. Proizvodnja embalažne lepenke je nazadovala za 31 %, industrijske in specialne lepenke pa za 18 %.

Vir: Financial Times
26750, 21. 8. 1975

Telesna aktivnost in zdravje

VEVČE, AVG. SEPT. 1975 — Na današnji stopnji družbene in gospodarskega razvoja postaja rekreacija v industrijsko razvitih deželah element standarda vse širšega kroga prebivalcev in zavzema ta oblika vse večje dimenzije. Vse več je družin, prijateljskih skupin in posameznikov, ki se športno rekreirajo.

Jürgen Palm ugotavlja, da svet boluje od prevelikega žedlca in premajhnega srca. Posledica tega je žalosten rekord srčnih infarktov, ki ne prizadenejo le vodilnih ljudi, »managerjev« in ljudi z intelektualno obremenitvijo, ampak celo v večji meri neposredne proizvajalce.

Dr. Viktor Dottheimer ugotavlja, da ljudje, ki se premalo gibljejo, pojedjo več kot jim je potrebno. Posledica tega je prevelika zamaščenost, ki dviguje krvni pritisk, oba pojavi skupaj pa zmanjšujeta potrebo po naravnem sproščanju (gibanju). Zato tak človek stalno živi v določeni napetosti, kar je tudi osnova za srčni infarkt — ta pa pomeni začetek konca.

Z namenom in ciljem ohraniti družbi človeka, ki mu grozi uničenje, ne le zaradi zastrupitve zraka, vode, radioaktivnosti, ampak tudi zaradi pomanjkanja gibanja, so se začela v svetu, pa tudi pri nas širiti gibanja pod imenom športna rekreacija (pri nas TRIM).

TRIM je akcija, ki daje ljudem programsko orientacijo, za uvajanje ali vzdrževanje fizične kondicije. Akcija je namenjena vsem, tako mladim kot starim, moškim kot ženskam, ljudem vseh poklicev in položajev. Ljudje se lahko aktivno udeležijo v športni aktivnosti v okviru športnih druženj ali izven njih, v okviru družine, prijateljev, doma v prirodnem okolju, na urejenih rekreacijskih centrih. Pri vsem tem je najpomembnejše, da smo dnevno fizično aktivni.

V vzhodnih deželah dela cela armada profesionalnih delavcev in raznih institutov na proizvodni gimnastiki, delovni tistiki, in drugih oblikah rekreacije. Samo za ilustracijo navedam, da je že leta 1966 v ZSSR na področju proizvodne gimnastike delalo 13.000 profesionalnih, za to področje visoko izobraženih kadrov v 54.202 delovnih organizacijah.

V ZDA je bilo že leta 1964 nad 20.000 društev in klubov za rekreacijo. Ustanovljeno je bilo 40 visokih šol za rekreacijo in več nižjih šol za amaterski kader.

Športna rekreacija v času tedenskega oddiha in letnega dopusta

Ljudje koristijo svoj tedenski prosti čas v prirodi, ki je največje daleč od mestnega hrupa, slabega zraka, skratka od vseh neugodnih posledic urbanizacije in industrializacije. Potreba po spremembi okolja za krajši ali daljši čas seveda ne izvira le od neugodja, ki ga ustvarja urbanizacija, ampak tudi zaradi človekove notranje potrebe.

Sodobni način dela in življenja pušča sledi utrujenosti, ki je ne more v trenutku odstraniti, lahko jo le zmanjša, toda prav to kopiči in pogloblja notranjo napetost, ki potem v daljšem časovnem razdobju izbruhne v razne deformacije, oslabelost, bolezni ali živčne reakcije. Z namenom, da do takih negativnih posledic ne bi prišlo, dobe delavci dopust, ki se v vse večjem obsegu pojavlja v obliki turizma.

Dolžino letnega dopusta pri nas obravnava zakon o delovnih razmerjih in zavisí od delovne dobe, pogojev dela, rezultatov dela, socialnih pogojev. Jugoslavija je v

zvezi z letnimi dopusti podpisala pri Mednarodni organizaciji dela več konvencij in sprejela več priporočil. Najkrajši čas plačanega letnega dopusta je 18 delovnih dni ali 21 vseh dni letnega dopusta.

Cilj dopusta je, dati delavcu možnost za počitek, rekreacijo in razvoj sposobnosti, da letni dopust doseže svoj namen, mora trajati določeno minimalno število zaporednih dni, zato ga razen v primerih, ki so z zakonom predvideni, ni mogoče deliti.

V svetu kot tudi pri nas je vedno več ljudi, ki svoj tedenski prosti čas in letni dopust preživijo nekje izven kraja bivanja, nekje v gozdu, planinah, na plažah, turističnih centrih. Turistični centri se vse bolj spreminjajo v rekreacijske centre s športnimi objekti in tereni, ki omogočajo, da človek uporabi roke, noge, srce, pljuča, da se razbremeni vseh tistih pretresov, ki ga prizadevajo, bodisi v družinskem življenju, v delovnem okolju ali širši družbi.

Športna rekreacija v delovni organizaciji

Delavec s svojim delom ustvarja sebi in družbi bazo ne le za osnovne potrebe, marveč tudi za družbeno nadgradnjo, v katero sodi tudi rekreacija. Iz osebnih dohodkov delavcev gre del na sklad skupne porabe in s tega del za rekreacijo. S tega dela se grade rekreacijski centri ter financira osnovna dejavnost rekreacije. Del teh sredstev gre tudi za prevoz delavcev na letni dopust in za regres.

Podjetje ne potrebuje in ne uporabi celotne delavčeve osebnosti, temveč le njen delček, delavec pa prinese s seboj na delo celotno osebnost, ki se hoče skladno izražati. Za rekreacijo sta pomembna oba faktorja, delavčeva sposobnost za delo in dodatni odnosi, ki se v procesu dela formirajo.

Glede sposobnosti za delo lahko z rekreacijo delujemo na

splošne sposobnosti kot so: hitrost, moč, spretnost in vzdržljivost, ter na posebne sposobnosti, ki so tipične za posamezno delo: spretnost rok, koordinacija gibov, racionalizacija delov gibov, avtomatizacija gibov, psihofizična sprostitvev itd.

V delovni organizaciji se torej rekreacija povezuje z vprašanji dela, fluktuacijo delovne sile, zdravstveno kondicijo delavcev, nesrečami pri delu in medsebojnimi odnosi.

Rekreacija v delovni organizaciji je kompleksen problem in vključuje v svoj program razen športne aktivnosti tudi zabavno in kulturno udejstvovanje delavcev, hkrati pa je del izobraževalnega programa, zato se organizator rekreacije povezuje z različnimi službami in sami delovni organizaciji in institucijami izven nje.

Družina in športna rekreacija

Družina je eden odločilnih činiteljev v preživljanju prostega časa posameznika. Prosti čas je osnovni pogoj rekreacije. Drugi element, ki vpliva na udejstvovanje družine v rekreaciji, je delitev dela v družini. V družini se potem, ko opravimo delo v podjetju, pojavijo še dodatne dejavnosti kot priprava hrane, varstvo in vzgoja otrok ter dejavnost, ki ji danes pravimo »uslužnostna dejavnost« (čiščenje stanovanja, pranje itd.). Delitev tega dela je v naših družinah še vedno skrajno neenakopravna. Preobremenjujemo žene in žensko mladino, tako da zaposleni ženi skoraj ne ostane časa za kakršnokoli dejavnost izven družine. To povzroča, da se zaposlena ženska le redkokdaj udeležuje v športu, kulturi, družabnem in družbenem življenju.

Med možem in ženo so v zgodovinskem razvoju nastali objektivni in subjektivni pogoji za rekreiranje. Mož je odredil ženi socialno okolje in udejstvovanje domala na vseh področjih. Sproščala in udeleževala se je torej samo v tistih aktivnostih, ki so bile možu všeč. Proces emancipacije žene, oziroma proces enakopravnosti odnosov v družini pri nas ni nov in gre v dveh smereh: v smeri enakopravnosti delitve dela v družini in modernizacije uslužnostnih dejavnosti v družini.

Velik vpliv na udejstvovanje družine v rekreaciji je interes posameznih članov družine za posamezne rekreacijske aktivnosti. Zakonca prineseta s seboj navade, izkušnje itd., ki jih morata uskladiti. Moški so pri tem mnogo bolj samozavestni, zato je običajno tako, da obvelja interes moža, žena in otroci pa mu ne ugovarjajo. Oče in mož torej v veliki večini družin izbira celi družini vrsto rekreacijske aktivnosti in prirodo okolje.

Usklajevanje interesov na področju rekreacije med možem, ženo in otroki je proces, ki ga preživlja vsaka družina. Na ta proces vpliva mnogo činiteljev. Na moža in ženo vplivajo delovne organizacije, značaj dela, ožja in

širša družba, na otroka pa šola in njegovi vrstniki.

Dnevno rekreiranje družine kot celovite enote je pri nas še slabo razvito. To pa predvsem zaradi dodatnih obremenitev v prostem času (gradnja, dodatni zaslužek) in ker so rekreacijske površine in objekti v največji meri neprimerne za to dejavnost, na objektih in površinah za odrasle in otroških igrišč. Sicer pa je večina odprtih in zaprtih objektov grajenih za vrhunski šport in ne za rekreativni šport.

Nasprotno dnevni rekreaciji družine pa je intenzivnejše udejstvovanje v času tedenskega oddiha in letnega dopusta, čeprav tudi tu ne moremo govoriti o načrtnem usmerjanju družine v rekreaciji. Dejstvo je, da velik procent družin ob nedeljah in praznikih zapusti mesto ali kraj stalnega bivanja in gre v prirodo, na morje, na zelene poljane ali planine, na sneg, torej na krajše ali daljše izlete. Z uvedbo prostih sobot pa gre vse več družin tudi na dvodnevne izlete.

Priroda je pomembno sredstvo rekreacije družine, ker v njej

najde vsak, pa naj bo mlad ali star, moški ali ženska, svoje zadovoljstvo.

Izkoriščanje prirodnih faktorjev kot so sonce, voda in svež zrak, daje psihično in fizično osvežitev, ki enako pozitivno deluje na organizem otroka kot odraslega človeka. Ta oblika rekreacije veže družino v izredno homogeno enoto.

Na dopustu družina šče športno in zabavno aktivnost. Pri tem so starši majhnih otrok prikrašani, ker v domovih in kampih ni organiziranega varstva. Pri družinah z odraslimi otroki pa si navadno vsak član družine najde svojo družbo in se z njo rekreira.

Rekreacija ima posebno vrednost za družino prav v času dopusta, ker so tu dane največje možnosti, da se člani družine seznanijo z različnimi vrstami športne in druge aktivnosti, ki jih sicer ne poznajo. Seznanjajo se z interesi ter sposobnostmi ostalih članov družine, z navadami in običaji drugih družin.

Nadaljevanje prihodnjik

Z. A.

Športna rekreacija v dnevnem prostem času

Razvoj mehanizacije in racionalizacije dela osvobaja človeka, da ima na eni strani več časa za počitek, na drugi strani pa manj potreb po pasivnem statičnem počivanju. Zeli si dejaven počitek z gibanjem — hojo, telesnimi vajami, športnimi aktivnostmi, skratka, športno rekreacijo.

Delovne organizacije spodbujajo delavce k dnevni športni rekreaciji zaradi vpliva, ki ga ima na delovno in zdravstveno kondicijo, na adaptivne delovne sposobnosti, na zmanjšanje nesreč in prek tega na produktivnost dela.

Kenneth Cooper je več popularnih aktivnosti (tek, hoja, plavanje, vožnja s kolesom, košarka, rokomet itd.) znanstveno raziskal glede na količino energije (kisi-

ka), ki jo telo troši pri izvedbi posamezne aktivnosti. Dobljene vrednosti je nato pretvoril v točke tako, da je dal aktivnosti, ki porabi več energije (kisika) več točk, aktivnosti, ki troši manj energije (kisika) manj točk. S tem je dobil točkovni sistem, na osnovi katerega je izdelal program uvajanja in program vzdrževanja kondicije za vsakega, ki je opravil test funkcionalne sposobnosti. 12-minutni test funkcionalne sposobnosti je zelo preprost. Izmeri se pot, ki jo opravi izvajalec z maksimalnim naprezanjem v 12 minutah.

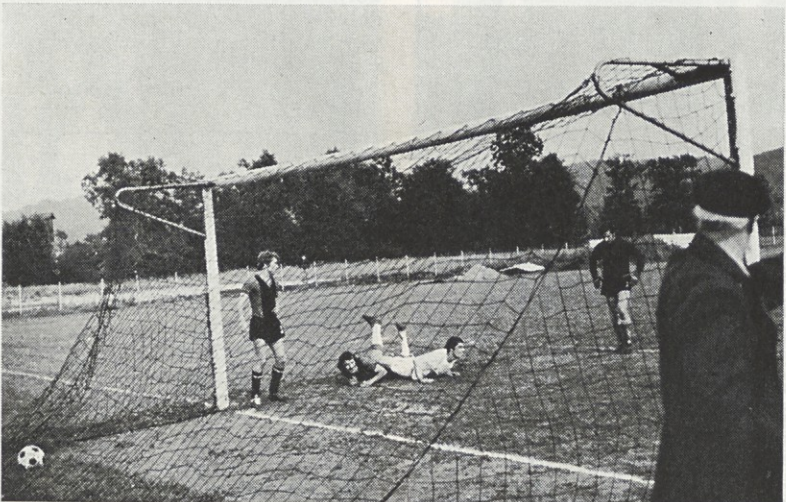
Ljudje, ki pričakujejo od dnevnega udejstvovanja bodisi biološko, socialno ali kakšno drugo vrednoto. Pričakovane vrednote so osnovni motivi za udejstvovanje, zato je možnost lastne kontrole uspeha toliko pomembnejša in v neposredni zvezi z interesi.

V industrijsko razvitih deželah so danes znane tri oblike dnevnice rekreacije: individualna, usmerjena in organizirana. Vsaka od teh je spoznana po prostosti izbire. Na prostost izbire rekreacijske dejavnosti vpliva vrsta činiteljev: poleg časa, kraja, stopnje obremenitve še:

- znanje in popularnost rekreacijske dejavnosti,
- količina in razporeditev prostega časa,
- obstoj naravnih in materialno tehničnih pogojev,
- lokacija in cena koriščenja objektov, naprav, rekvizitov ali naravnih rekreacijskih zelenih in vodnih površin,
- zdravstveno stanje, starost, spol in treniranost,
- socialni položaj.

Po 1. polčasu Slavija : Rudar 3 : 1. Končni rezultat 3 : 2. Tako je nogometno moštvo Slavije po 4. kolu pristalo na 3. mestu v SNL. Upajmo, da bo šlo s takim članom naprej!

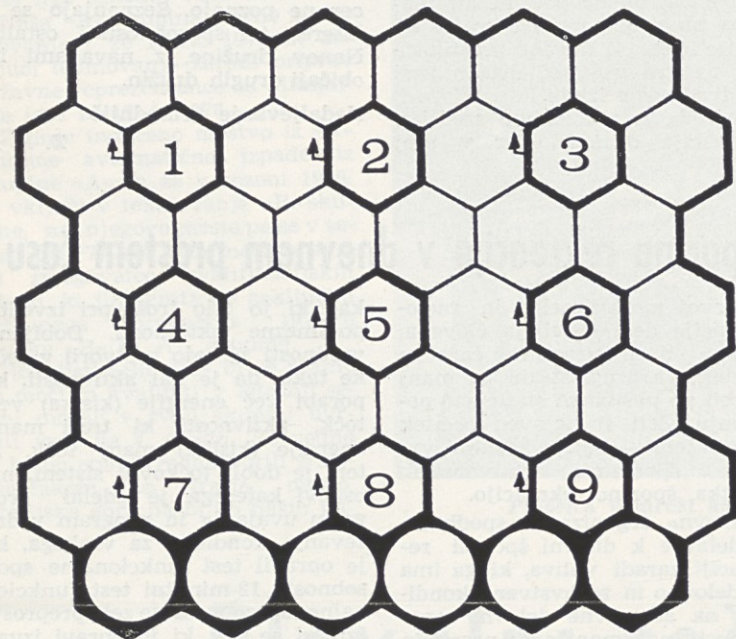
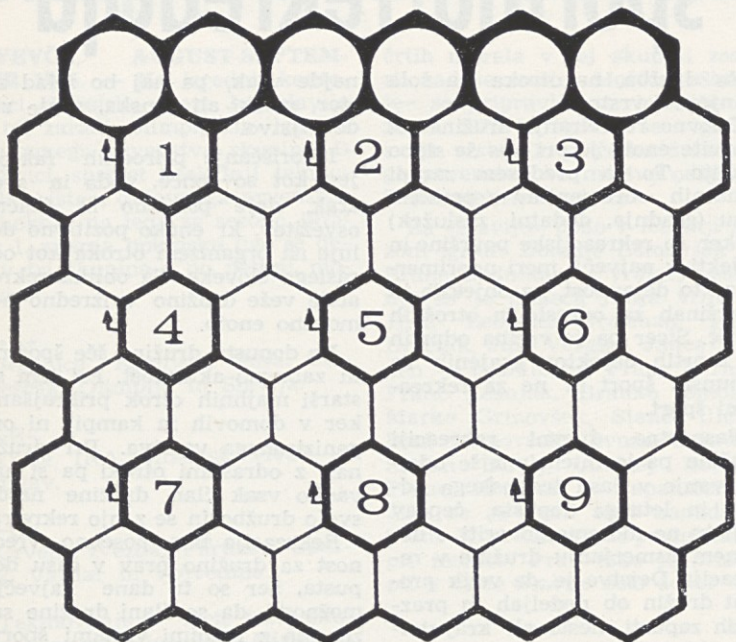

Golman Rudarja se je po Poženelovem zadetku lahko samo še obrnil proti mreži

RADI SI OGLEDAJO PREDSTAVE GLEDALISC

VEVČE, AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Tudi za gledališko sezono 1975/76 je bil obisk naših osrednjih gledališč primerno organiziran. Za nakup abonmajskih vstopnic po delno znižani ceni se je javilo lepo število ljubiteljev gledališke umetnosti. Mestno gledališče bo obiskovalo čez sto članov kolektiva oz. njihovih svojcev, Dramo 14, Opero 32, ostali pa Mestno gledališče.

Satovnici s končno rešitvijo

Prva črka vsake besede se vpíše v polje s puščico, naslednje pa tečejo naprej okrog oštevilčenega polja v smeri kazalca na uri. Opisi k številki 1 in 9 so podani pomešani. Reševalec mora sam ugotoviti, ali bo dobljeno besedo vpisal v prvo ali drugo satovnico.

1. prebivalca nekega jezikovnega področja v naši državi z značilnim narečjem — vrtni škodljivci, ki pokončuje sadike, 2. lepo vedenje, olka — gojitelj cvetja in povrtnin, 3. stara mamica, babica — divjanje, razgrajanje, nered, eksces, 4. činitelj, delovod-

ja, opravnik, v matematiki količnik (množitelj in množenec) — zmes raznih snovi s tekočino, umazanija, plundra, 5. običaj s slovesnostjo, ki jo mnogi zaljubljeni prirede kot uvod v kasnejšo poroko — obrok, del posojila ob vračanju, 6. narod, rod — glavno mesto danskega otoka Fyn, rojstni kraj pravljicarja Andersena, 7. uničenje, poraz, konec — petičnež, bogatin, mogočnik, velikaš, 8. namera, snovanje, nakana — s travo poraščeno zemljišče, kjer se pase živina, 9. povodna vila, vodna nimfa — blišč, sij, svetlikanje, blesketanje.

V okroglih poljih obeh satovnic boste ob pravilni rešitvi dobili dva izdelka papirne industrije. Na vrhu je naziv količevskega proizvoda, na dnu pa nova pridobitev vevških papirničarjev.

I. S.

ZDRAVA HRANA — ZDRAVO TELO!

VEVČE. AVGUST-SEPTEMBER 1975. — Problem pravilne prehrane je problem, ki se tiče zdravja, delovne sposobnosti, veselja do življenja... In vendar prav pri prehrani ravnamo tako lahkomišelnost, kot redko kje. Pri prehrani ljudi, predvsem tistih, ki so aktivno vključeni v delovni proces, smo neverjetno lahkomišelnost. Da ne razmišljamo za tiste ljudi, ki jim je potrebna dieta, kot so sladkorno bolni, s čirami in drugimi boleznimi prebavil, ljudi z visokim krvnim pritiskom in vse druge, ki bi morali uživati posebno pripravljeno hrano, smo do teh ljudi skoraj neopazni, posebno pa tistih, ki so aktivno vključeni v delovni proces. Pri tem ne računamo na tiste izgube, ki nastajajo zaradi pogostejših obolenj teh bolnikov in izpadov časa pri delu, pri zmanjšani sposobnosti in prezgodnji invalidnosti.

Mislím, da večina ljudi še vedno prihaja na delovno mesto jutraj, ne da bi pred tem karkoli zaužili. Prazen čaj, morda kakšna kava, po možnosti prava, ali celo kaj močnejšega. Vsi vemo, da bi telo moralo jutraj in dopoldne, ko je izpostavljeno najhujšim delovnim naporom, imeti dovolj energije, ki pa jo pridobimo s hrano.

Če pogledamo, kako je to pri nas, dobimo lahko več odgovorov. Vendar je res, da v sedanji situaciji na Vevčah delavci skoraj nimajo kam iti na tople, izdaten obrok. Če upoštevamo samske delavce, je to še bolj aktualno. Zavedati se moramo, da na novo sprejeti ljudje iz naših oddaljenih krajev pridejo skoraj brez denarja.

Vsi občutimo stanje, ko v sredini poletne sezone obrat družbene prehrane zaradi adaptacije notranjih del ne obratuje. Razumeti moramo, da so v sedanji situaciji najbolj prizadeti mladi ljudje, ki bivajo v samskih domovih ali pa v bližnji okolici Vevč in so začasno naseljeni. Po drugi strani bi pa lahko veliko iztržili med kopalno sezono, saj vemo, da je šlo veliko denarja mimo nas.

Zaposleni v tovarni želimo, da bi kmalu zaživel obrat družbene prehrane. V prihodnosti bi kazalo bolj razmisliti o takih ali podobnih adaptacijah, da se ne bi vleklo v nedogled s polževo hitrostjo.

Ciril Zupančič

Rešitev »Okvira«

Lopud, Elida, Papin, Evans, Nepal, korzo, Alice — lepenka — celuloza, lesovina, odpadni papir.

»Okvir« so pravilno rešili in bili izžrebani:

10 din — Povirk Marija
10 din — Jelnikar Tonca
10 din — Ovca Ivanka
30 din — Morela Fani
60 din — Moškrič Milka

Rešitve »Satovnic« pošljite do 12. 10. 1975 na uredništvo »Našega dela«. Nagrade bodo običajne.

Mladinsko moštvo Slavije po tekmi s Trbovljami (2 : 1)

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Vevče

Julij 1975

Prišli:

CIMERMAN Anton, vodja oddelka za elektrotehniko
BERIČ Jože, snemalac lesovine
MUSIČ Derviš, pospravljalac izmeta
MIHAILOVIĆ Jelica, snažilka
JALŠOVEC Marija, pomočnik vodje družbene prehrane
MAROLT Jernej, skladiščnik tapet
FLERIN Nikolaj, I. pomočnik papirnega stroja
SLAK Ivan, paznik papirnega stroja
VUČKOVIĆ Jovan, vnašalec
NUHA Nuhi, I. pomočnik dodel. stroja v prem. odd.
KERIĆ Sajid, pospravljalac izmeta
NJEGOVEĆ Ana, prodajalka tapet

Odšli:

STROS Janez, vodja brusilnice
STOJANOVIĆ Vidoje, II. pomočnik prečnega rez. str. — v JLA
VRBINC Ivanka, tehtarica — upokojena
MURANOVIĆ Fehim, pospravljalac izmeta — v JLA
PAUNOVIĆ Viktor, vnašalec
SKOČIĆ Ajiz, progar
BANJAC Zeljko, I. pomočnik dodel. stroja v prem. odd.
PERVIĆ Ramo, pomočnik v toplarni

Rodili so se:

KOPECKY Marjanu, hči Mateja
LORBEK Bojanu in Zdenki, sin Dejan
MURANOVIĆ Nuriju, sin Samir
ANDRIĆ Hranislavu, hči Gorica
Čestitamo!

Poročili so se:

POTOČNIK Niko z Marolt Mojco
JEZEK Vinko s Podlogar Tončkom
VREČAR Franc z Andrežem Dragičo
Čestitamo!

Avgust 1975

Prišli:

VIDMAR Marija, pripravnik
VURUŠIĆ Bogoljub, pomočnik v toplarni
ŠUTULOVIĆ Franc, I. pom. preč. rez. stroja
JELNIKAR FRANC, pom. vodje glad. stroja
MURIĆ Šerif, vnašalec
KRIZMANIĆ Jure, vnašalec
PORČIĆ Mirsad, pom. delavec
CVETKO Edvard, paznik pap. stroja
IVANUŠA Franc, II. pom. preč. rez. stroja
OSMANOVIĆ Esad, vnašalec
STEVANOVIĆ Slobodan, I. pom. dodel. stroja
PERVIĆ Bećir, snemalac lesovine
STOJANOVIĆ Bane, vnašalec
ĐORDŽEVIĆ Jovan, vnašalec
JANKOVIĆ Ljubomir, vnašalec
BOBOJEVIĆ Janko, II. pom. preč. rez. stroja
BOJANIĆ Nevenka, snažilka
ROJSEK Ljiljanka, I. pom. preč. rez. stroja
SUBELJ Franc, pom. delavec v kov. del.

Odšli:

OKANOVIĆ Esad, manipulant
PETROVIĆ Marko, II. pom. dodel. stroja
SAMARDIĆ Senad, vnašalec
NIKOLIĆ Milan, pom. vodje glad. stroja — v JLA
KRESNIĆ Bećir, razkladalec surovin
STRANA Hamdi, I. pom. dodel. stroja

Rodili so se:

SKRJANC Marjanu, sin Robert
VALIĆ Francu, hči Katarina
URŠIĆ Marjanu in Milojki, sin Rok
BOJKO Borisu in Vlasti, hči Sonja
Čestitamo!

Poročili so se:

BALTIĆ Asim s Čaušević Sedžido
KOKALJ Tatjana s Fister Andrejem
Čestitamo!

Papirnica Količevo

V mesecu juliju so se zaposlili:

KOKALJ Andrej, embalažni delavec
KOROŠEC Marijan, delavec v proizvodnji
ZUKUĆ Begija, delavec na lesnem prostoru
VELEPEC Janez, ing. strojništva
KOS Jože, papirničar
BELAK Slavko, konstruktor
COTMAN Franc, papirničar
ĐORDŽEVIĆ Milivoje, zagar
VAVPETIĆ Sašo, delavec v proizvodnji
GABOR Ignac, dodelava papirja
OKOREN Marjan, pazilec sita
JENKO Franc, mizar
BARLE Franc, III. vajenec ključavničar

V juliju so odšli:

URBANJA Darko, delavec v emb. delavnici — odhod v JLA
URBANJA Janez, delavec v proizvodnji — odhod v JLA
GABOR Milan, delavec v garaži — odhod v JLA
GERBEC Vinko, strojni ključavničar — odhod v JLA
HANCIC Valentin, delavec na lesnem prostoru — samovoljno
KOMAC Pavel, delavec v proizvodnji — sporazumno
KOROŠEC Marijan, delavec v proizvodnji — samovoljno

Rodili so se:

ZABNIKAR Valentinu, hči Mirjam
Čestitamo!

V mesecu avgustu so se zaposlili:

MORELA Janja, pripravnik v kadr. sek.
HOMAR Ciril, delavec v lep. oddelku
VESEL Miran, vajenec stroj. ključ.
TEJKAL Srečko, vajenec elektr.
BERVAR Srečko, vajenec vod. inst.
KVEDER Boris, vajenec elektr.
SVETLIN Boris, vajenec vod. inst.

Odšli so:

URBANJA Jože — vodja previjalnika — sporazumno
CERAR Karol — del. v proizvodnji — sporazumno
MIHELČIĆ Jože — del. v proizvodnji — sporazumno
LIMONI Janko — stroj. ključ. — sporazumno

Rodili so se:

KOREN Majdi — sin Jurček
KVEDER Jožetu — sin Mitja

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo — Izdajata ga delavska sveta — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Milan Deisinger, Milan Korošec, Jože Marolt, Ljubo Milič, Tone Novak, inž. Danilo Škerbinek — Tehnični urednik Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani

Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 23. 1. 1974 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Hvala tistemu, ki skrbi tudi za rože na oknu ambulantne